

GRATUIT thrillerul **Identități secrete** de Monica Ramirez

FLACĂRA

100
de ani
de la primul
număr

Comunism
vs. Capitalism

Arhivă:
Acasă la Coșbuc

Christiania,
orașul liber din UE

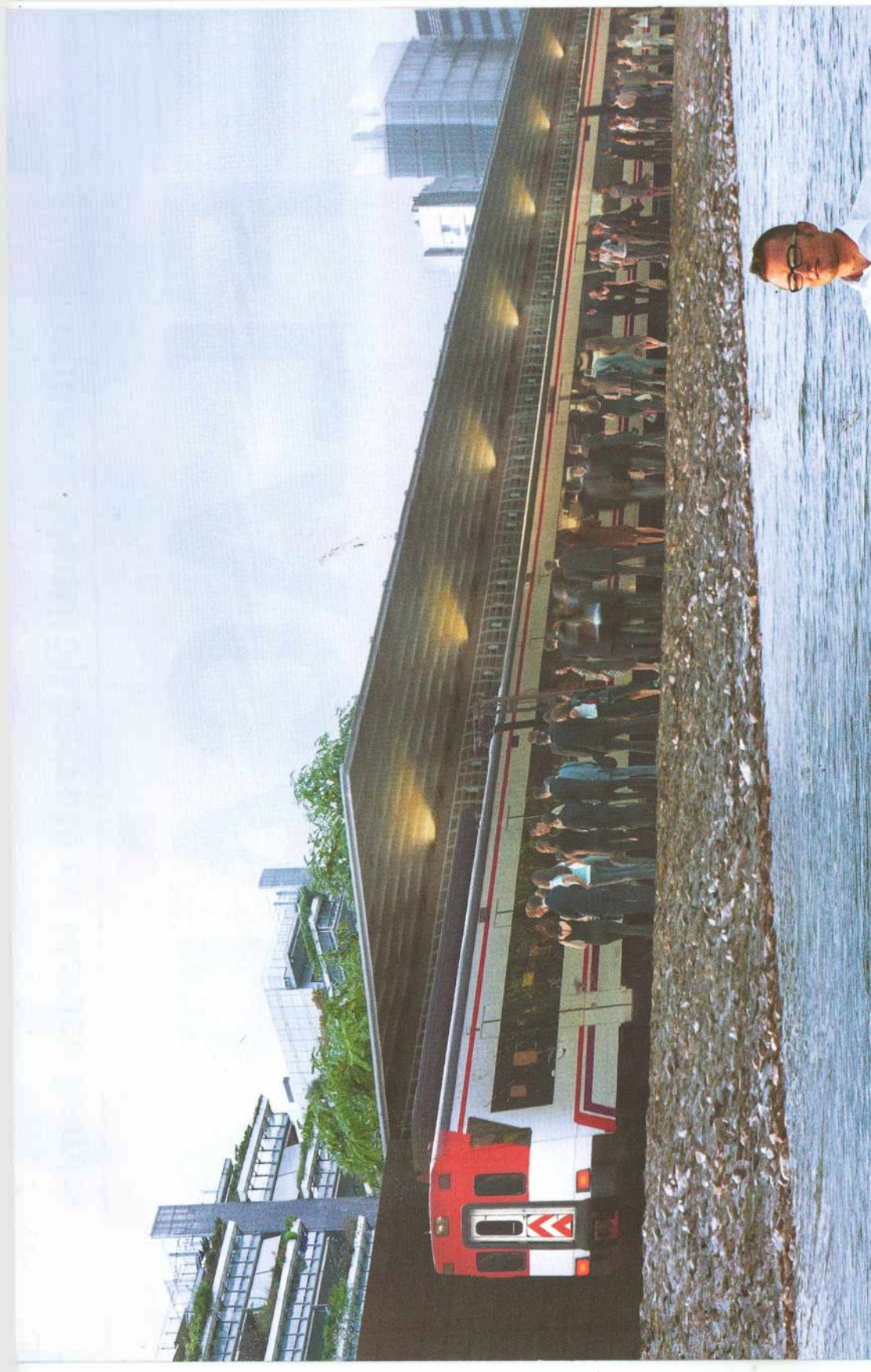
Inna:
„Sunt prea sinceră”

9,90 lei

TARGET

Bună, mă numesc
Corporatist și sunt
workaholic

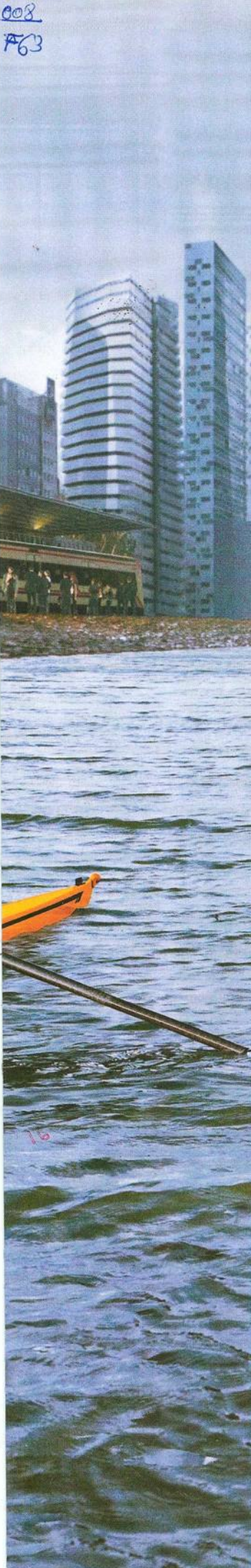

PICK A ROUTE, NOT A ROUTINE.

Consumați cu moderație

008
763

PLAN *Ballantine's*®

P/460156

LEAVE AN IMPRESSION

DOSAR

„Bună, mă numesc
Corporatist
și sunt workaholic”

22 aprilie 2007. Raluca Stroescu, manager de audit la „Ernst&Young”, în vârstă de 31 de ani, a fost găsită moartă în locuința ei. Avea calculatorul deschis și niște dosare de serviciu în brațe. Sub presiunea unor deadline-uri, tânăra a muncit, aproape non-stop, luni de zile, de dimineața până noaptea târziu, fără week-end-uri și sărbători legale. Era aproape un schelet, cântărea sub 40 de kilograme. Atunci s-a vorbit și s-a scris, pentru prima oară în România, despre „moarte prin prea multă muncă”. Și, evident, toată lumea arăta cu degetul spre multinaționale.

Deadline

Un fragment de realitate, respectiv un comentariu de pe forumuri, preluat de Adina Rosetti în cartea sa:poate să mă lămurească ceva pe net care e sensul vieții, ce-i de făcut, e mai bine să simți mirosul ierbii sau un card plin, de ce se plătește totul așa de scump?, de ce nu ne învață toate astea dinainte, la școală?"

Cazul Raluca Stroescu a declanșat o adevărată isterie anticorporatistă. Zeci de talk-show-uri și articole în reviste și ziare, sute de reacții virtuale, pe forumuri și bloguri. Semnate sau anonime, multe dintre postările cu pricina aduceau, de la o poștă, a strigăt de ajutor: „Am fost și eu aproape de asta, am ajuns la spital...” sau „Mi-am nenorocit sănătatea și viața, fac psihoterapie, de câteva luni...” Inspectoratele teritoriale de muncă au verificat câteva multinaționale, sub aspectul respectării programului de lucru. Nu s-au descoperit mari abateri, *actele vorbește*, or acolo scrie, invariabil, opt ore. Compania *Ernst&Young*, de pildă, pe frontul căreia a căzut Raluca Stroescu, a fost amendată, totuși, pentru că lucrurile erau prea evidente, cu 20.000 de lei.

Recunosc, cinstit, la vremea respectivă nu am urmărit foarte atent acest subiect. Există, însă, un *martor-cheie* al situației anticorporatiste de atunci. Adina Rosetti, ziarist și scriitor, a făcut o documentare beton a cazului Raluca Stroescu. Nu, nu și-a dat doctoratul pe tema asta, dar a scris o carte. Volumul *Deadline*, publicat la editura *Curtea veche*, în octombrie 2010, s-a vândut ca pâinea caldă. Acum se pregătește ediția a doua. „Mi s-a părut că fata asta e simbolul generației mele, un fel de personaj colectiv”, mărturisește autoarea. „Eu însămi am scăpat, ca prin urechile acului, de obsesia tinerilor de a se realiza în multinaționale, foarte la modă în 2001, când am terminat ASE-ul. Am și fost la niște interviuri, care m-au îngrozit, pur și simplu. Îți cer să le povestești și visele, sunt întrebări prea personale, prea scormonitoare. Toți prietenii mei au trecut prin asta, am crescut cu poveștile lor. Soțul meu a plecat din câteva multinaționale, acum are afacerea lui. Și mama e o victimă a acestui sistem, a lucrat în bănci, o vedeam mereu dărâmată de oboseală, încercănată, epuizată. Muncea de dimineața până seara, inclusiv în week-end. Într-un final, și-a dat demisia. Din toate aceste detalii, chiar am încercat să înțeleg mecanismul infernal care ne poate arunca în muncă fără limite. Stilul corporatist mi se pare, sincer, un fel de spălare pe creier. Îți furnizează chiar și o familie, împachetată frumos, sub formă de *team building* sau ieșire în cluburi, ca să nu mai ai de ce să mergi acasă”.

Chiar dacă nu este documentar, ci realitate

Raluca Stroescu, în mijlocul colegilor de la „Ernst&Young”. Până și tragedia ei a fost folosită politic. Mircea Geoană a dedicat „acestei tinere, care a murit de prea multă muncă”, spectacolul (electoral) de Ziua Internațională a Muncii – 2007. Și a condamnat, evident, capitalismul feroce practicat de marile multinaționale.

amestecată cu ficțiune, sau invers, cartea Adinei Rosetti a făcut valvă și printre corporatiști. Unii s-au recunoscut în personaje și s-au întristat. Alții au avut o reacție de genul: „Nașol, da' e vorba, evident, de altcineva!” *Deadline* a fost cumpărată, masiv, și pe post de cadou pentru „un prieten workaholic”. În fine, chiar și critica literară, generoasă, de altfel, s-a legat de componenta corporatistă a cărții, până la exprimări de genul „manifest anticorporatist”.

La aproape patru ani de la tragedia Raluca Stroescu, o moarte care, totuși, dovedea ceva, nu s-a produs nici o mișcare tectonică în piața multinaționalelor din România. *Revoluția* anticorporatistă, declanșată atunci pe net (vezi blogul Mihai Morar), a murit cam în fașă. Mai exact, a fost potolită de criză. Disponibilizările, șomajul, da, pot fi mult mai înspăimântătoare decât munca în exces și robotizarea angajaților. S-a realizat, însă, marea performanță de a se introduce în contractul colectiv de muncă, la nivel național, „obligatia angajatorilor de a preveni și diminua nivelul stresului la locul de muncă”. Sigur că te apucă și râsul gândindu-te la cine, cum și cu ce măsoară asta. S-au mai făcut și niște cercetări de piață, rezultatele nu sunt tocmai îmbucurătoare. Dintr-un sondaj al site-ului de recrutare *Myjob*, de pildă, rezultă că peste 50% dintre angajații români rămân zilnic la serviciu după terminarea programului, iar alți 12,6% fac ore suplimentare de cel puțin două ori pe săptămână. Conform statisticilor Fundației Europene pentru Îmbunătățirea Condițiilor de Muncă și Viață, românii sunt cei

mai munciți din țările UE, media orelor petrecute la muncă depășind media europeană. Și ce dacă, spun corporatiștii, în timp ce își văd de *deadline*-urile lor. Sigur, se mai îmbolnăvesc și ei, mai cad în depresii, mai merg pe la psiholog. Din când în când se mai sinucide câte un manager, o tânără face stop cardio-respirator la birou, în fața calculatorului, mai mor câte unii, în accident cerebral sau în mașină, că adorm la volan, mult prea obosiți fiind. În rest e bine și avem multe cariere de succes. Doar că, uneori, n-ar fi rău să ne amintim cuvintele Victoriei Gheorghievici, profesor universitar, spuse la înmormântarea Ralucăi Stroescu, nepoata ei: „Societatea asta inoculează ideea că numai muncind până la epuizare poți să realizezi ceva în viață, când, în realitate, sensul vieții se pierde. Raluca a primit mereu lauri și cununi, însă a pierdut cununa vieții”.

Așa stând lucrurile, cred că a venit vremea să vedem și ce spun corporatiștii în funcțiune, ca să zic așa. Prima surpriză a fost că ei nu prea vor să vorbească despre asta. Așa, pe net, anonim sau cu un nume de împrumut, e cu totul altceva! Sau o mică bârfă, așa, la o cafea. Dar să scrie în presă, numele lor și al companiei, zău că nu se poate! Și nici măcar n-aș zice că nu-i înțeleg. Imaginați-vă că un tip drăguț, de pe la *McDonald's*, de pildă, îmi spune că ăia i-au spălat creierii și eu chiar scriu asta, în revistă. Citește CEO (Chief Executive Officer) și e bucuros, nu? N-ai să vezi decât... încă un tânăr calificat fără job. Prin urmare, după îndelungi căutări, întâlniri, interviuri – de am ajuns eu

Și munca mai ucide, nu-i așa?

● Sorin Dănilescu, managerul *Intact Interactive*, s-a sinucis în 19 ianuarie 2011, aruncându-se de la balcon. De-abia împlinise 36 de ani. Se pare că motivele țin de presiunea de la locul de muncă. A lăsat în urmă o soție și o fetiță de șapte ani.

● Martie 2010. Carmen Ramona Ciciu (foto), în vârstă de 36 de ani, programator la *Ipsos Interactive Services*, s-a prăbușit, în stop cardio-respirator, în fața calculatorului de pe biroul ei. A murit câteva zile mai târziu, din cauza unui edem cerebral, pus pe seama stresului. Avea doi copii gemeni, de trei ani.

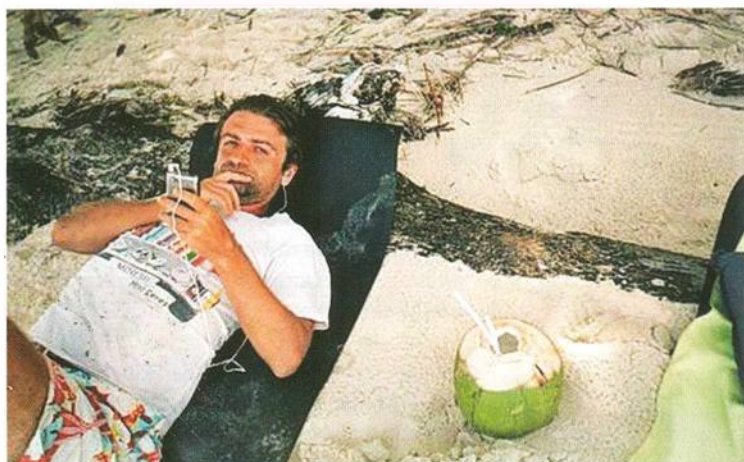
● În 13 noiembrie 2010, Lavinia Samoilă, fost manager la *L'Oreal*, s-a sinucis aruncându-se de la etajul opt al blocului în care locuia. Avea 32 de ani. Vecinii spun că n-au auzit-o nicio dată vorbind despre altceva decât despre muncă.

● Șeful celui mai mare magazin *Orange* din Arad, Mădălin Groza, de 32 de ani, a murit în luna mai 2009, din cauza unui anevrism cerebral, accentuat de presiunea de la locul de muncă și de programul prelungit.

● Directorul de distribuție de la *Realitatea-Cașavencu*, Alexandru Miriștea, de 33 de ani, a murit la volanul mașinii, în noiembrie 2009. Grăbit și obosit, ca întotdeauna, managerul kamikaze, cum l-a numit presa, a făcut stop cardio-respirator.

● Tocmai când i se pregătea promovarea, pentru atașamentul față de locul de muncă, Irina Ticu, de la *Delhi Ineu*, a murit, doborâtă de oboseală, la serviciu, în mijlocul colegilor. Avea doar 23 de ani.

mai corporatistă decât-ei, în sensul că am muncit și serile, uneori spre noapte, și în weekend-uri, iar creierii îmi miros a *Lenor Parfumelle* – sunt fericita posesoare a câtorva povești autentice, cu și despre corporatiști. Aș începe cu Mihaela, pentru că îi place să citească Milan Kundera. Și mie. *Viața e în altă parte*, zice autorul amintit, printr-un titlu de carte. Și fata noastră, frumușică, zâmbitoare, în multinațională de ani buni, chiar s-a prins de chestia asta. La timp, vreau să zic: „Împlinisem 28 de ani când m-am angajat la o companie de comunicare. De-abia intrase pe piața românească, eram doar patru oameni, aveam biroul într-un apartament de bloc. Cultura corporatistă nu era atât de dezvoltată ca acum, dar, sigur, a trebuit să ne adaptăm unui stil de muncă, și chiar de viață, care venea de la compania mamă, de la fondatori. Oricum, era un mediu mai omenos decât la *Coca-Cola*, de pildă, sau la alte multinaționale care chiar te spală pe creier. Nu se pot face generalizări, unele companii au cultura de corporație în sânge, funcționează pe ea, altele nu o au și nici nu o caută, lasă mai multă libertate angajaților. Unele intră și în viața ta personală, îți dau reguli și acolo, când să faci copii, cum să te îmbraci, ce bărbat să-ți iei. Sigur că asta depinde și de tine. Dacă ești ușor de controlat sau foarte ambițios să ajungi undeva, scuzați, ești pierdut. La femei mai intervine și dorința de a avea putere, la fel ca bărbații, așa că ajung în poziții de forță, dar cu un preț cam mare: se masculinizează, își pierd atribuțiile feminine. Am trecut și eu prin aceste capcane, pe unele le-am depășit ușor, altele m-au și prins. Opt ani am lucrat 10 ore pe zi, la suprăîncărcare 16, plus weekend-urile. Nu-ți cere nimeni asta, explicit, dar altfel n-ai cum să înveți, să crești profesional, să-ți închei proiectele. Programul normal de lucru nu-ți ajunge, evident că mai-marii companiei știau asta, dar nici noi nu strigam, ce-i drept. Ei profitau, sigur, dar eu ziceam că o fac pentru mine. Organizam evenimente peste evenimente, făceam strategii de comunicare, compania se așezase bine pe piața românească, ne-am

Sătul de stilul corporatist, Brăduț Florescu, creative directorul „DDB București”, și-a dat

demisia și s-a mutat în... Thailanda. Trăiește pe o plajă exotică, în insula Ko Pha Ngan, alături de alți câțiva foști colegi de breaslă. Are mai multe proiecte on-line, de la site-ul de turism *amazingrace.ro*, la propriul său blog. De unde cităm: „Părinții noștri pleacă să culeagă căpșuni și să-i spele la cur pe vestici. Iar noi facem infarct și cancer pentru multinaționalele lor, conduse de securiștii noștri”.

extins, ne-am mutat. Viața mea personală nu mai exista, acasă mergeam doar să dorm, mâncam pe tastatură, era fascinant! Unele lucruri mi se păreau de-a dreptul amuzante, prin contrast. Seara, târziu, mă întâlneam cu președintele de board al nu știu cărei companii care gestionează miliarde, apoi, încărcată de glorie, ajungeam în apartamentul meu din Berceni – și din alt film, evident. Sau prezentam strategii de criză pentru manageri care câștigă 10.000 de euro pe lună, dar îmi luam țigări de la un nenorocit de butic, de pe colț. La Viena, de câte ori sunt chemată la compania mamă, stau la hotel de cinci stele. Când revin acasă, văd că dușul meu e stricat, doar de vreo nouă ani de zile. Repet, eu ceream prea mult de la mine, nu ei. E un miraj al puterii, asta îți oferă mediul corporatist. Și îți mai creează și un fel de dependență, de nu te vezi! Am realizat, însă, la un moment dat, că nu sunt fericită. Îmi lipseau alte segmente, alte satisfacții, cariera nu e totul. Orice femeie are anumite condiționări biologice, vrea un prieten, un copil, o bărbă la o cafea, cu fetele. Așa că m-am resetat, pur și simplu, am început să recuperez. Merg la teatru, citesc mai mult, mă văd cu prietenele, am o relație, mai stau și pe-acasă, mai și gătesc. Job-ul rămâne important, dar nu așa, să nu mai știi de altceva. Nu-mi plăcea cum devenisem, eram nefeminină, dură, rece, tăioasă. Gata cu asta!”

Există, însă, și corporatiști care au probleme mult mai grave decât orele suplimentare sau obsesia pentru muncă. Ce-ați zice să lucrați într-un sistem ale cărui principii sunt exact pe dos decât ale voastre? Este și cazul lui Sebastian, 38 de ani, angajat într-o multinațională farmaceutică: „Corporația asta a venit în România cu un know-how, cu o experiență vastă în industria medicamentelor și cu un set de reguli foarte stricte, de genul *doar așa și nu altfel*. Asta n-ar fi chiar rău, în principiu, dar când primează partea comercială, în detrimentul celei medicale, nu mai e ok. Multinaționalele au stabilit target la vânzări de medicamente și bonusuri, pe lângă salariul de

bază, funcție de asta. Așa că noi, ca farmaciști, n-avem decât să recomandăm pacientului medicamentele cele mai scumpe, ca să atingem targetul. Și, eventual, să ne urâm între noi, să ne luăm unii-altora clienții, mai rău ca la piață. Și ce e aia card de fidelitate la farmacie? Păi, ce, suntem la supermarket? Ca să nu mai vorbesc că vindem și jucării, încălțăminte, cosmetice. Ca la drogherie, doar profit să iasă! Cam asta au făcut multinaționalele în domeniu pe piața românească. Plus regula, nescrisă, de a recomanda și a vinde medicamente străine, în defavoarea celor românești. Dacă îndrăznești să comentezi, n-ai decât să-ți cauți alt loc de muncă. O multinațională n-are nevoie de personal nesupus. În ideea asta se fac și interviurile, mai nou prin firme de recrutare. Nimic rău, în aparență, doar că se apelează la specialiști în psihologie și neuro-lingvistică, interesați nu de competențele tale profesionale, ci de alte aspecte, de genul: cât ești de labil psihic și până unde poți fi manipulat, cât de supus vei fi companiei, cât de mult ți se poate spăla creierul. Ți se pun inclusiv întrebări care încalcă dreptul persoanei la intimitate”.

Dacă aș fi în juriul unui concurs de *miss consultantă*, pe ea aș alege-o! Brunetă, cu șuvițe portocalii. Colanți negri, bine mulați pe unde trebuie. Pulover alb, brățară etno. Râde într-un fel molipsitor, cu toată ființa ei. L-a zăpăcit și pe barman, sigur că ne-a încurcat comanda. Da, asta e stilul ei și la job. Unde scrie că în multinaționale nu poate fi și *funny*? Când s-a angajat, Ioana avea 25 de ani și entuziasm cât cuprinde: „Mi-au dat mână liberă să-mi aleg oamenii, aveau încredere în mine, pur și simplu. Evident că asta m-a motivat, mă simțeam așa, ca un fel de *jedi*. Nu m-a interesat niciodată partea formală a lucrurilor, așa că am făcut o echipă foarte originală. Una dintre colege era în rolul de *pițipoancă*, se îmbrăca și arăta ca atare, își scotea țâțele la înaintare, atunci când era cazul. Aveam și băiatul responsabil cu berea, când clienții se cereau plimbați prin oraș. Nu ne lipsea nici *tocilara*, cu ochelari și foarte se-

veră, pentru clientul conservator. Dacă vroia seriozitate, i-o *vindeam* pe ea. Sigur că munceam pe rupe, dar zău că era amuzant! Nu m-am comportat niciodată ca un șef, de aia mă și iubeau. Mă mai sună și acum, după ani de zile, să-mi ceară sfaturi business sau să mă cheme să lucrez cu ei. La un moment dat, însă, când se cam anunța criza, atmosfera s-a stricat. A trebuit să învăț să mă apăr, unii, în disperare, au început să faulteze. A fost un fel de experiență de trupe speciale, trebuia să mă antrenez continuu. Motorul multinaționalelor e recunoașterea, pentru asta se luptă toți. Și aici m-au cam pierdut, eu cred că ai o problemă de sine, nu știi cine ești, dacă ai nevoie să te recunoască alții. Mă rog, am început să simt corporatismul ca pe un stres. În 2007 am făcut un atac cerebral, din fericire ușor. Era un semnal că exagerasem. Medicii mi-au recomandat o viață fără presiune, fără mult calculator, fără stres. Așa că am început să mă analizez și să mă repositionez, să-mi schimb prioritățile. Eram luată de val, demult, și eu nici măcar nu mi-am dat seama. Mă culcam la 12 noaptea și aveam coșmaruri cu lucrurile neterminate. Mă trezeam la patru dimineața, să mai lucrez câte ceva. Și tot nu le sfârșeam niciodată. După naștere, m-am întors la job când fetița mea avea o lună și jumătate. N-am avut niciodată concediu, furam doar câte trei-patru zile, la munte. Dar mie mi se părea firesc, îmi plăcea, era, în stilul ăsta, ceva foarte pervers, cu multă adrenalină. Nici CEO al meu nu făcea diferența dintre job și viața personală, mă convoca la ore dintre cele mai tâmpite. Ședințele noastre începeau și la nouă seara, la cârciumă, unde chiar munceam, până spre dimineață, doar că în alt mediu. Nimeni nu m-a obligat să accept asta, nu corporatismul te face așa, ci felul în care tu reacționezi la provocare. Dacă nu am fost în stare s-o fac singură, sănătatea mi-a pus frână. Sigur că am același entuziasm, dar nu și efervescență. Sunt mai calmă, mai echilibrată și, surpriză, eficiența este uneori chiar mai mare. Nu mai abuzez de muncă, aplic *principiul Scarlett O'Hara: Mai e și mâine o zi!*”

Bună ziua, am nevoie de ajutor!

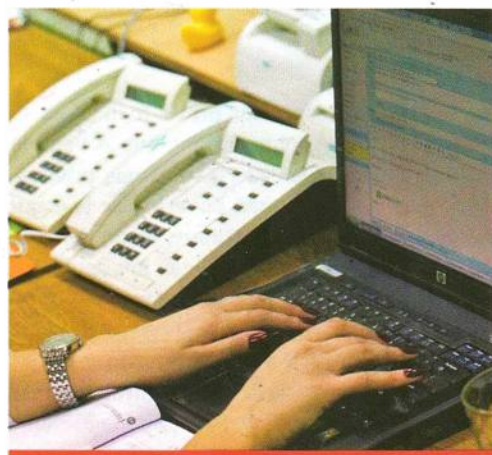
În ultimii ani, numărul corporatiștilor care cer ajutorul psihologului, ca ultimă instanță, se pare că este în creștere. Dintr-o

cazistică bogată, psihologul Iuliana Lordache ne schițează un fel de *portret robot* al acestui tip de pacient: „O doamnă, să zicem, frumoasă, bine îmbrăcată, în jur de 40 ani, cu o atitudine serioasă și impunătoare. Obişnuită să le vorbească oamenilor, manager executiv într-o companie cu mulți angajați. Îi era însă dificil să-și expună problemele personale, pentru că, zilnic, ea trebuia să fie dură, severă, să țină în frâu multitudinea de situații ce apăreau, dificultățile inerente legate de comunicarea cu colegii, dar mai ales cu șefii. Tonul era mai degrabă aspru, cu inflexiuni autoritare. Nici urmă de feminitate, de căldură. Încet, începe să-mi spună ce o doare.

Atacurile de panică uneori o iau chiar din somn, stările depresive, bine ascunse de ochii lumii, încep să fie la ordinea zilei. Relația cu soțul s-a degradat continuu, în ultimii 5 ani, ani buni, de altfel, pentru că pe plan profesional a fost mereu în ascensiune. Copiii, deși au de toate, chiar mult peste medie, sunt veșnic nemulțumiți. Au rezultate școlare slabe, comportamente agresive, atitudini obraznice, sunt neînțelegători și destul de reci, afectiv vorbind. Simte că undeva, la un moment dat, lucrurile au început să se rostogolească într-o viteză ce nu mai poate fi controlată. Ceea ce părea a fi o viață împlinită, reușită, se transformă, pe zi ce trece, într-un bulgăre imens de nemulțumire, culpabilizare, efort continuu, dar fără bucurie, fără entuziasm. Aproape nimic nu-i mai face plăcere. Aceleași zile încordate, aceleași reproșuri, aceleași alergături fără sfârșit... Și toate acestea pentru ce? Sigur, banii sunt importanți, la fel poziția socială, nici familia nu este de neglijat, dar cum să le împaci pe toate, când simți că totul se dărâmă?

Estă, poate, povestea fiecăruia, în care ne regăsim și noi, mai mult sau mai puțin. Suntem într-o continuă alergare, n-avem timp niciodată pentru lucrurile cu adevărat importante. Și de aici nu mai e decât un pas până la tulburări psihice dintre cele mai grave: atacurile de panică, tulburările anxioase, tulburările de memorie, de concentrare, tulburări depresive, tulburări alimentare (obezitate, bulimie), tulburări sexuale, tulburări psihosomatice (ulcere, accidente vasculare, tensiune, cefalee). Și, nu în ultimul rând, relațiile disfuncționale pentru care oamenii solicită, cel mai adesea, ajutor de specialitate.

În București există și o agenție matrimonială pentru corporatiști – „Umbrella for Two”. Clienții cer, de regulă, „persoane verificate, care să fi ajuns la o maturitate profesională – middle-top sau senior expert – și socială – de clasă mijlocie sau superioară”.

Claudiu e corporatist. Și expat. Și scriitor. Copiii i s-au născut în China. Romanul l-a publicat la București. Acum locuiește în Copenhaga. Lucrează la „Maersk”, cea mai mare companie de shipping din lume. Lara, Eduardo, Janina și Claudiu sunt o familie fericită. Chiar așa? Să verificăm!

text și foto Bogdan Hrib

La plimbarea duminicală,
admirând schimbarea gărzilor la
palatul regal.

Claudiu Simion:

„Multinaționalele
nu sunt bune?

Fie, și ce punem
în loc?”

Întâi am corespondat prin e-mail. Voia să publice o carte. Apoi ne-am întâlnit. A venit la București pentru lansare. Am rămas prieteni. Așadar, îl las să-și spună povestea de la etajul trei al unei clădiri impunătoare, aflată aproape de centrul istoric al Copenhagăi, apartamentul unde locuiește... Înconjurat de familie, nu are prea mult spațiu de manevră și nici nu se poate concentra în timp ce Lara și Eduardo se cațără pe el. Sau pe mine. Ne invită la jocurile lor și fac o paradă a modei lui-generis... Janina încearcă să-i deturneze, dar nu prea reușește.

**Micul Simion,
deghizat în dragon,
își apără tatăl de
întrebările mele.**

Claudiu e un corporatist special, el nu spune niciodată copiilor lui „Nu am timp” sau „Sunt obosit”, nici o clipă nu i-a îndepărtat în timpul interviului nostru.

– După cum ziceam, începe el direct, comportamentul corporațiilor depinde foarte mult de țara unde se află respectivul sediu. Eu am lucrat la aceeași firmă în România, în China și în Danemarca. Diferențele sunt fundamentale, parcă sunt companii diferite...

– Eu mă gândeam la România, încerc să intervin, ca să aduc discuția spre ceea ce doresc.

– Și în România am lucrat la firme de stat, la firme mici, particulare; n-aș putea să zic că văd o diferență majoră, adică de omorât cu

munca, te omoară oricum patronul. Cred că diferența e dacă lucrezi la patron, sau nu. Dacă ești independent probabil că te chinui tu singur...

– Da, dar corporație înseamnă firmă mare, salariu uriaș, slujbă pe care o obții greu și pe care dacă ai obținut-o trebuie să ții cu dinții de ea. În România se consideră că astfel te transformi în sclavul companiei... Spuneai mai înainte de România, China și Danemarca și de diferențele profunde dintre cele trei locuri, la ce te refereai?

– Modul de muncă este foarte mult influențat de filosofia locală. Chinezilor, orice le-ai face, ei nu pleacă de la serviciu înaintea șefului. Șeful poate să stea și de pomană, nu contează ce face, dar dacă el pleacă la 10 seara, și ei vor pleca de la serviciu tot la 10 seara. Aici, în Danemarca, la ora 4 nu mai e nimeni la birou, indiferent cine e șef. Ei au aici o cultură a echilibrului între viața personală și serviciu foarte clară și bine împământenită.

– Și atunci, România unde se află? La jumătatea distanței dintre China și Danemarca?

– Dacă vom compara România și China, da,... chinezii sunt obsedați cu munca.

– Și cum rezolvi tu problema asta, cu șeful care pleacă ultimul?

– Stăteam și eu.

Râde în hohote...

– Nu, de fapt șeful meu era danez. Deci am avut puțin noroc... Șefii chinezi sunt răi de tot... glumesc...

Nu sunt convins că glumește. Fiul său intră între noi și ne arată o mască...

– Nu știu ce să zic. Eu personal am o experiență bună în relația cu multinaționalele...

– Cât ai tu, 10 ani, la ei?

Brusc se aude un e-mail sosind pe un laptop. E al meu, nu al lui.

– Chiar 13. Din care 5 ani în România...

Luăm o pauză. Bem amândoi o gură de bere, că doar nu suntem în timpul... serviciului.

– Cred că totul depinde de foarte multe elemente... Depinde clar și de domeniul de activitate. Dar îți vorbesc evident din experiența mea... *Maersk* este o companie mamut, este cea mai mare companie de transport maritim din lume, dar atunci când am început eu acum 13 ani, în România era ca și inexistentă. Eu și șeful meu am început să lucrăm într-o cameră de hotel, pe un laptop, al lui... Îi mai dădeam coate să mă lase și pe mine să mai trimit e-mail-uri...

– Danez?

– Da, șeful danez. Pentru mine a fost o experiență fantastică. Am văzut cum am crescut în 3 ani la 80 de persoane, pe patru domenii diferite... Am muncit mult, foarte mult...

– Și nu ai simțit niciodată revolta? Sau dezamăgirea? Dorința de a zice, gata, duminică asta vreau să uit?

– Da, sigur, dar cred că mi s-a întâmplat și înainte de *Maersk*. Cred că oricine trăiește senzația asta...

– Hai să clarificăm puțin – spuneai că regulile în companie depind și de obiceiurile locale, dar și de naționalitatea șefului direct...

Intervine Janina:

– Dacă e mică firma, cultura firmei e cultura șefului, dacă firma e mare, depind multe de șef, dar există reguli pe care chiar și șeful trebuie să le urmeze...

– Și totuși, unde și cum poate fi găsit echilibrul? – insist eu.

– Asta e secretul. Să găsești echilibrul... Din păcate, în România nu aveam înțelepciunea de a găsi acest echilibru.

– Nu o aveai din cauza vârstei sau din cauza atmosferei?

– Probabil că o combinație...

– Ai avut noroc sau ai fost foarte rațional?

– O combinație... Clar am avut și noroc. Contează și intuiția... cred. Aveam un serviciu bun, și când *Maersk* mi-a oferit primul post, din

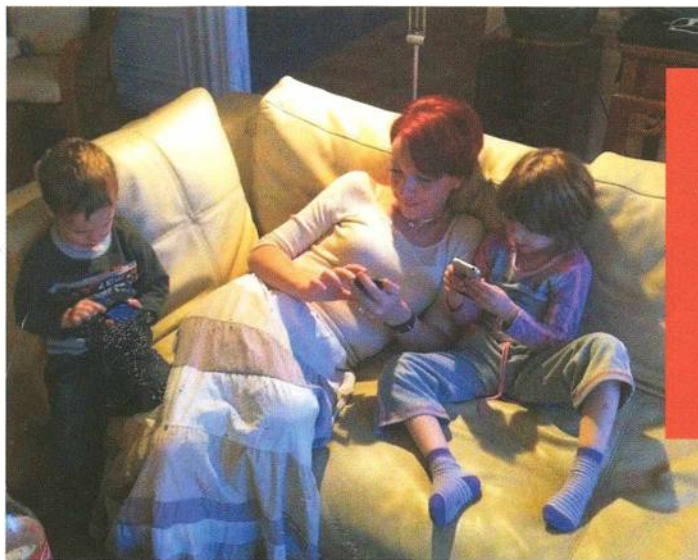
45 de ani, studii economice, căsătorit, doi copii, de 13 ani lucrează în aceeași corporație, mai întâi în România, apoi în China și acum Danemarca. Visează să ajungă scriitor de succes, a publicat deja primul roman – SĂ IUBEȘTI UN ÎNGER – în 2010, și acum scrie la al doilea.

România, mi-au oferit mult mai puțin decât luam înaintea, dar eu am văzut-o ca pe o oportunitate. Am știut că am luat decizia corectă, deși mulți mi-au spus că sunt nebun, că am aruncat cu banii pe fereastră...

Cel mic joacă rolul de dragon care aruncă flăcări. Claudiu se oprește, se joacă vreo câteva minute cu el...

–...Acum sunt convins că am luat decizia corectă. Cea mai bună. Putea să nu fie... Poate că aici e norocul.

– Și plecarea în China a fost tot o decizie bună?

Titlul imaginii ar fi „Așteptându-l pe tata”, care tată atunci când a ajuns acasă a scos și el iPhone-ul și a surprins această imagine.

– Da, vroiam să plec, pentru că acesta urma să fie pasul următor pentru dezvoltarea mea profesională. În România postul de *Country Manager* nu era disponibil la vremea respectivă pentru locali, iar eu ajunsesem deja al doilea în ierarhia firmei. Mai mult de atât nu se putea în România, așa că am aplicat la mai multe posturi tot în cadrul companiei, dar în străinătate. Și s-a întâmplat să fie China. Nu știu dacă am răspuns la ce m-ai întrebat. Dar, știi, când ți se oferă o oportunitate, trebuie să decizi. Trebuie să ai încredere în tine...

– Ok, dar cum știi când trebuie să te oprești? Uite, cei mici s-au născut în China, voi v-ați căsătorit tot acolo?

– Nu, în România. Dar eram în concediu... Și am plecat amândoi spre Copenhaga chiar a doua zi după nuntă.

– Claudiu avea o serie de conferințe la Copenhaga imediat după aceea, intervine Janina.

– Dar voi ați lucrat în aceeași companie. Nu era regula ca soții să nu lucreze amândoi în același loc? Așa se zice în România...

– Așa era. Dar s-a schimbat acum cinci-șase ani...

– Dacă sunt amândoi la job, parcă stau cu mai mult drag, râde Janina.

–... Cred că sunt chestiuni ciclice, în funcție de specialiști... Vin unii care zic că nu e bine, apoi alții care zic că e bine...

– Și totuși, care e problema cea mare? Există o explicație, după părerea ta, pentru imaginea atât de neprietenoasă pe care o au corporațiile în România?

– Cred că noi nu avem o cultură și o istorie a multinaționalelor. Anii de comunism au împiedicat formarea unei culturi locale în acest sens... Ne-am trezit direct în capitalismul global...

– Dar oare nu există un model european și unul american? Și cel european e mai permisiv?...

– Nu am date, dar mi se pare că modelul american e mai rigid decât cel european.

– Din experiența ta de atâția ani, cei pe care i-ai cunoscut reușeau să găsească un echilibru între job și familie? Sunt ei familisti? Pentru că astăzi, în România, corporatismul înseamnă singurătate... Nu ai timp de iubită, de copii...

– Da, dar nu știu cât de legată e ideea asta de corporații... În fine... Am o teorie. Cred că nu degeaba sunt firme de consultanță care fac averi, că sunt sute, mii de filme sau cărți care te învață cum să găsești echilibrul între viața profesională și personală, să nu înnebunești... Oamenii fac averi din asta pentru că este o problemă, și nu e o problemă în România, e o problemă majoră și în America. Omul nu știe cum să-și echilibreze viața... Eu am citit foarte mult despre dezvoltare profesională, apoi am găsit aceleași idei, altfel formulate, evident, în filosofie sau în religie. E greu, majoritatea oamenilor nu reușesc, dar nu sunt convins că e vina corporațiilor. Sau poate doar pentru că te simți obligat să fii foarte competitiv... Iar în România? Cred că la noi, pe vremuri, se puneau problema supraviețuirii, nicidecum a competitivității...

– Și crezi că obsesia supraviețuirii s-a translatat într-o demență consumeristă... pentru care ai nevoie de bani...

– Da, corect. În plus, la noi sistemul de protecție socială e la pământ... Și atunci, evident că, dacă pierzi jobul bine plătit, ești terminat. Aici am cunoscut și eu mulți, care în condițiile crizei, au fost rugați să plece; mă uitam la danezi, erau foarte relaxați, nu bucuroși, dar nu făceau din asta o chestiune de viață și de moarte. Și asta pentru că au un sistem social foarte bine pus la punct.

– Deci tu vrei să spui că în România corporația e ca un vapor, dar care nu are bărci de salvare? Dacă vaporul se scufundă ești pierdut.

– Exact. Și barca de salvare nu trebuie să o dea corporația, ci România.

– Și mai e ceva, intervine Janina, după '89 orice patron era diavolul pe pământ... Apoi a urmat lozinca aia celebră cu *Nu ne vindem țara!* și tot așa...

Oftez adânc.

– Nu mă lăsați deloc să-mi fac articolul. Or să zică șefii mei de la București că am fost îndoctrinat...

Rădem cu toții. Claudiu insistă:

– Noi nu avem istorie. Poate din acest motiv nu sunt selectați de multe ori manageri români în poziții cheie. Nu din lipsă de pregătire sau competență, ci din teama că nu cunosc regulile jocului.

– Și atunci aceasta să fie cauza unor posibile tensiuni între managementul străin și angajatul mediu român?

– Posibil, foarte posibil...

– În plus, majoritatea informațiilor despre România care ajung în străinătate ne sunt defavorabile, nu se lasă Janina. Cum să ai încredere în niște oameni despre care nu ai decât informații neplăcute, îți asumi acest risc? Nu.

– Și atunci ce faci?

– Atunci aleg pe cineva în care am încredere. Adică un străin de-al meu.

– Și atunci acel șef străin va fi mai rău, totmai pentru că bănuiește că românii vor fi niște angajați răi? Astfel își va lua mai multe măsuri de precauție cu angajații lui români decât ar fi făcut-o cu conaționalii săi...

– La *Maersk* această etapă a fost depășită, pentru că acum managerul din România este român, revine Claudiu în discuție, după o nouă repriză de lupte cu micul dragon. Probabil că această evoluție se va petrece peste tot. Încet, încet...

– Bine, să ne apropiem de sfârșit – dacă ești corporatist, rămâi pe viață?

– Fiecare își dorește o schimbare la un moment dat.

– Visul tău de a deveni scriitor nu este o evadare?

– Există acest mit că trebuie să fim proprii noștri stăpâni... Îl simt și eu. Vreau să fiu stăpânul meu. Dacă aș putea să devin propriul meu stăpân și să fac ceea ce-mi place nu aș ezita...

– Deci nu este o evadare?

– Este o alternativă, dacă aș avea posibilitatea de a alege asta aș face... Sincer, eu nu prea înțeleg ura asta împotriva corporației... Eu o văd ca pe o șansă. O șansă să te dezvolti, să călătorești... Ai șansa, dacă îți dorești, să lucrezi în străinătate...

– Ne oprim?

– Ne oprim. Poate că mai sunt multe de spus... Nu știu dacă am răspuns exact la ce m-ai întrebat tu.

– Vom vedea când va apărea revista...

Vorbim deja de vreo două ore și eu sunt cam ostenit. Și ei, și copiii. Nefiind corporatist și pentru că este sâmbătă seara, mă opresc din întrebări și continuăm cu bere... evident daneză și foarte multinațională! Asta-i viața, nu poți scăpa!

Aș putea spune că e un corporatist major. Și la propriu și la figurat. După 18 ani de multinaționale, în poziții care de care mai de top, Cătălin Năstăsescu și-a făcut un cadou surprinzător. O întoarcere la sine însuși. Un timp doar al lui și vindecător. Mă rog, un an sabatic, dacă tot vorbim în termeni corporatiști.

text Liliana Petruș
foto Octavian Tibăr

Învățăturile unui an sabatic

„Dacă ai ajuns disperat de prea multă muncă, desigur, toată compasiunea pentru astfel de cazuri, eu cred că ai gafat undeva. Când ți-ai evaluat timpul, situația, viața.”

În septembrie 2008, când a luat această decizie, Cătălin Năstăsescu era director de vânzări și distribuție la *Toyota România*. O poziție de „travaliu”, ca să-l citez. Plus cursurile la o universitate din Marea Britanie, și week-end-urile petrecute la birou, pentru *tema de casă*, un fel de aplicație practică pe realitățile job-ului. După vreo trei ani și jumătate de „supliciu”, sigur că au apărut și frustrările. Își dorea și un timp pentru el, familie, pentru cei doi copii, în special. Fetița, în vârstă de 12 ani, mai directă fiind, chiar i-a atras atenția să nu-și mai aducă acasă figura aia prea serioasă și preocupată, de birou. Avea restanțe și față de o mai veche pasiune a lui, investițiile pe piața de capital. Un domeniu care se cere aprofundat, nu e de citit așa, seara, înainte să adormi.

Zis și făcut, hai să punem viața agitată, de multinațională, în stand-by. Și să ne ocupăm și de viața în sine, ca întreg, cu toate ale sale. Ne permitem o pauză? Da, trăim din economii și proiecte de training, la nevoie. Cătălin Năstăsescu nu este genul de corporatist care-și petrece anul sabatic prin locuri exotice: „O colegă a făcut un fel de ocol al lumii, dintr-un punct de vedere o invidiez, dar mie nu mi se potrivește asta, m-aș fi risipit. Am preferat să îmbin plăcutul cu utilul, să fac și lucruri folositoare pentru carieră. Sunt cărți de citit, informații de procesat, analize business și personale. M-am întrebat, de pildă, ce-mi place în viața corporatistă? În travaliul acela, de dimineața până seara, în presiunea la care te expui? Eu mă consider o persoană anxioasă, îmi începeam ziua deja într-o stare de tensiune, cu gândul la agendă, responsabilități, întâlniri, trafic... Am înțeles că-mi plac provocarea, performanța, competiția. Și, sigur, pentru satisfacțiile profesionale plătești un preț. Dacă nu ești atent, însă, nu-l poți duce. Viața corporatistă, business-ul, în general, presupune întotdeauna investiție de timp și uzură. Altfel, nu ieși din zona de mediocritate. Ok, dar cum procedezi ca să duci uzura asta pe picioare, să o faci comestibilă? Cred că, în primul rând, trebuie să lucrezi într-un domeniu care-ți place. Asocierea dintre stilul corporatist și o situație profesională care nu este pe placul tău te nenorocește, pur și simplu. Eu măcar am avut grijă să nu fac asemenea combinații niciodată și cred că asta m-a ajutat să-mi cam duc oboseala pe picioare, să nu cad. Sigur că nu putem chiar să muncim de plăcere, dar e al naibii de important să o facem **cu plăcere**. Este și motivul pentru care, deși anul sabatic mi-a trecut, nu mi-am luat nici un angajament de multinațională. Nu e cine știe ce ofertă, e o piață îngustă, nu vreau să fac compromisuri. Dacă nu-mi place cultura corporatistă a unora, dacă n-am o chimie cu ei, îi evit. Prefer să mă implic în proiecte de training, am avut câteva, cel mai important cu *Sony*”.

În altă ordine de idei, după introspecția ne-

„Cea mai solicitantă experiență profesională am trăit-o alături de Raiffeisen. A trebuit să mă integrez din mers la cerințele și specificul industriei financiare și asta în paralel cu programul de restructurare a operațiunilor preluate de la Banca Agricolă și introducerea în piața românească a conceptului de „retail banking”.

Acesta este job-ul în care am învățat cel mai mult și asta tocmai prin prisma solicitărilor induse de acea circumstanță de schimbare radicală a unui model de business”.

cesară, Cătălin Năstăsescu a ajuns la înțelepciunea conform căreia, în gestionarea vieții, ca ansamblu, cel mai important aspect este echilibrul dintre planul profesional și cel personal. O exagerare în prima parte, chiar dacă pare măreață și suportabilă, cel puțin la început, pe termen lung te robotizează. Nu mai înțelegi cine ești, când te-a luat valul, de ce faci anumite lucruri, ce înseamnă, de fapt, povestea asta numită viață? Și cine să fie atent la astfel de detalii dacă nu tu însuși? Că doar nu te aștepti să poarte multinaționala o astfel de grijă! Cam așa ar suna o altă învățătură a anului sabatic parcurs de Cătălin Năstăsescu: „Resursa umană este cea mai importantă într-o corporație. Oricât de bune ar fi resursele financiare, materiale etc., fără oamenii potriviți rezultatele nu trec dincolo de mediocritate. În schimb, calitatea angajaților poate suplini oricând alte zone deficitare. Prin urmare, e normal ca spiritul corporatist să existe și să vrea să stoarcă această resursă. Da, ești într-un pact cu diavolul, îți vinzi timpul tău, viața ta și urmează să primești ceva: bani, carieră, recunoaștere, poziție de putere. Cine nu e conștient de faptul că multinaționalele încearcă să facă uz optim de oameni, iertați-mă, dar e naiv. Așa că mi se pare o oarecare formă de ipocrizie să fii corporatist și să te plângi că te storc, te epuizează. Păi, asta fac corporațiile! Dar ce faci tu? Dacă nu mai ai instinct de conservare, dacă nu poți să te ordonezi și, eventual, să te oprești, ajungem la drame”.

După ce și-a evaluat cariera, prioritățile, opțiunile și, da, chiar viața, într-un anume fel, Cătălin Năstăsescu este pregătit să abordeze piața proiectelor de consultanță, de pe poziția de freelancer: „Acum, dacă tot am gustat nesiguranța, am văzut și că o pot duce. Am ce vinde, ca să zic așa, nu mă tem să risc, deci nu e obligatoriu să fiu angajat. Dacă încercam să devin antreprenor la 25 de ani, însă, nu, nu eram pregătit”.

Și cu de-ale vieții cum rămâne? Păi, divorțat („Touché! Aici m-ați prins cu garda jos!”), dar, desigur, nu din motive de carieră. Sau, cel puțin, nu în primul rând. Poate în rândurile trei-patru... Cu grijă la ce mănâncă, știți cum e, cât mai sănătos. Nu exagerează cu țigări și cafea, nici imaginea nu e lăsată la întâmplare. Nu e foarte formalist, rar are o cravată, dar este atent la ținută, e un cod vestimentar minim acceptabil în stilul de viață corporatist. Un fel de *smart casual*, ca să-i zicem așa. Și-ar mai dori să facă sport, poate cardio, într-un ritm constant, dar, cel puțin deocamdată, „e loc de mai multă constanță”.

În rest, ideea de bază este că totul trebuie să fie *quality time*. De la rolul de tată până la filmul văzut seara, înainte de culcare. Totul trebuie să fie o investiție. De la cărțile citite, până la socializare. Te mai vezi cu unii, cu alții, ca să nu te rupi de cotidianul corporatist.

Întreb, pur și simplu, dacă face și ceva doar pentru că simte. Fără calcul, fără investiție, chiar fără noimă. Râde, în sfârșit: „Da, am și o față umană, mai fac și din astea!”

„Sema Parc“, zona Regie – București. Două turnuri din sticlă și oțel, pe numele lor „Riverview House“ și „Atrium House“ contrastează puternic cu peisajul postindustrial al vechii fabrici de mașini „Semănătoarea“ din dreapta râului Dâmbovița.

text Tzele Felix
foto Octavian Tibăr

Hai să ne jucăm serios!

Nu este chiar *Silicon Valley*, dar într-o zonă a Capitalei precum Grozăvești, unde cel mai interesant punct atractiv e abia finalizatul pod suspendat al primarului Oprescu, cele două turnulețe chiar par aduse dintr-un film sci-fi.

River Invest, dezvoltatorii parcului de afaceri Sema, au finalizat deja prima parte a proiectului imobiliar urmând ca în viitor să mai construiască în zonă patru clădiri și spații rezidențiale. Birourile turnurilor au fost deja închiriate în totalitate de firme ce activează în domenii diverse, de la asigurări și arhitectură până la radiodifuziune și electricitate. Deasupra intrărilor cu uși rulante ale modernelor structuri, prin pereții de sticlă poți vedea siluete umane care se mișcă printre mese, computere și plante ornamentale exotice.

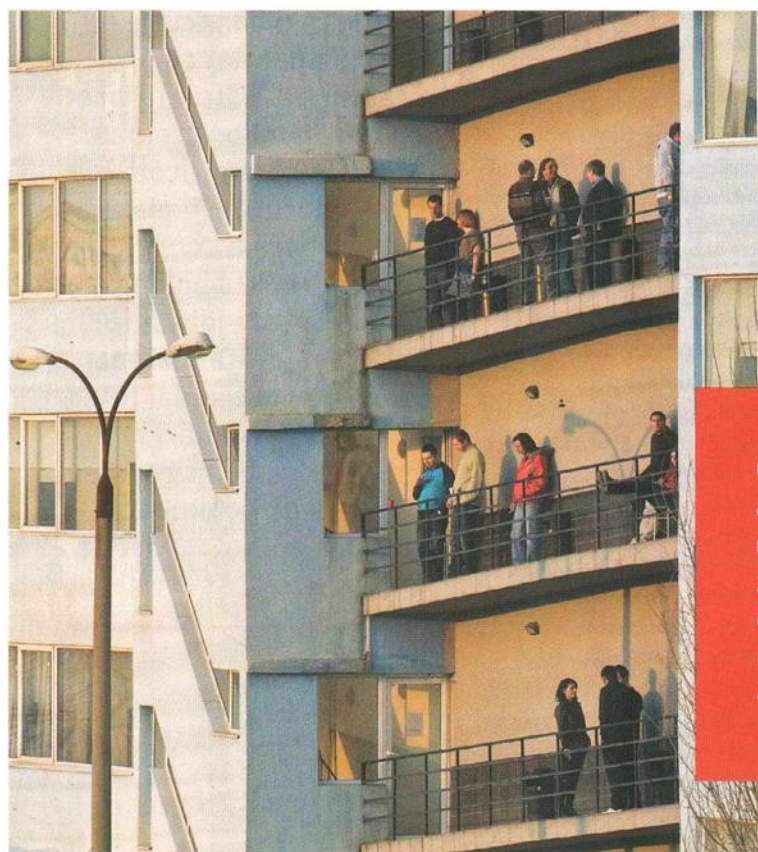
În *Atrium House* se află sediul studioului de jocuri pentru telefoane mobile *Namco-Bandai Networks România*. E vorba de o încăpăre luminoasă imensă, cu multe rânduri de mese despărțite de câteva camere cu pereți din sticlă. Într-un astfel de birou transparent am fost primiți la o discuție pe tema naturii organizaționale a firmei de către Andrei Lopată, administratorul companiei și unul dintre pionierii industriei românești de jocuri. Ne întâmpină voios, e îmbrăcat casual, în blugi și pulover. Nu există un cod vestimentar al muncii în industriile creative. „Nu contează cum arătam, jocul nostru trebuie să arate bine.”

Andrei conduce *Namco-Bandai România* încă de când aceasta aparținea de concernul francez *Vivendi*. În 2007, *Vivendi* a fuzionat cu o altă companie, *Activision-Blizzard*, unul dintre liderii pe piața de jocuri din lumea întreagă.

Noul management de atunci a hotărât să renunțe la divizia de telefoane mobile. Andrei explică detaliile schimbării de corporație: „*Activision-Blizzard* a luat hotărârea că mobilele nu sunt interesante și a desființat tot. Erau două studiouri în Statele Unite, unul l-au desființat, unul l-a cumpărat *Electronic Arts*, era un studiou în Franța care s-a desființat și studioul din București l-a luat *Namco*”.

Înainte de venirea japonezilor de la *Namco*, dependența studioului din România de deciziile luate de multinațională era mult mai mare.

Ca în orice sistem corporatist, structura de vârf a firmei era localizată în cu totul altă parte a lumii, operațiunile între companiile-surori din lumea întreagă fiind centralizate – exista un buget impus pentru realizarea jocurilor și un plan bine definit care trebuia respectat. Schimbarea de optică a niponilor în privința organizării l-a surprins pe Andrei, într-o primă fază. „Aici a fost dubios la început, mă așteptam să fie la fel ca înainte, numai că a trebuit să schimbăm complet mentalitatea. Am ajuns să concurăm cu alte firme din afara corporației

Când se anunță pauza de țigară, de zece minute, corporatiștii ies la „aer curat”.

În industriile creative nu există un cod vestimentar foarte strict. Chiar și ținuta ține de... imaginație.

pentru proiecte. Odată cu *Namco*, a trebuit să mărim și eficiența. A trebuit să obținem același lucru într-un timp mai scurt și să construim un set de *tool-uri* (unelte – n.a) prin care să urmărim traseul unei versiuni.” Practic, în anumite limite, studioul este lăsat acum să își organizeze activitatea în funcție de propriul ritm de muncă.

Un joc pentru mobil se realizează oarecum asemănător cu cele pentru console video sau computere. Un producător (*game designer*) vine cu un concept inițial al jocului după care produsul se dezvoltă pe etape (versiunea primă e denumită *alfa*, cea intermediară, în care se lucrează intens – *beta* și versiunea finală – *gold master*), prin cooperarea unor echipe de programatori, designeri, artiști grafici și testeri.

Ștefan este de un an și jumătate programator la *Namco-Bandai*, timp în care a participat la dezvoltarea a două produse. Înainte să vină aici a lucrat tot în domeniul software, pe telecomunicații. Îmi spune că în general licențele pentru jocuri vin din afară, „noi în țară doar implementăm proiectul, creativitatea vine mai mult de la grafică”. După faza de realizare a prototipului (de aici începe, în paralel, și testarea jocului de către departamentul *Quality Assurance* – control tehnic al calității), urmează câteva luni în care programatorii fac portarea, „pur și simplu te asiguri că jocul merge pe

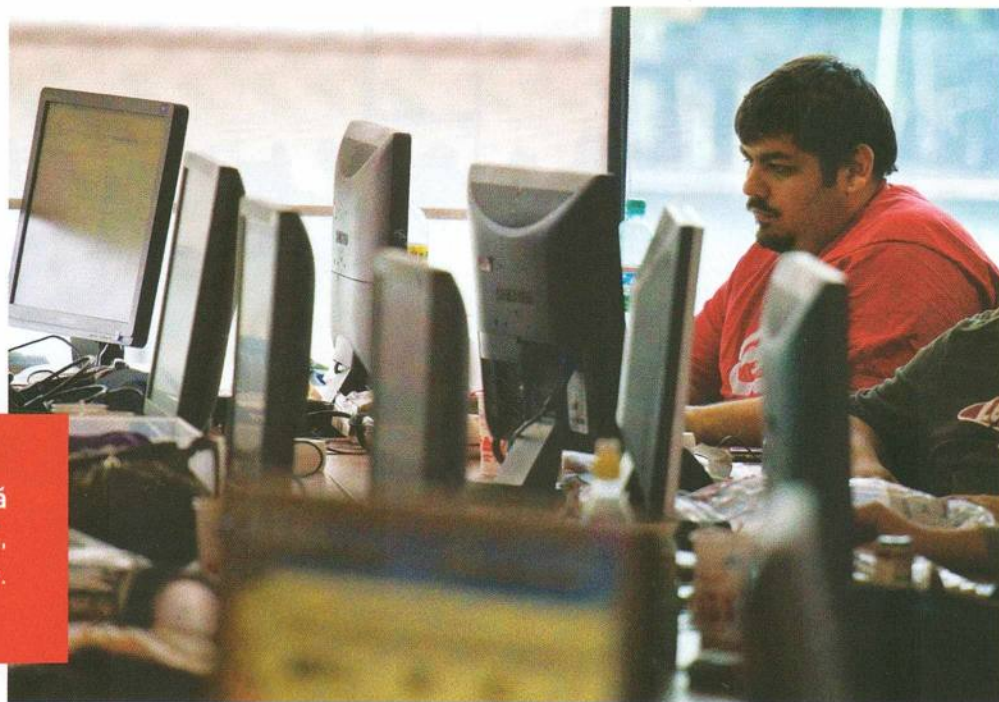
În faza de „master”, detaliile jocului sunt secrete, ca să nu le fure concurența.

toate variantele de telefoane”. Îl rog pe Ștefan să îmi recomande un programator care era în firmă și în perioada *Vivendi*. După un scurt apel în rândul colegilor lui, iese la înaintare Ionuț, „un tip mai fluent în conversație”, după cum îl caracterizează Ștefan. Ionuț e de peste cinci ani în firmă și face parte din nucleul de programatori care a fondat *Vivendi*. Piața este extrem de dinamică în domeniu, se fac multe jocuri și ele trebuie adaptate pentru fiecare versiune de telefon în parte, „îți trebuie puterea financiară să ai toate telefoanele alea, pentru că nu poți face un produs pe care să nu-l testezi pe dispozitivul fizic”. Îmi explică atribuțiile fiecărei divizii a studioului prin raportare la vestitul⁴ joc creat de *Namco* prin anii '80 – *Pacman*: „Programatorul se ocupă de cum se mișcă *pac-manul*, designerul se ocupă de realizarea labirintelor și graficianul se ocupă de cum sunt stilizați pereții”. Se interacționează mult în tot procesul acesta și, astfel, se stabilesc și relații de prietenie între angajați. În perspectiva lui Ionuț, aceasta este una dintre părțile frumoase ale meseriei lui. De asemenea, participarea la realizarea unui produs popular, un joc care va trece prin mii de mâini, dă și ea satisfacții personale.

Pe parcursul dezvoltării unui produs software apar „bugs” („gândaci”, în engleză), în principiu erori de logică ale programatorilor

Are și „natura” corporatistă
farmecul ei. La „iarbă verde”,
într-o pădure de monitoare.

care „scriu” codul jocului. Modul de depistare a *bug*-urilor și nevoia creării de versiuni pentru fiecare tip de telefon în parte reprezintă specificitatea dezvoltării de jocuri pentru telefoane mobile. „De exemplu, pentru console video, fiind vorba de jocuri foarte complexe, se întocmește un așa-zis test-plan: jocul se împarte pe bucățele și fiecare membru al echipei de testare primește câte un *task* (sarcină – n.a). Se mai schimbă între ele pentru că patru ochi găsesc mai multe greșeli. Pentru telefoane mobile, jocurile fiind mai simple, se fac *check-listuri*”, spune Andrei Lopată. Astfel, fiecare tester se ghidează după un șablon, o listă cu parametri pe care trebuie să îi „bifeze” atunci când descoperă un „gândac”.

O găsesc pe Monica la biroul ei din sectorul de *Quality Assurance* butonând la un *Nokia N95 Mini*, un „smart-phone” – dispozitiv cu o putere de calcul mai mare decât cea a mobilelor obișnuite. Ca și alți colegi, are în dreapta biroului multe cutii de ceaiuri pe care și le pregătește în bucătăria din mijlocul încăperii. Probabil e o nouă modă în companie.

Începe să îmi arate tot felul de metode de depistare a inadvertențelor care apar în joc. Monica lucrează de câteva luni la *Namco* și e singura fată din cei aproximativ 60 de membri ai diviziei de testeri. Acum testează un joc de tip puzzle de epocă medievală, semnalează greșelile din versiunea în limba franceză. Are o cameră *web* cu care fotografiază erorile întâlnite și apoi le scoate în evidență încadrându-le cu o culoare roșie într-un program de editare foto. Pe lângă greșeli de ortografie în dialogurile dintre omuleții virtuali, Monica îmi arată un *bug* pe un ecran colorat în care apar două personaje în straie medievale. Un text se supra-

punea peste silueta unui monstru din joc. Monica a trecut eroarea într-un formular digital alături de modul în care poate fi ajustată și posibilul rezultat al schimbării. Mi-a arătat apoi o metodă de evaluare pe care ei o numesc „interrupt”, a luat un model *Samsung* din maldărul cu telefoane de diverse tipuri de pe biroul ei și a dat un apel, să vadă cum se comportă jocul atunci când cineva sună.

Monica mă duce apoi să văd camera *device*-urilor unde sunt multe rafturi înșesate cu telefoane de tot felul, în cutii transparente de plastic, „păzite” de trei tipi care păstrează evidența inventarului. Ne întoarcem la biroul ei și pe drum îmi arată zona unde se fac exclusiv „interrupturi” de pe rețele de telefonie străină, au o antenă specială care simulează pe o rază de 2-3 metri semnalele de peste Atlantic sau din Europa. Se pot face doar teste de „interrupt”, nu și de conectivitate. Astfel verifică modul în care se comportă jocurile în timpul apelului din altă rețea decât „autohtonele” *Vodafone*, *Orange* și *Cosmote*. O operațiune extrem de necesară, având în vedere faptul că SUA sunt principala piață de desfacere pentru subsidiara *Namco* din România.

Se anunță pauza de țigară de zece minute și fumătorii se îndreaptă spre ieșire. Este ultima „gură de aer” înainte de mult așteptata pauză de masă în timpul căreia testerii joacă în rețea *counter-strike* (joc de acțiune în care se confruntă două tabere – teroriști și contrateroriști). Monica îmi spune că trebuie să îți blochezi calculatorul când pleci mai mult pe undeva. E o glumă internă între angajați, celui care uită să-și paroleze *pc*-ul i se trimit mailuri în numele său sau se postează tot felul de lucruri de pe profilul său de facebook.

Victor, colegul de pe rândul din fața Monicăi, testează un joc pe un *iphone 4*. Nu poate să spună despre ce este vorba în joc deoarece produsul încă se află în faza de master și orice idee care „răsufală” poate fi furată de concurență. Victor e de aproximativ trei ani în firmă și a prins tranziția de la sistemul de evaluare al angajaților practicat de *Vivendi* la modelul japonezilor de la *Namco*: „În trei luni primeai bonus (în perioada *Vivendi*) dacă erai performant, se făcea ședință și șefii decideau, bazându-se pe o listă, cine lua bonusul pentru perioada aceea”. Când au venit japonezii, s-a renunțat la acele evaluări și bonificații se primeau în funcție de performanța avută pe întreaga perioadă de realizare a jocului.

„E foarte tare ăsta, mi-aș fi dorit și eu să-l testez”, îmi spune Monica despre jocul verificat de Victor. Monica se întreabă dacă a ieșit pe piață *Puzzle Quest 2*, joculețul cu specific medieval pe care mi l-a arătat mai devreme. Un coleg îi confirmă că a ieșit și, în glumă, îi spune că „sunt și plângeri de la clienți”. Pe rețeaua internă a firmei s-a răspândit un mail amuzant al unei fane de peste Ocean căreia i se oprea telefonul atunci când ajungea la nivelul 13.

Modelul de organizare corporatist este criticat pentru „robotizarea” individului prin practicarea unei birocratii ridicată, prin raționalizarea fiecărei sarcini desfășurate. Lucrurile par să stea cu totul altfel pentru industriile creative, o zonă în care imaginația joacă un rol important și relațiile între angajați se stabilesc la un nivel mult mai uman. La *Namco-Bandai Networks România* am văzut și jumătatea plină a paharului globalizării.

A renunțat la o poziție de top în marketing, ca să frământă pâine cu mâinile lui. Apoi să o vândă mai ales corporatiștilor. „Ălora de pe ulița cu multă muncă”, așa cum îi alintă acum. De pe „ulița” băcăniei sale.

Dau marketing, pentru băcănie

„În marketing făceam chestii grandioase, aici mă ocup de lucruri de finețe, de nuanță. Nu toți trebuie să cucerim Everestul, uneori sunt mai importante lucrurile aparent mărunte”.

text Liliana Petruș
foto Octavian Tibăr

Băcănia veche arată și miroase ca un fel de cămară a bunicii. Dulcețuri, zacuscă, pâine de casă, biscuiți, cârnați, caltaboși. Printre toate astea, Marius Tudosiei, fost director de marketing la *Jurnalul Național*. Acum pe post de bucătar, vânzător, instalator, șofer și ce-o mai trebuie: „N-am rădăcină și nici tulpină de comerciant, tata a fost preot, mama profesoară. Dar îmi place mâncarea sănătoasă și mă pricep să fac niște chestii cu ea. Nu-mi era rău nici în marketing, chiar aveam niște proiecte mărețe, cu niște companii mișto de branding, din afară. Dar sunt clar mai relaxat muncind pentru o pasiune a mea”.

Afacerea a început cu o *tarabă* pe facebook, unde a scos la vânzare 11 pâini și 11 cozonaci. Că așa i-a venit, pur și simplu. Și încă în *bed timing*, pe la cinci după-amiaza, când comunicarea cam stagnează. În 40 de minute, comenzile erau închise: „Eu cred în specializare, responsabilă în cozonaci e mama, așa că am chemat-o urgent la București, de pe granița de Nord, de la peste 500 de kilometri”. E ca-n povești, mă trezesc și eu vorbind. „Păi, da, că trăim într-o lume idioată, nimeni nu mai spune povești! Or, fiecare lucru, oricât de mărunț, își are basmul lui”.

Băcănia veche s-a deschis în septembrie 2010, după ce avea, deja, o comunitate de vreo 2.000 de oameni, pe facebook. „E, cumva, un proiect comun, sunt norocos că am o tonă de consultanți. Chiar țin cont de ideile lor, m-au ajutat să înțeleg ce e bine și ce trebuie schimbat”.

Și uite că mâncarea naturală are trecere, proiectul e, deja, pe plus, vânzările merg în jur de 17.000 de lei pe lună. Vedetele băcăniei sunt pâinea cu hribi, fursecurile cu ghimbir și prăjiturile de casă. Dacă-l auzi pe Marius cum face reclamă, n-ai cum să-i rezisti: „Aoleu, știi cum e asta? E leșinătoare, trebuie să guști!”

Gata cu vorba, azi e miercuri, zi de humus și corporatiști: „E ziua lor lungă, așa că țin deschisă băcănia până la 23. I-am obișnuit cu lucruri bune și proaspete. Că știu cum e să mănânci niște cartofi scofâlciți, noaptea, prin oraș. Hai că mă grăbesc, sunt bucătar, pe la zece îmi vin clienții. Cu ochii roșii, cu laptop-ul pe umeri, în costum, îi recunoști de la o poștă. Ha, ha, și când te gândești că eram ca ei!”

Despre corporații se pot spune multe. Bune sau rele. Însă nu într-o privire dihotomică stă înțelegerea, nu aici e cheia. Cu siguranță, această realitate socio-economică e mai complexă decât pare la prima vedere, dincolo de etichetele pozitive sau negative care i se pun. Printre cercetările care au avut ca subiect corporațiile, studiile de antropologie aruncă o lumină mai clară asupra fenomenului.

text Radu Pocovnicu
foto Octavian Tibăr

Corporațiile au dus la colonizarea timpului

Antropologul Bogdan Iancu spune că schimbarea mai largă în ceea ce privește transformarea economiei românești a început odată cu trecerea de la marea industrializare comunistă, când marea majoritate a forței de muncă a trecut printr-o criză. Când au apărut în România, corporațiile și-au recrutat angajații dintr-un mediu aglutinat, fie din școlile economice, fie din cele politehnice. „Prin anii 2000, ceea ce se predă în universități nu se mai potrivea cu ceea ce se întâmpla în realitate. Lumea s-a lovit de cultura corporatistă. În plus, corporațiile nu au nevoie de absolvenți care vin cu un bagaj de informații care nu folosesc, pentru că au bani să genereze cunoaștere. Singurul lucru pe care îl poate face școala este să colaboreze cu ele. „Cunoașterea” se mută acolo. În corporații e și timp liber, și școală, totul. De la un angajat au nevoie de lucrurile de bază, de abilitățile minime pe care să construiască ei. În rest, trebuie să te fidelizeze, nu te vor învăța niciodată totul. Vei ști cât trebuie să știi.”

Termenul esențial în înțelegerea corporațiilor, ne spune antropologul, este timpul. „Odată cu apariția corporațiilor s-a trecut la colonizarea timpului personal – dacă în comunism Katherine Verdery vorbea despre etatizarea lui, acum putem vorbi despre corporatizarea lui. Și înainte se discuta despre planuri, dar, totuși, timpul se negocia. În comunism, schema de concediu medical se suprapunea unui ritm agricol, o arată antropologul David Kideckel. Acum, însă, timpul nu se mai poate negocia. Negocierea are loc în team-buildinguri, în training-uri...” De aici au apărut și primele percepții legate de rutină. „Azi, team-buildingul

„Corporațiile au adus cu sine și un fel de industrializare a hârtiilor, a birocrăției. Mulți angajați petrec timpul în ședințe. Ședința despre ce voi face, o zi de pauză și ședința despre ce am făcut.”

are loc pe timpul tău, nu pe timpul companiei. Drept urmare, în astfel de perioade se produce omogenizarea grupului, fie că vorbim de bârfele inerente sau că angajații spun că au băut...”

Indiferent de societate, există diferite angrenaje care exercită o seducție asupra forței active de muncă, diferite ideologii. Dacă în comunism era vorba despre colectivitate și realizări comune glorioase, astăzi vorbim despre individualism. „Ca și în comunism, unii oameni cred foarte mult în ceea ce fac. Capitalismul este despre individualism și despre consum.” Unul autoreglator, după cum mai spune antropologul. „Când te duci la IKEA și vezi un birou, primul lucru pe care îl spui este: unde îl pun? Asta înseamnă că o mare parte dintre noi și-a mutat acasă serviciul.” O seducție în care am intrat cei mai mulți dintre noi, chiar și conștienți. „Bine că a venit week-end-ul să mai muncesc și eu”, ne povestește Bogdan că îi spune amuzat

„În capitalism, ideologia muncii este: Tu ești campionul. Apare noua vrăjitorie. Leadershipul, Landmarkul... Leadershipul este despre cum să participăm la «olimpiada corporatiștilor de succes»”.

cunoscutul antropolog Vintilă Mihăilescu. „Există un entuziasm de a lucra în corporații, datorită beneficiilor avute, care te pescuiesc ușor. Un telefon primit la serviciu, eventual o mașină. Ce ai tu nevoie, noi îți dăm – asta ar fi sloganul.” Angajații câștigă de obicei bine, își iau case, mașini, fac copii. Corporațiile din România au dus și la apariția unei clase de mijloc, captivă creditelor.”

Evident, pentru mulți români, corporațiile nu sunt un bau-bau, ci un loc de muncă dezirabil, cât și o rampă de lansare în carieră. Însă... „Într-o corporație nu poți fi sigur niciodată că începi o carieră. Odată, bunicii și părinții noștri făceau un singur lucru. Bunicii mei au încărcat toată viața sifoane. Acum, proiectele se fac pe termen scurt. Modul de lucru într-o corporație diferă și el, de la o companie la alta. Se poate vorbi de un specific național, de corporații mai ermetice sau mai deschise, mai mari sau mai mici, de locuri de muncă unde este impus un *dress-code* sau unde angajații au mai multă libertate.” Diferență semnalată și de Bogdan Iancu. „Am câțiva amici corporatiști care lucrează pentru o agenție publicitară, au un job foarte relaxant și toate condițiile pentru a se simți bine. Au la locul de muncă chiar și o masă de tenis. Singura condiție este să dea proiectele la timp.”

„Vulpea care nu ajunge la struguri, spune că sunt acri” – zice o vorbă din bătrâni. Dar să nu credeți că doar cei din exterior sunt cărcoși împotriva corporațiilor, ci deseori chiar angajații se plâng cât de rău le este. „Dar asta ține și de biografiile personale”, spune antropologul, care ne prezintă și un caz. „O prietenă care lucrează într-o corporație avea tot felul de dezamăgiri în viața personală, drept urmare s-a aruncat în muncă. De unde o anumită exaltare. A fost de ajuns un succes punctual la serviciu, pentru a mărturisi că este fericită. Când mi-a povestit, i-am spus, reprobator: „Hai, măi! Fericită? Pentru atâta lucru?” Și a izbucnit în lacrimi. Dragostea ei este munca. De fapt, o dată pe lună, timp de trei zile, pleacă în Franța în scopuri recreaționale. Se întâlnește acolo cu un tip, un negru...” Și celelalte 27 de zile din lună? „Corporația poate fi înțeleasă și ca un mit al scăpării” – mai spune Bogdan Iancu. Dar munca? Doar nu s-o munci numai în corporații... „Există într-adevăr un astfel de curent în România, că se muncește doar în corporații. Însă munca se face și pe șantier de oameni care nu se văd. În realitate, noi nu știm multe despre

munca fizică din România, deoarece e asociată comunismului.”

Nu în ultimul rând, corporațiile duc și la un exces de reprezentare. De pildă, în privința stilului de viață. Cum ar fi vacanța în străinătate, week-end-ul la mall. Ceea ce înseamnă un cotidian destul de ordonat, previzibil din partea corporatiștilor. „Investesc în haine dar nu prea știu ce-au cumpărat. Seamănă foarte mult între ei. În corporație trebuie să ai ținută. Ei sunt băieții și fetele lui mama. Trebuie să poarte hainele ordonate, îngrijite. Dacă ai o problemă, ești imediat chemat în biroul șefului, care te întreabă: Ai o problemă? Te putem ajuta? E o chestiune românească această performare a ordinii.”

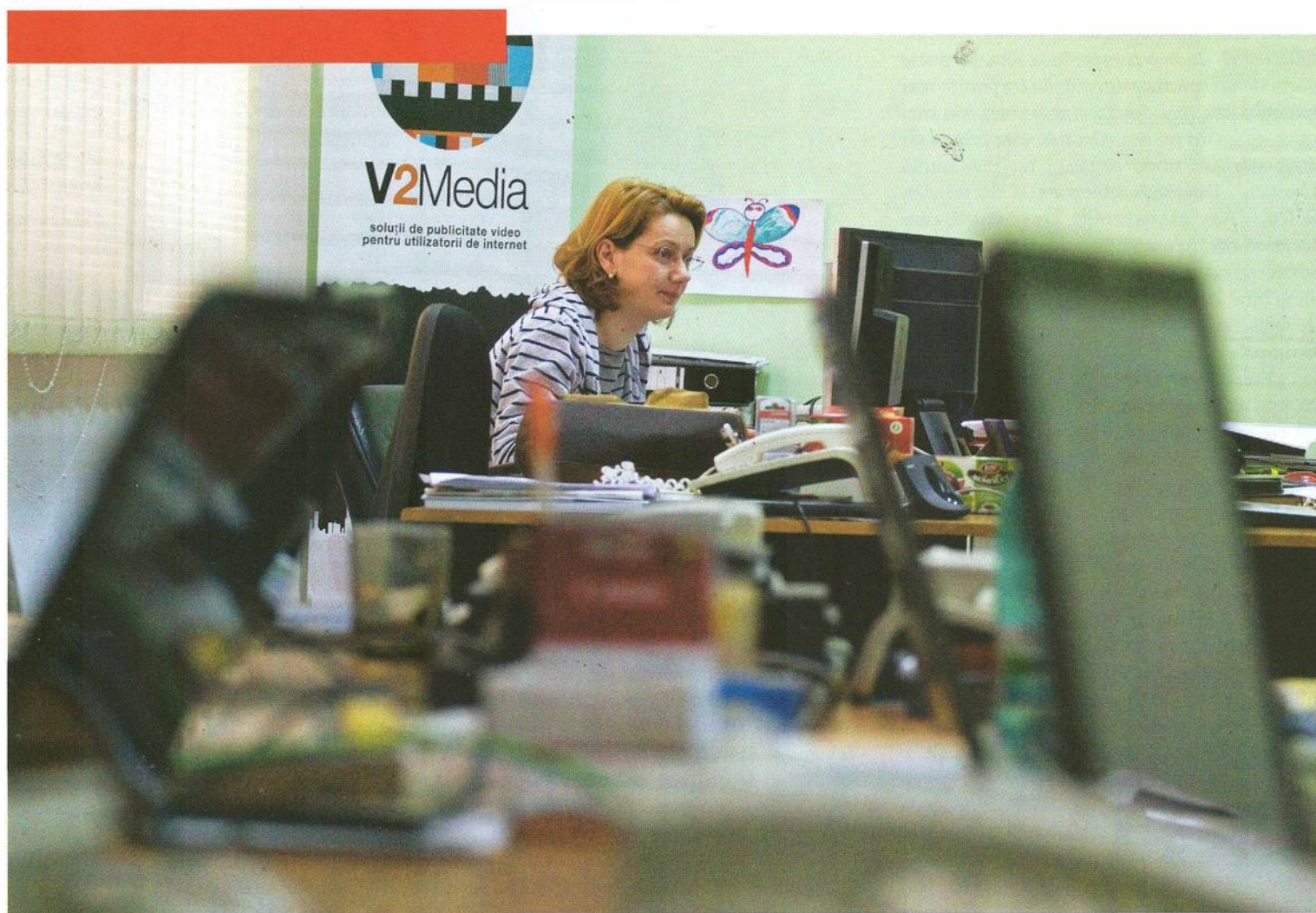

Odată „sedus”, ai putea să renunți? „Da. Depinde ce obiective îți fixezi. Știu pe cineva care, muncind într-o corporație, a intrat la un moment dat în concediu de maternitate. După ce s-a terminat concediul, și l-a prelungit, și tot așa. Tipa respectivă o duce din concediu în concediu. S-a speriat că într-o zi va trebui să se întoarcă, și nu mai vrea. Un alt caz. O cunoștință a renunțat la jobul său și a plecat la o editură mare. O altă seducție. Și-a zis că e ceva să lucrezi într-o editură faimoasă. Însă gândul de acasă nu s-a potrivit cu cel din târg, ajunsese să muncească acolo la fel de mult, însă pe bani mult mai puțini. Așa că... a revenit la vechiul job.” Încă o dată, ține de biografia personală...

Așteptate cu atâta neobosită speranță timp de 50 de ani, avioanele americane au împânzit, în sfârșit, după '89, cerul credinței noastre în mai bine, aducându-ne un nou model de întreprindere: corporația multinațională. Menită să transforme omul nou al socialismului, leneș și trist, în corporatistul harnic și vesel.

text Corina Anghel
foto Octavian Tibăr și arhiva
ARBOinteractive

Mitizare și mioritizare

Ordine, salarii mari, racordare la ora exactă a planetei versus depersonalizare, false valori, rutină și... trezitul dimineața!

I

La pachet cu sații de bani ai investitorilor străini, tranziția de după '89 ne-a furnizat niște rețete de muncă foarte concrete și laborios detaliate. Firește, verificate în zeci de ani de rulaj occidental și în sute de companii, firme, multe cu operațiuni extinse pe tot mapamondul. Așa au aterizat, într-o Românie debusolată și poftind nu doar la pulpele americane, cât mai ales la un standard civilizat al condițiilor de muncă, multinaționalele. Cu dicționarul și instrucțiunile de folosire aferente. Ca tot românul cu ceva studii și un strop de limbi străine, am trecut și eu prin vreo două, trei. Suficient cât să înțeleg fenomenul, dar mai ales cât să-mi fac un *networking* (vezi dicționarul!) și să pot acum, după 20 de ani, să iau, direct de la sursă, pulsul vieții de zi cu zi într-o astfel de firmă. Am pornit la drum având în buzunar clișeele de rigoare, identificabile printr-un dicționar paralel, subversiv – pe modelul satanicelor lui Rushdie – menit să denunțe „adevărul” ascuns al culturii corporatiste: sclavi pe plantație, clone, renunțare la viața personală, spălare de creiere, robotizare etc. M-am întors cu un mozaic de imagini și impresii din care aș lăsa concluzia să se extragă singură.

Primul popas: ARBOinteractive, care vinde spațiul publicitar din on-line, domeniu în care trebuie să te miști mai rapid decât gândesc ceilalți. Și mai inovativ. Octavian Matei este creativul de serviciu, Adking, pe numele său de cod corporatist. La 30 de ani, reușește performanța de a-și gestiona timpul, pe modelul 33% job, 33% viață personală, 33% odihnă. Și nu dă rateuri nicăieri. Secretul, zice Tavi, e să știi să

Octavian Matei: 33% job, 33% odihnă, 33% viață.

Team building?
Bineînțeles! Călin Rotăruș
îmi spune că tocmai au
fost (aproape) cu toții în
Bulgaria, la schi. Și că
și-au făcut o trupă de rock,
chiar bunicică.

elimini maculatura. Relația cu standardele și normele impuse de firma mamă, cu sediul în Elveția? Mai mult s-au adaptat ei la stilul nostru, tocmai pentru că facem creație și generăm profit mai bun aplicând rețetele autohtone. Este un transfer pe ambele sensuri, de *know how*, de *modus operandi*. Mă uit în jur: fețe relaxate, glumițe, gesturi dezinvolve, birourile lor îmi aduc aminte de al lui fii-miu, cu gadget-uri, poze, reviste... Multă culoare și o atmosferă, în general, de studenție. Îl iau deoparte pe Călin Rotăruș, directorul ARBOinteractive, să-mi explice totuși cum strecoară autoritatea în boema asta colectivă. Control? Râde. „Încerc să îi fac pe colegii mei să fie motivați în primul rând de rezultatele pe care le obțin. Mai ales că au targeturi clare, asta e treaba mea. Pe de altă parte, lucrurile care îți ies te împing să vrei mai mult. Iar aici, în on-line, nu e nici un moment de plictiseală”.

Ionuț Marinescu conduce filiala românească a AG Interactive, o multinațională cu sediul central în Cleveland, Ohio, care produce felicitări electronice. Îl întreb și pe el cum vede „mioritizarea” culturii corporatiste de import. „Știu că în multe firme multinaționale cultura corporatistă (adesea strictă în reguli) s-a alterat cu simțul șmecheriei mioritice (specifică zonei). Apoi, se folosesc licențe piratate, salariile sunt plătite jumătate pe hârtie, jumătate pe *drepturi de autor*. Noi, la AGI, suntem foarte stricți cu lucrurile astea, însă știu foarte multe companii care asta practică. Dar sunt și lucruri bune: în multe corporații, cu industrii care permit, formalizarea este mult mai mică, socializarea internă nu este atât de agresiv impusă, pentru că ar afecta relațiile de prietenie extra job. Noi avem un nucleu care organizează: seara de poker, *movie night* (vedem un film la birou); apoi, pentru că locația ne permite, mergem la sala de sport în fiecare zi aproape, împreună,

Ziua unui corporatist începe seara.

Pentru Ionuț Marinescu și trupa „ARIA”, pe o scenă de club.

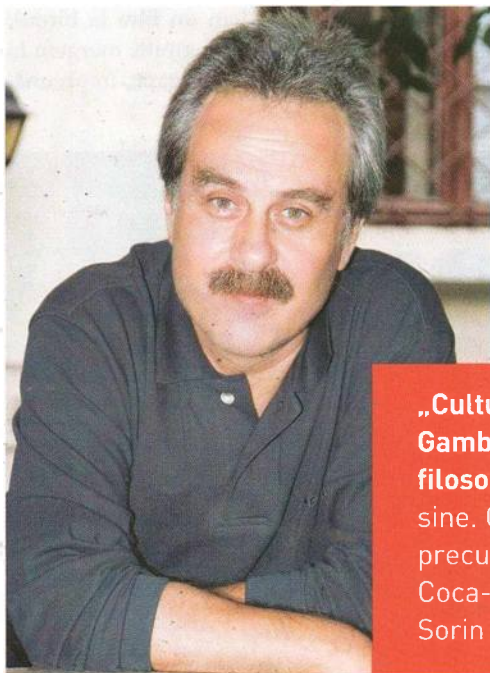
avem masă de ping pong. Și, *industry specific*, avem concursuri de creație pe echipe organizate (care durează câte o noapte). Pe de altă parte, având o organizație mai mică, ne permitem o standardizare mai *light*, cu un *flow* de documente mai scurt, adaptat local.” Surpriza serii a fost că și Ionuț Marinescu are o trupă, tot de rock, numită *ARIA*. Coincidență? Se pare că nu, e un hobby care a prins în ultimii ani, odată cu explozia muzicii în România.

Hai să vedem ce zic experții în resurse umane! Am întrebat-o pe Diana Chelu Voicu, trainer și consultant în HR, care sunt primele trei lucruri bune și primele trei lucruri rele, într-o cultură corporatistă importată de la mega-firma mamă. Mă corectează (politic!): bune și mai puțin bune. Așadar, bune sunt: experiența și expertiza (ai de la cine și ce înveți, corporațiile au sisteme experimentate și șlefuite – chiar dacă nu neapărat foarte bune), etica și valorile (dacă vrei, ți-e ușor să te identifici cu un set de valori, un tip de etică de business, care nu sunt întâmplătoare, ci gândite, perpetuate, inculcate) și, firește, performanța (e mai ușor să produci rezultate, într-un mediu care cel mai adesea încurajează, promovează și susține performanța). Urmează mai puțin bunele: foamea de timp (corporațiile sunt mari consumatoare de timp personal – muncești multe ore în plus, procesele iau timp din cauza gigantismului organizațional, al procedurilor, ramificațiilor, care îți pun răbdarea la încercare), prea puțină inovație (e mai ușor să te „complaci” în sistem și să devii o rotiță a mecanismului decât să croiești drumuri noi. Nu înseamnă că un corporatist nu inovează, dar pe făgașul „aprobat”) și, cel mai sensibil subiect, identitatea. După niște ani în corporație, ești soldațel: în stilul de lucru și gândire al profesionistului amprenta este aproape de neșters; în plus, poți fi dat afară dacă nu te potrivești în peisaj... Dar asta se întâmplă și cu „oala neagră” din familie, nu-i așa?)

„Identitatea corporatistă primează în fața identității proprii”, afirmă Diana Chelu Voicu

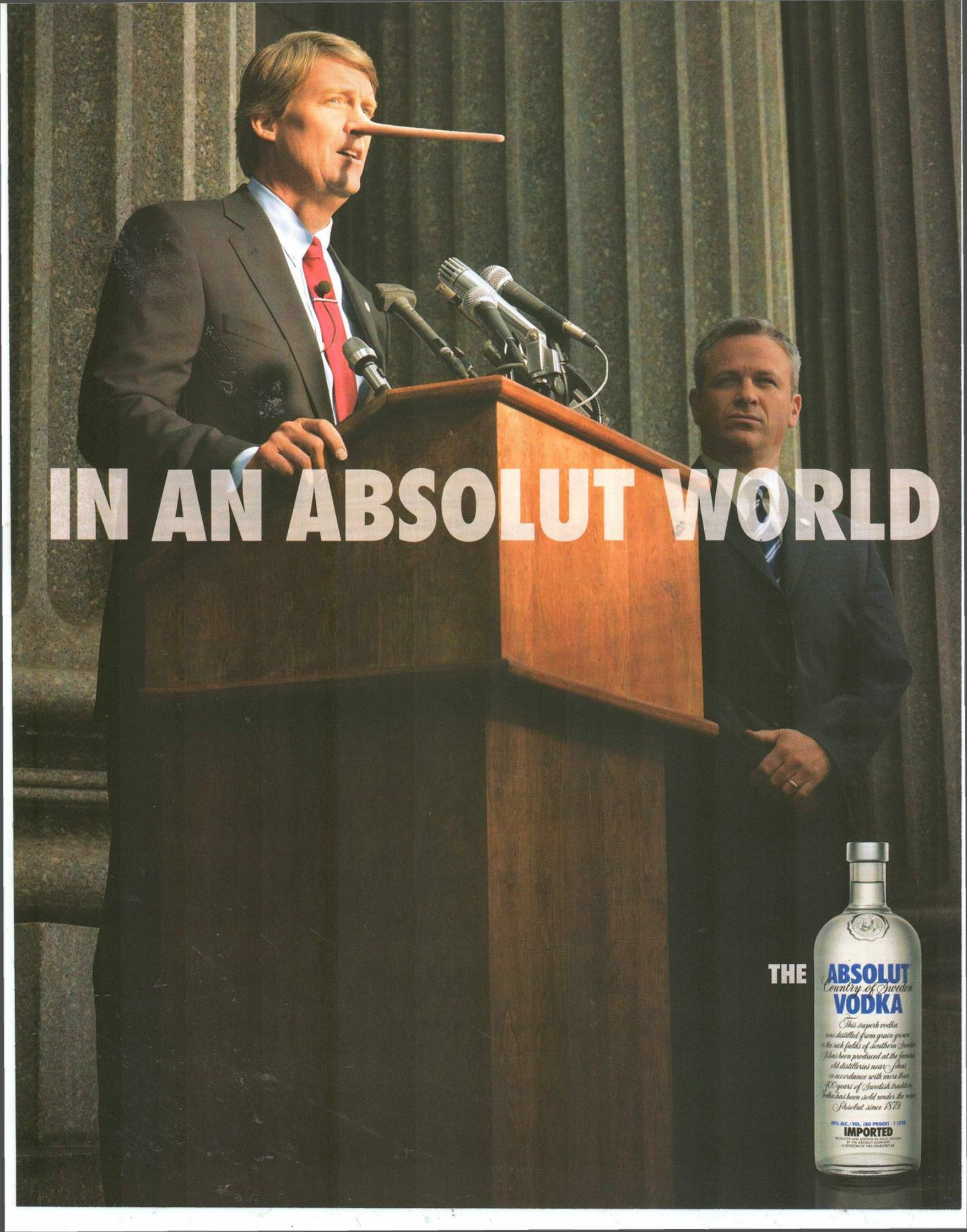
teoretice ca să disece fenomenul. „Cultura multinaționalelor s-a adaptat local și prin – pare paradoxal, dar nu este – înșiși expații veniți să o implementeze. În drum spre România, au pornit cu niște așteptări de genul: țară aproape bananieră, popor cu un IQ mai degrabă fără (dacă au stat sub comuniști atât timp, nu?). Surpriza a fost plăcută, când i-au găsit aici pe tinerii care jonglau în engleză și în IT, deja cetățeni globali, iar pe cei mai puțin tineri, cu foame de deschidere, dispuși să recupereze anii pierduți în comunism. Firește, s-a creat o comunicare, s-au împărtășit valori pe ambele sensuri. Și uite așa s-a născut expatul de România, care bea vinul românesc și face copii cu femeile dacice. Le place, pentru că au resursele financiare necesare ca să se izoleze de mizeria românească de jos. Revenind la cultura corporației pe care o conduce un astfel de expat, e normal să se muleze pe noua perspectivă a acestuia, să se mioritizeze.”

„Cultura «Procter & Gamble» este o filosofie, o valoare în sine. O rețetă secretă, precum formula de la Coca-Cola”, susține Sorin Psatta.

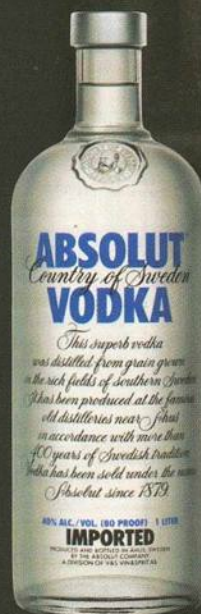
Psihologul Sorin Psatta este lector la Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării, dar și Directorul de Comunicare Integrată de la agenția de publicitate BBDO. Are, deci o dublă perspectivă: din afara și din interiorul sistemului, plus că deține instrumentele

Nota redacției: Nu bag mâna în foc că așa e și într-o multinațională bancară, pentru că n-am reușit să intru acolo. Și tocmai faptul că nu ne-au primit...

A man with a long, thin nose, resembling Pinocchio, is speaking at a wooden podium. He is wearing a dark suit, a white shirt, and a red tie. Several microphones are positioned in front of him. To his right, another man in a dark suit and blue tie stands behind the podium, looking on. The background consists of dark, vertical, textured panels.

IN AN ABSOLUT WORLD

THE

DOSAR

**„Bună, mă numesc
Corporatist și sunt
workaholic!”**

p. 06

- **Claudiu Simion:**
„Corporațiile nu sunt bune?
Fie, și ce punem în loc?” .. 10
- **Învățăturile**
unui an sabatic 14
- **Hai să ne jucăm serios!** ... 16
- **Dau marketing,**
pentru băcănie 19
- **Corporațiile au dus**
la colonizarea timpului ... 20
- **Mitizare și mioritizare** 22

ZOOM

p. 32

**Christiania. Acolo unde
arta nu se vrea în UE**

PEOPLE

p. 48

Mona Nicolici:
„Nu am
calitățile unui
corporatist”

CULTURĂ

p. 56

FLACĂRA®
**În vizită
la maestrul
Coșbuc**

FLACĂRA Nr. 3
martie 2011

DOSAR

„Bună, mă numesc Corporatist și sunt workaholic”	06
Claudiu Simion: „Corporațiile nu sunt bune? Fie, și ce punem în loc?”	10
Învățăturile unui an sabatic	14
Hai să ne jucăm serios!	16
Dau marketing, pentru băcănie	19
Corporațiile au dus la colonizarea timpului	20
Mitizare și mioritizare	22

ZOOM

Christiania. Acolo unde arta nu se vrea în UE	32
Comunism vs. capitalism	38
Uniunea care sapă scaunul lui Bănescu	46

PEOPLE

Mona Nicolici: „Nu am calitățile unui corporatist, deși am învățat multe”	48
Bogdan Hrib: „Între Bine și Rău este doar o apăsare pe trăgaci”	50
Inna: „Sunt prea sinceră. Am avut de pierdut din cauza asta!”	52

CULTURĂ

În vizită la maestrul Coșbuc	56
Mike Phillips: „Romanul polițist umple un vid moral”	58
Șutu: „Un blog bun trebuie întreținut”	62
Film	64
Teatru	66
Top carte	68
Cărți proaste de ieri și de azi	69

LIFESTYLE

Auto	70
Turism	72
Istria, mon amour	74
Food & drink	76
Gadgets	78
Atelier aici pentru pitici	79

DIVERTISMENT

.....	82
-------	----

foto coperta 1: Dreamstime

FLACĂRA®

Fondată în 1911 de Constantin Banu
www.revistaflacara.ro

Biroul Român de Audit al Tirajelor a eliberat
Certificatul de Audit pentru revista Flacăra în con-
formitate cu Standardele Internaționale de Audit.
Publicație ce beneficiază de rezultate de audiență,
conform Studiului Național de Audiență FOCUS,
măsurate în perioada iulie 2009 - iulie 2010

PUBLISHER - Alexandru Arion
alexandru.arion@publicatiileflacara.ro
CONSILIER EDITORIAL - Bogdan Hrib
bogdan.hrib@publicatiileflacara.ro
REDACTOR ȘEF - Liliana Petruș
liliana.petrus@revistaflacara.ro

SENIOR EDITOR
Radu Pocovnicu
radu.pocovnicu@revistaflacara.ro

EDITORI
Alice Gherman
alice.gherman@revistaflacara.ro,
Pompiliu-Laurențiu Dumitrescu
COLEGIUL REDACȚIONAL:

Andrei Ioan Dimulescu, Claudia Golea Sumiya,
Călin Hentea, Andrei Ichim, Mugurel Mărgărit,
Claudia Nedelcu Duca, Steluța Năstase, Silvana
Pătrășcanu, Raluca Spătareanu, Tudor Călin Zarojanu

SENIOR EDITOR FOTO - Octavian Tibăr
octavian.tibar@revistaflacara.ro

TEHNOREDACTOR - Laura Tibăr
dtp@publicatiileflacara.ro

CONCEPT GRAFIC:
Alexandra Bardan

PUBLICAȚIILE FLACĂRA

Societate comercială înmatriculată la **Oficiul
Registrului Comerțului București** sub nr.
J. 40/5888/1991 din 04.07.1991 **Cod Unic de
Înregistrare** RO1582276 **S.C. PUBLICAȚIILE
FLACĂRA S.A.** este membru al **Biroului
Român de Audit al Tirajelor - BRAT**

PREȘEDINTE DIRECTOR GENERAL: George Arion
george.arion@publicatiileflacara.ro

VICEPREȘEDINTE: Alexandru Păsărin
alexandru.pasarin@publicatiileflacara.ro

DIRECTOR COMERCIAL: Gabriel Bumb
gabriel.bumb@publicatiileflacara.ro

DIRECTOR RESURSE UMANE: Manuela Ruxandra Arion

manuela.arion@publicatiileflacara.ro

DIRECTOR VÂNZĂRI PUBLICITATE: Emil Dumitru

emil.dumitru@publicatiileflacara.ro

DIRECTOR MARKETING-COMUNICARE: Corina Anghel

corina.angel@publicatiileflacara.ro

ȘEF DEPARTAMENT PRODUCȚIE - Petruț Stoian

petrut.stoian@revistaflacara.ro

SECRETARIAT: Anca Velu

Tel: 021.317.91.42; 021.317.91.44

Fax: 021.317.91.43

E-mail: office@publicatiileflacara.ro

Adresa: București, sectorul 1, Piața Presei Libere nr.

1, cod 013701, O.P. 33, C.P. 12

Cont IBAN RON: RO64BRMA0720072654400000,

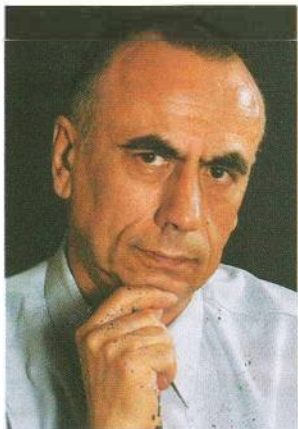
Banca Românească Băneasa

Cont IBAN USD: RO14BRMA0720072654430000,

Banca Românească Băneasa

Cont IBAN EUR: RO02BRMA0720072654495400,

Banca Românească Băneasa

ALTCEVA

După câteva zeci de ani de trudă, vine
și momentul să ieși la pensie.

Ieșirea la pensie

Ai încercat să fii cât mai corect și cât mai eficient la locul tău de muncă. Ți se pare normal ca ultimii ani din viață să ți-i petreci în pace și armonie. Ar trebui ca anii pe care îi mai ai de trăit să fie o sărbătoare continuă.

Îți completezi actele, alergând pe la slujbele pe care le-ai avut – uneori, documentele care îți sunt necesare nu se mai găsesc, sau ai ghinionul să dai peste funcționari deloc dornici să te ajute. Dar, cu chiu, cu vai, reușești să obții toate datele și îți depui cererea de „lăsare la vatră”. Și apoi, te pui pe așteptat. În cele din urmă, primești decizia de pensionare. De cele mai multe ori, ești dezamăgit. Pensia e mult mai mică decât ai fi crezut. Dar asta e, n-ai ce face, legea e lege.

Începi acum să pândesti poștașul. Trece o săptămână. Trec două. De obicei, trec mai multe luni. Poștașul ridică neputincios din umeri când îl întâlnești – încă n-a venit! Între timp, ca să-ți plătești întreținerea la bloc, telefonul, ca să-ți cumperi și de mâncare, ceri rușinat de la copii, umbli la rezervele de la bancă (dacă le ai), sau, dacă ești singur, te împrumuți.

În sfârșit, poștașul te anunță radios: „A venit!” Dar tu nu te bucuri, chiar dacă ai primit și banii din urmă. Lui cutare trebuie să-i dai atât, lui cutare atât...

Va trece o vreme până când vei putea plăti datoriile.

Dacă ai apucat să ieși în lumea civilizată, te-a uimit seninătatea de pe chipurile bătrânilor de acolo. Sunt arătoși. Sunt îmbrăcați frumos. Dacă au nevoie de spitale – apelează la ele fără spaima că nu au cu ce să plătească serviciile medicale. Și mulți dintre ei călătoresc prin alte părți ale lumii.

Tu nu ai cum să vezi locurile mirifice la care ai visat. Tu aștepti poștașul. De fiecare dată ți-e teamă că pensia îți va fi micșorată din nu se știe ce capriciu al guvernanților. Dar speranța de viață în România e de 73 de ani. Nu mai ai mult și o să scapi de obsesia asta...

George Arion

Fundația
„Premiile Flacăra România”
Președinte: George Arion

Director al publicațiilor de divertisment:
ALEXANDRU PĂSĂRIN

REBUS

Publicație auditată BRAT
Redactor-șef: MIHAI ZGUBEA

REBUSACHE

Redactor-șef: DANIEL POPA
Redactor artistic: Aurel Ștefan Alexandrescu
Tehnoredactare computerizată:
Alexandru Coman
Culegere computerizată: Elena Florescu
Corectură: Pompiliu L. Dumitrescu,
Ramona Constantinescu

PUBLICITATE ȘI MARKETING:

publicitate@publicatiileflacara.ro
Telefon, fax: 021.317.91.38, 021.317.91.42

Șef Departament Distribuție:

Nicoleta Predescu

Distribuție: (021.317.91.37):

Laurențiu Marian Celcan, Victor Celcan,
Constantin Epure, Ion Mihail, Mihăiță Stoian

ADMINISTRATIV:

Constantin Balica, Iulian Stanciu
Cititorii din țară și din străinătate se pot
abona prin SC „Publicațiile Flacăra” S.A.,
Abonamente: Camelia Neagu,
abonamente@publicatiileflacara.ro;
telefon: 021.224.60.53

Potrivit art. 206 CP, responsabilitatea juridică pentru conținutul articolului aparține autorului. De asemenea, în cazul unor agenții de presă și personalități citate, responsabilitatea juridică le aparține.

ISSN: 1220-773x

Tipar: Megapress SA,
tel./fax: 021/461.08.08/09

Revista
FLACĂRA

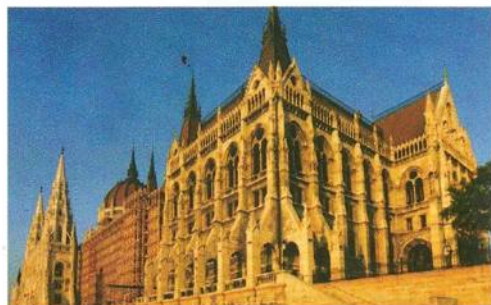
Flacăra, Almanah Flacăra, Flacăra Bis,
Flacăra Focus, Rebus, Almanah Rebus,
Rebusache, Rebus Bis sunt mărci
înregistrate ale SC Publicațiile Flacăra SA

Ballantine's®
Ballantine's®
Ballantine's®

Atenție, cad dictaturi!

Nici pe asta n-a anticipat-o nimeni! Epidemie de proteste de la un stat la altul – și unde?, în lumea arabă și cea musulmană! – inițiate, promovate și parțial organizate pe Facebook și pe Twitter! Marii analiști ai lumii, care n-au anticipat nici căderea comunismului, nici ce se va întâmpla după cădere, nici explozia terorismului, nici recrudescența naționalismului, nici criza mondială, n-au „mirosit” nici demisia lui Hosni Mubarak sub presiunea străzii și cu atât mai puțin valul de ieșiri în stradă în țări ca Tunisia (prima), Yemen (unde șeful statului, Ali Abdullah Saleh, a declarat deja că nu va mai candida în 2013, după trei decenii la putere), Algeria, Iran, Bahrain și chiar Libia!

Se poate și mai rău!

Complet neabăgată în seamă a trecut o știre halucinantă venită de la Budapesta. În decembrie, Parlamentul ungar a adoptat o lege care a îngropat sistemul mixt de pensii, introdus în 1998. Rezumat, actul normativ ar suna așa: Vrei pensie privată? Atunci te ștergi pe bot de pensia de la stat. Cei trei milioane de oameni care cotizau (și) pentru pensii private erau forțați să aleagă până la sfârșitul lui ianuarie. Previzibil, doar 3% au mers pe mâna fondurilor de pensii private. Miza? 14,6 miliarde de euro, suma acestor fonduri, care acum intră în visteria statului. Mai pe scurt: naționalizare. A făcut-o și Argentina. Se pregătește...?

Vama și vămuirea

Cică era ziua unui vameș și colegii vorbeau ce să-i ia: „– Un Ferrari – E prea puțin... – O vilă în Elveția – E prea puțin... – Îl lăsăm o zi să stea singur pe tură – Ei, nici chiar așa!” Cineva, undeva, a decis să curețe vămile. Urmarea: o acțiune cu proporții fără precedent, 80 de polițiști și vameși reținuți la Siret pentru trafic de țigări, o șefă suspectată că și-a cumpărat funcția cu bani (câteva sute de mii de euro!) strânși de la cămătari și contra-banști, descinderi în alte cinci vămi, zeci de suspecti aduși la București cu elicopterele, peste o sută de persoane reținute, un celebru lider sindical acuzat că a primit șpagă pentru o numire pe post.

La o despărțire

Gary Moore s-a născut în 1952, la Belfast. Punctul de cotitură al vieții s-a consumat la 11 ani, când a ascultat prima oară albumul *John Mayall with Eric Clapton*. Din acel moment a știut ce-o să fie: chitarist. Unul dintre cei mai mari. S-a consacrat cu trupa rock irlandeză *Thin Lizzy*, dar a devenit cu adevărat celebru, la nivel mondial, în cariera solo. A cântat și în România. Un detaliu: era stângaci, ca și Jimi Hendrix, dar, la fel ca acesta, cânta pe o chitară normală (doar că Jimi o folosea răsturnată!). N-a fost subiectul nici unui scandal. A murit pe 6 februarie, în somn, urmare a unui infarct. *I Still Got The Blues...*

Surprise!

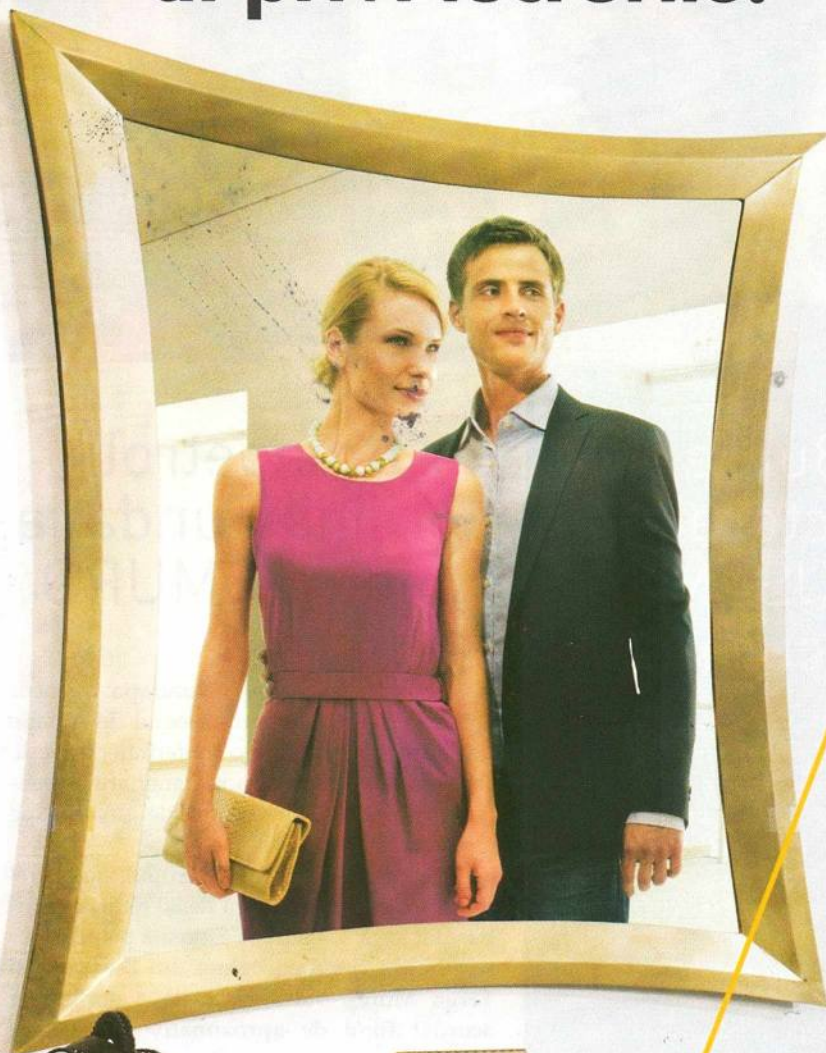
Crearea Uniunii Social-Liberale (PSD, PNL, PC) este un eveniment incontestabil: prima coagulare palpabilă a opoziției, de la CDR încoace. Doar că, imediat după oficializare, s-au întâmplat două lucruri. Unul previzibil: fre-cușuri, mai ales local (ex: Stavarache declarând că nu va „preda Bacăul mafiei lui Hreben-ciuc”). Celălalt – surpriză: Dinu Patriciu declarând că nu crede în social-liberalism! Același Dinu Patriciu care spunea acum câțiva ani – inclusiv într-un interviu din *Flacăra* – că își dorește o alianță PNL-PSD. Sigur, oricine are voie să se răzgândească. Dar Dinu Patriciu nu e oricine. Drept care declarația lui a făcut valuri. Ce-o mai fi om mai vedea.

Vicecampionii lumii

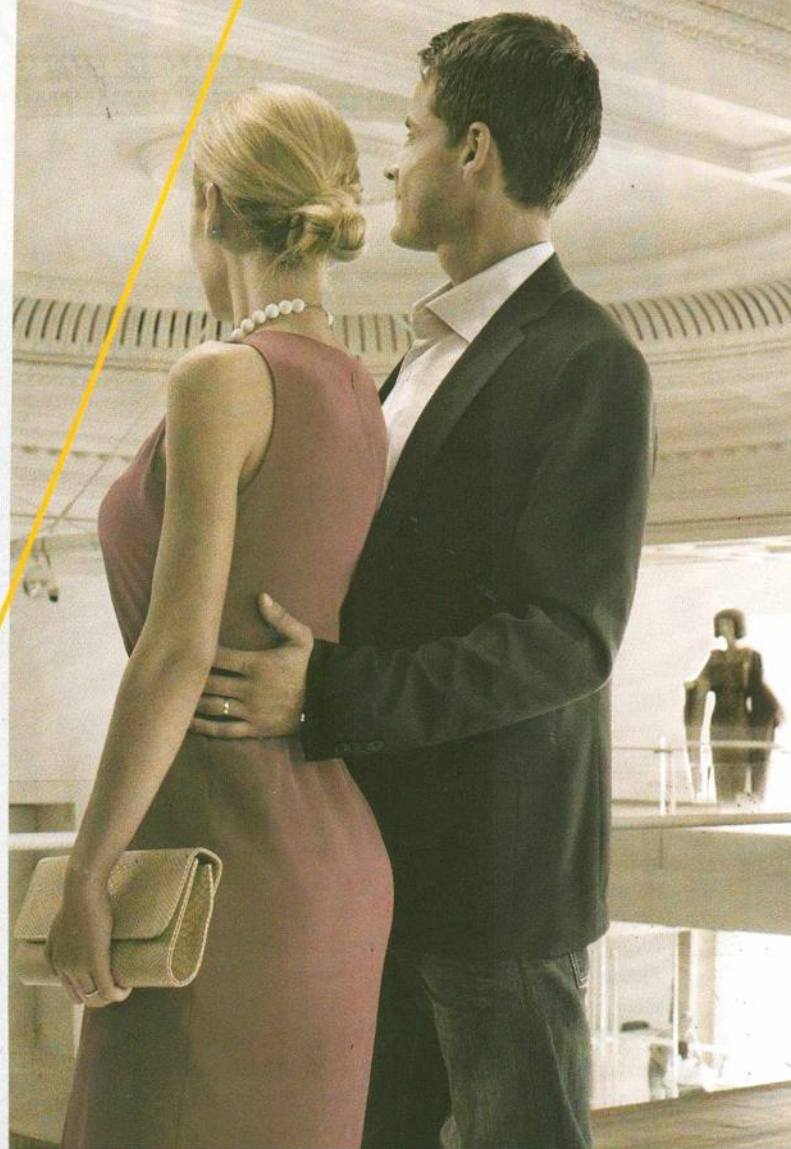
Ceea ce se știa de ceva vreme a devenit oficial: guvernul de la Beijing a anunțat că economia chineză ocupă locul doi în lume, după SUA, devansând Japonia, care s-a aflat pe acest loc vreme de 42 de ani! PIB-ul nipon este estimat la 5.474 miliarde de dolari, în vreme ce în China a atins 5.878 miliarde de dolari. De subliniat că, în urmă cu șase ani, China era pe locul șase! Puterea formidabilă a Chinei se poate măsura și în „detalii”: una dintre firmele care și-au anunțat intenția de a construi drumuri și hidrocentrale în România are 1,2 milioane de angajați...

**Mai încrezător,
din orice perspectivă
ai privi lucrurile.**

X Raiffeisen Premium
Banking

Primul serviciu de premium banking din România.

**Știm că ai multe planuri de viitor.
Și știm cât de important este să rămâi
încrezător pentru a le putea împlini.**

**Tocmai de aceea, vrem să-ți oferim
siguranța că vei lua mereu cele mai bune
decizii financiare, punându-ți la dispoziție
un bancher personal, locații dedicate și
consultanță financiară personalizată.**

**Te așteptăm în locațiile Premium Banking
din agențiile Raiffeisen Bank, pentru a
obține mai multe detalii.**

www.raiffeisenpremium.ro ☎ 0800 811 111

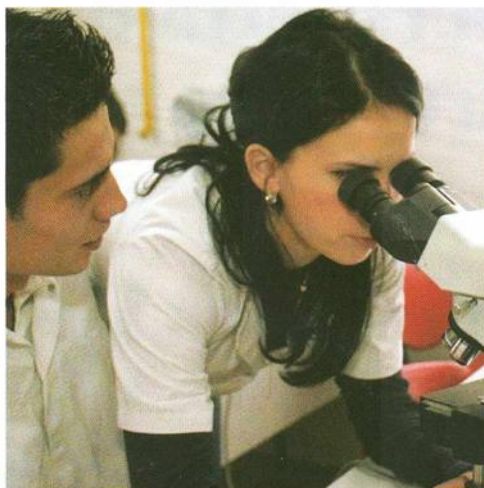

Școala de Supraviețuire pe Mare

În terminalul pentru pasageri al aeroportului Tuzla a avut loc lansarea oficială a cursurilor autorizate OPITO din cadrul Școlii de Supraviețuire pe Mare a Regional Air Services. Școala de Supraviețuire pe Mare a fost aprobată ca organizație de furnizare a pregătirii pentru personalul care lucrează în industria offshore de petrol și gaze de către OPITO pe 7 februarie 2011, pentru cursurile: *Basic Offshore Safety Induction & Emergency Training (BOSIET)*, *Further Offshore Emergency Training (FOET)*, *Helicopter Underwater Escape Training (HUET)*.

REGIONAL AIR SERVICES deține cea mai performantă bază de pregătire fiind singura de acest fel din Europa de Est și are capacitatea de a furniza cursuri specifice pentru întreaga industrie offshore din Marea Neagră și nu numai. Impactul economic al apariției Școlii de Supraviețuire pe Mare se cuantifică în diminuarea substanțială a cheltuielilor pe care companiile din industria de petrol și gaze, precum și companiile de *crewing* le suportau pentru pregătirea personalului în alte centre din străinătate. Fondurile transferate înainte către străinătate vor rămâne de acum în România.

Au descris beneficiile pe care le aduce înființarea noii instituții domnii: Dorin Ivașcu – director general al *Regional Air Services*, Titus Cazacu – coordonator al Școlii de Supraviețuire pe Mare și Alexandru Ionescu – director Operațiuni de Zbor.

Burse doctorale la USAMV București

La Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din București se derulează proiectul de burse doctorale intitulat *Burse doctorale pentru creșterea calității formării tinerilor cercetători în domeniul agronomic și al medicinei veterinare*, proiect cofinanțat de Fondul Social European prin POSDRU 2007-2013. Cei care vor beneficia de acest proiect sunt doctoranzii la agronomie, horticultură, zootehnie și medicină veterinară, care și-au început studiile la 1 octombrie 2009. Obiectivul general al acestor burse îl reprezintă susținerea financiară a doctoranzilor pe o durată de 36 de luni, pe de o parte, și, pe de altă parte, creșterea calității formării și dezvoltării competențelor științifice ale acestora în domeniile de cercetare menționate, pentru a răspunde nevoilor de dezvoltare ale economiei naționale.

Proiectul se desfășoară în parteneriat cu USAMV-Iași și FUSA Gembloux din Belgia, sunt prevăzute mobilități interne și externe în vederea susținerii participării doctoranzilor la conferințele interne și internaționale.

Romp petrol sprijină Fundația pentru SMURD

Grupul Rompetrol, Fundația pentru SMURD și Inspectoratul General de Aviație au anunțat, recent, într-o conferință de presă, continuarea și în 2011 a parteneriatului pentru susținerea intervențiilor de urgență pe cale aeriană.

În cadrul colaborării, Grupul Rompetrol asigură o cantitate lunară de 30 tone de combustibil Jet A 1, cantitate estimată pentru operarea celor două elicoptere din București și Târgu Mureș, valoarea totală a sprijinului acordat fiind de aproximativ 310.000 de dolari.

„Continuarea parteneriatului cu SMURD reprezintă un gest firesc al unei companii ce dezvoltă programe de responsabilitate socială și este permanent preocupată de îmbunătățirea aspectelor sociale specifice comunităților în care își desfășoară operațiunile. Și în 2011 Grupul Rompetrol va acoperi întregul consum de combustibil pentru elicopterele utilizate de Serviciul Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare, facilitând, astfel, intervențiile medicale aeriene și salvarea de vieți omenești. Inițiativa face parte din platforma de responsabilitate socială a Rompetrol – *Energia vine din suflet*”, susține Gavril Kurkimov, vicepreședinte al Diviziei Dezvoltare Afaceri a Grupului Rompetrol.

ORAȘUL WIENERBERGER

ȘTIAȚI CĂ?

V-ați imaginat vreodată ce înseamnă construirea de la zero a unui oraș de dimensiunea Brașovului? Adică peste 100.000 de locuințe pentru 350.000 de locuitori?

Vă puteți gândi că un astfel de oraș s-a construit în doar 12 ani, utilizând numai produse Porotherm create de Wienerberger România?

Deși pare incredibil, noi, cei de la Wienerberger am reușit!

Investițiile noastre de peste 75 milioane de Euro în trei capacități moderne de producție, la Gura Ocnitei (lângă Târgoviște), la Sibiu și Triteni (lângă Cluj), alături de importuri, ne-au permis ca, în doar 12 ani, să punem pe piața din România peste 5.500.000 de metri cubi de blocuri ceramice Porotherm, la cele mai înalte standarde de calitate.

Confortul, siguranța, durabilitatea sunt principalele beneficii pe care cei 210 angajați ai Wienerberger Sisteme de Căramizi România sunt preocupați să le ofere clienților săi.

Și vrem să continuăm! Ne propunem în următorii ani să dezvoltăm noi capacități de producție, motto-ul companiei noastre fiind "Building value", astfel încât tot mai multe familii din România să beneficieze de construcții de valoare.

Wienerberger
Building Value

POROTHERM

Toată lumea a fost în Christiania, a vizitat locurile, a băut o cafea, a mâncat ceva, s-a plimbat pe străzile întortocheate, dar nimeni nu se simte prea confortabil să vorbească despre acele locuri. Nimeni din Copenhaga... Observ o jenă și o oarecare indiferență... Sau poate respingere și ignoranță...

text și foto Bogdan Hrib

Christiania

Acolo unde arta nu se vrea în UE!

Intrarea principală în Orașul liber Christiania, în dreapta clădirea Loppen cu peretele spre strada Prinsessegade acoperit de afișe

Aproape o mie de locuitori și un milion de turiști pe an, apare scris pe un site. Dar ce înseamnă turiști, orice om în afară de cei 1.000? Ce este de fapt „Fristaden” Christiania – „Orașul liber” în limba daneză?... Doar acolo, văzând cu ochii mei, probabil, voi înțelege... Așadar, istoria unui oraș tolerat în mai multe episoade...

F

Episodul 1 (cercetare) – Puncte, puncte... galbene!

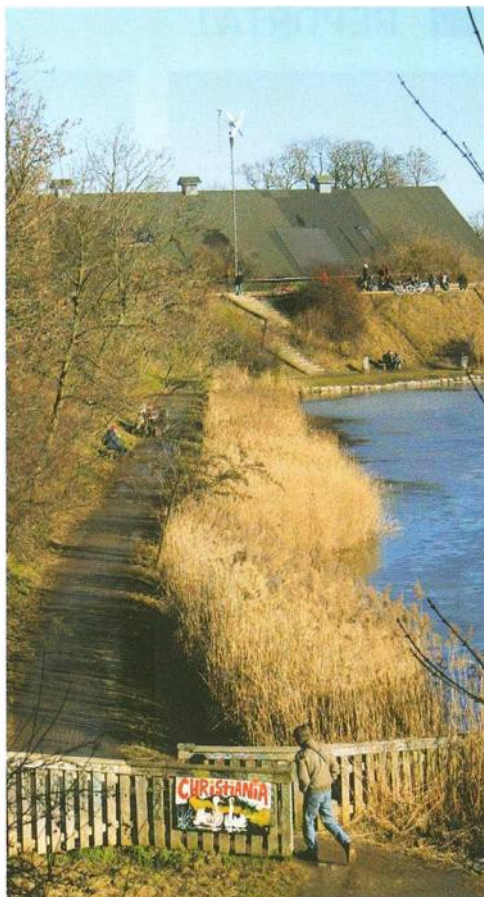
Luni dimineată. Devreme. Frig și ploaie mocănească. Mă urc într-un autobuz care mă duce în centru, în Noua Piață a Regalității, acolo unde începe unul dintre cele mai renumite locuri turistice din Copenhaga – Nyhavn, cu restaurantele și terasele sale. Nu acolo vreau să merg. Pornesc mai departe pe jos, trec podul spre cartierul Christianshavn și aleg un traseu pe malul unui canal. Nu am hartă cu mine. Vreau să descopăr locurile fără nici un fel de pregătire, fără nici un fel de așteptări, fără prejudecăți... Lume puțină pe stradă, cei care trec pe lângă mine sunt bicicliști grăbiți. Se apropie ora 9... Pe canal bărcuțe și iahturi ancorate. Dintr-o dată se termină insula și sunt nevoit să o iau la dreapta. Nu am nici un pod prin apropiere și merg pe mal. O unitate militară. O șosea. Părinți cu copii mici de mână aproape alergând. O grădiniță prin apropiere. Și, deodată, observ gardul... Ar fi fost și greu să nu o fac pentru că este pictat tot cu graffiti multicolor. Bănuiesc că am ajuns la unul dintre colțurile Orașului liber... Mă amuză de câte ori pronunț, fie doar în minte, această sintagmă. Chiar fără hartă greșisem drumul doar cu vreo 300 de metri. Evit să caut intrarea de pe drumul principal și cotesc la stânga pe lângă grădiniță... Pe lângă gard...

Apoi brusc un drum de acces străjuit de doi stâlpi metalici, verticali pe care se află două moderne semafoare cu leduri aflate bineînțeles pe culoarea roșie. La mijloc între ele un stâlp retractabil. Un panou rotund de acces interzis pe care scrie *Free City of Christiania. No cars allowed.* Mă lămuresc de ce de-a lungul zidului sunt mulțimi de mașini parcate, nu foarte noi.

Arunc un ochi înăuntru. Nu se prea vede nimic, doar verdeată și țipenie de om. Mai departe pe lângă zid, pe care acum îl privesc în detaliu. Pictura multicoloră ascunde materialul din care este construit. Greu de definit – o veche împrejmuire de beton spart și petițit, destul de artistic, cu cartoane, table sau scânduri; compact, dar eterogen.

O nouă intrare. Doar o ușă îngustă și scundă în zid. Deasupra ei pictate trei cercuri galbene, pe un dreptunghi roșu. Steagul orașului...

Mă întorc pe același drum și caut la strada mare, intrarea principală. Până să o găsesc observ o stație de autobuz, 66... Chiar atunci oprește unul și doi sau trei bărbați coboară, cel mai solid poartă o valiză uriașă, toți se strecoară pe un gang pe care nu-l observasem și pătrund undeva în oraș.

O porțiță spre Christiania dinspre mal. Un trecător grăbit. În spate oameni la soare pe fortificațiile de pământ.

În fine, intrarea principală. Un fel de arc de triumf din lemn sculptat, cu figuri umane, așezat între două clădiri vechi, cu aer de cazarmă. Nimeni nici aici. Pătrund. O bătrână pe o bicicletă nouă apare de nicăieri și trece pe lângă mine ieșind vijelios. Undeva în dreapta, în jurul unor obiecte ce par a fi aparținut unei fântâni arteziene, o clasă de studenți sau elevi în ani mari își ascultă profesoara care le povestește ceva în daneză. Cam devreme pentru o oră de curs aici... privesc ceasul. Nici măcar 9.30.

Pe o clădire veche de lemn ce pare o cafe-nea odihnesc o mulțime de afișe puțin coșcovițe.

Reclame pentru concerte ce au loc în oraș. Un panou vopsit cu litere roșii care invită turiștii la tururi de oraș cu ghizi profesioniști. Un număr de telefon și un e-mail. Prețul – 40 de coroane – a fost modificat de multe ori pentru că au tot fost lipite petice de hârtie unul peste celălalt... De la cât s-o fi plecat pe vremuri?

Un alt panou sobru anunță că pe teritoriul orașului sunt interzise armele, drogurile și orice formă de violență. E de bine... Pășesc atent pe după un fel de șopron din care se revarsă navețe și munți de sticle goale. Mă aflu pe un fel de alee principală.

Mă opresc privind fix la alt panou. Uriaș. *Please No Photos!* Aparatul e în rucsac. Plouă... Și totuși? Din depărtare zăresc un grup care se apropie; au pașii un pic ezitanți și printre fuioarele de ceață par fioroși. Mă întorc spre ieșire cu pas săltat.

Trecând pe sub portalul de lemn de la intrare citesc ce scrie pe dosul traversei late orizontale, care mă întâmpinase cu literele mari și lucioase CHRISTIANIA. Pe dos sunt litere vopsite cu alb: *Acum intrați în Uniunea Europeană!*

No comment. Voi reveni...

Episodul 2 (documentare) – Cine are dreptate?

Și dai și luptă pe internet, unde nu găsești chiar atât de multe lucruri. De pe un fel de site de prezentare aflu că există și un ghid turistic tipărit... Îl voi căuta la următoarea vizită. Puține articole de ziar, multe postări pe bloguri, un site oficial, poze mici și făcute mai de departe, de afară.

Toată lumea vorbește despre încercările de normalizare a situației din Christiania. Terenul încă aparține Ministerului Danez al Apărării, iar poziția este minunată și mulți dezvoltatori au pus ochii pe terenul de pe malul apei care ar putea fi rapid transformat într-un uriaș cartier rezidențial.

Dar să încep cu un mic istoric.

Între 1967 și 1971 clădirile ocupate de Regimentul Regal de Artilerie și de Comandamentul Înzeștrării Armatei au

Momente delicate

În scurta istorie a orașului:

- 1973, încep negocierile cu autoritățile.
- 1974, independenți din oraș încearcă să candideze pentru posturi de consilieri ai municipalității. Noul guvern amenință cu desființarea, în oraș se construiesc baricade.
- 1976, Comunitatea intenționează acțiune împotriva deciziei statului de a-i evacua, pierde la Curtea-Supremă de Justiție în 1978.
- apoi sunt uitați până în 1989 când municipalitatea decide să normalizeze situația clădirilor. Apare planul de divizare a orașului în două, partea urbană și cea rurală. Cetățenii ridică un zid la intrarea principală...
- septembrie 1992, poliția începe o campanie masivă împotriva consumului de droguri, campanie care durează 18 luni. Punctată cu multe momente violente, vânzarea și consumul de cannabis și hașiș nu scade. Încep negocieri la care participă și organizații mondiale ca *Amnesty International*.
- 1995, Ministerul Apărării îi numește pe localnici *cetățeni model* pentru că își plătesc apa și electricitatea.
- 1996, un nou plan de dezvoltare este acceptat de ambele părți, ca bază de negocieri.
- 1997, apare moneda proprie, Løn-ul.
- 2000, Bob Dylan cântă în Christiania.
- 2001, a 30-a aniversare.
- 4 martie 2004, cu o zi înainte de o intervenție a poliției împotriva dealerilor de cannabis, chiar aceștia își demolează propriile standuri. Poliția a operat arestări în săptămânile următoare, comerțul nu s-a redus.
- 24 aprilie 2005, atac armat pe Pusher str. Este ucis un tânăr de 26 de ani, alți trei răniți. Se pare că mobilul a fost legat de controlul pieței de cannabis.
- 14 mai 2007, lucrători ai agenției de protecție a mediului însoțiți de poliție intră pe teritoriul orașului pentru a demola *Cigarcassen*, un fel de *Cutia trabucului*, o clădire abandonată. Speriați că li se vor dărâma casele, locuitorii blochează drumurile, construiesc baricade, aruncă cocktailuri Molotov și pietre. Confruntări, arestări, răniți, poliția se retrage.
- 2008, se instalează bariera robotizată care să blocheze accesul mașinilor în oraș.
- 24 aprilie 2008, o grenadă este aruncată pe terasa Nemoland, un rănit ușor și alți câțiva atinși de suflu. Făptăș necunoscut.
- 10 februarie 2011, comunitatea din Christiania va putea cumpăra imobilul denumit *Fredens Ark* (Arca Păcii) de la stat pentru suma simbolică de 1 coroană daneză, deși clădirea ar putea valora 25 milioane dolari. Construită la mijlocul secolului XIX, este cea mai mare de pe teritoriul Orașului Liber, dar renovarea ei va necesita cheltuieli ce vor fi suportate de comunitate.

Christiania nu este singurul experiment de acest fel. Dar e singurul serios, alții mai mult se joacă. Elleøre este o mică insulă în nordul fiordului Roskilde (nordul insulei Zeelanda). În 1944 a fost oferită ca tabără de vară unui grup de profesori din Copenhaga. Ei au proclamat independența insulei... parodiind astfel cu... finețe (zic ei!) structura guvernamentală și tradițiile daneze. Insula este locuită doar o săptămână pe an, când se reîntronează regele. Din 2003, domnește Leo III. Moneda națională este Leo D'or, suprafața locuită 15.000 mp. iar populația cu puțin peste 200... Au steag, stemă, emit monede și tipăresc timbre, ora locală este cu 12 minute în urma celei daneze. Mă gândesc că unii chiar se distrează...

început să fie încet-încet părăsite. O parte dintre ele fuseseră construite în continuarea fortificațiilor ridicate de regele Christian IV începând din anul 1617, ca parte a viitorului inel de apărare a capitalei, pe malul apei, spre insula Amager. Astăzi aceste fortificații sunt printre ultimele din secolul 17, încă în picioare.

După plecarea militarilor spațiile au fost folosite sporadic de persoane fără adăpost, paza fiind asigurată doar de câțiva oameni. Pe 4 septembrie 1971, cetățenii din vecinătate au doborât porțile bazei pentru a folosi o parte din spațiu ca teren de joacă pentru copiii lor. Pe 26 septembrie este publicată în revista pentru tineri *Hovdبلادet* o proclamație sub titlul *Civilii au cucerit orașul interzis al militarilor*.

Episodul 3 (aprofundare) – Ghici ce mâncăm la prânz?

Sâmbătă. Mă pregătesc plin de elan pentru un nou... asediu al Christianiei. E soare. am noroc. Acum știu cum să ajung. Merg prin învăluire încercând să prind pe careva la poarta dinspre mal. Un bărbat grăbit se strecoară pe porțiță, în timp ce alții cu glugi pe cap și țigări în mână mă privesc nedumeriți. Mai fac două, trei cadre cu teleobiectivul, dar nu prind decât frunziș și câteva clădiri ascunse printre copaci.

Ocolesc spre intrarea principală dinspre Prinsessegade. Am aparatul de gât ca orice turist inocent. Intru. Panoul cu fotografiat interzis nu e foarte departe. Apuc să fac un clișeu sau două până observ câțiva tipi cu glugă pe cap care mă privesc fioros. Nu prea văd străini. Par a fi mulți localnici. Se vorbește daneză. Deși găsisem peste tot informații despre folosirea englezei, nu văd nici o inscripție în această limbă.

Buticuri din lemn cu mâncare, dulciuri și suveniruri, standuri întregi cu unelte de fumat – porțișoare, pipe sculptate, pietre șlefuite și vase de sticlă asemănătoare unor alambice. Merg drept prin Carl Madsens Plads spre Pusher str. Mi-e greu să mă orientez pentru că nu am hartă. Lume multă.

Bărbați cu glugi și căciuli pe cap se încălzesc în jurul unor butoaie de tablă în care ard cărbuni. Probabil că par ciudat, pentru că am senzația că toți mă urmăresc cu privirea. Nu mă prind care sunt cei de la ordine... Nu văd nici un aparat de fotografiat. Nici măcar la o pereche de japonezi care se plimbă în fața mea ținându-se de mână. Nici urmă de vreo cameră foto. Câini în libertate. Nu foarte mulți. Nu vagabonzi. De luptă. Pitbullii și rotweilleri. Cu zgarde la gât. Or fi de la pază...

Pe clădiri, firme în daneză, codul de conduită în cele nouă reguli, în engleză și, pictat uriaș pe pereți, semnul cu fotografiatul interzis. Mă aflu pe Pusher street și mirosurile te învâluie. Peste tot, pe tonetele improvizate de lemn sau metal se citesc patru litere. HASH. Mă uit cu coada ochiului spre fumători. Majoritatea țigărilor nu au filtru, ceea ce mă face să cred că sunt toate fabricate aici și conțin acel produs.

Mai jos ajung în Nemoland – un bistro cu terasă și scenă de spectacole, acum închisă. Lumea la mese bea bere și fumează. Se aude și engleză. Haine normale, nici prea, prea, nici foarte, foarte așa că nu mă lămuresc dacă sunt turiști sau *local people*. Aici mă simt mai bine, parcă ambianța e mai prietenoasă.

Trec mai departe și observ schelele moderne și noi montate pe o clădire cu aspect de depozit. Cineva repară. Probabil primăria... Un semn bun, al *normalizării*, cum se zice pe aici. O pereche din alt film trece pe lângă mine. Ea haină lungă de blană, el palton. Turiști bogați? Mă trezesc în fața unei porți de la o clădire gen depozit în fața căreia sunt expuse obiecte manufacturate din oțel. Afla-

sem că pe aici există o fierărie celebră. Intru și cer în engleză informații despre moneda locală. O domnișoară drăguță, cu aer de daneză veritabilă, înconjurată de sfeșnice, cutii, îngerași, lămpi, clopoței, băncuțe, toate din oțel bătut manual, îmi răspunde că nu are. Insist – păi nu aici la fierărie ar trebui să găsesc? Zâmbește amabil și mă trimite la băcănie, pe stradă în jos și prima la stânga, cam 100 de metri. Urmez indicațiile și ajung în fața unei clădiri parter cu o firmă tot în daneză, din care nu înțeleg nimic. Pășesc ușor ca să nu deranjez alți doi câini. Sunt cuminiți și nu latră. Pentru că aici a fost o bază militară e normal ca magazinele să nu aibă vitrine spre stradă și nici măcar porțile nu au geamuri. Dar am nimerit bine. O adevărată băcănie, alimente, dulciuri, postere, produse de menaj, de toate. Cumpăr o monedă din 1997 (sunt norocos!) și observ pe un raft ghidul oficial al orașului. Plătesc 60 de coroane pe amândouă și primesc un bon fiscal. Pe bucățița de hârtie nu scrie Christiania, ci numele unei firme din Copenhaga K, adică centru.

Din nou pe alei, e soare și mirosul de haș se amestecă amețitor cu cel de kebab.

Nu rezist tentației și îmi cumpăr unul de vită, 30 de coroane. Adică un kebab. Ieftin. Mă întorc spre ieșire și pătrund în clădirea uriașă și lungă ce separă orașul de Prisessegade, se numește Loppebygningen – *Loppe* în daneză înseamnă vechituri. În acest loc a fost un târg de vechituri, acum restaurantul *Spiseloppen* și o galerie de artă, cu magazin de suveniruri *Galloperiet*. Caut o hartă veche a orașului și găsesc în schimb haine. Niște hanorace negre pe spatele cărora e imprimat cuvântul IDIOTI.

Moneda de 1 Løn

are 30 mm și este așezată alături de cea de 20 de coroane daneze. Greu de găsit prin Christiania, am reușit totuși să o cumpăr pe cea din imagine, datată 1997, cu 50 de coroane. Se mai găseau la vânzare Løn-i de argint, de același diametru, la aproximativ 250 de coroane.

Granița...
foarte
colorată a
Christianiei

Christiania Fișă tehnică

Suprafața: 0,43 kmp.

Așezarea: S-E capitalei Copenhaga, în cartierul Christianshavn, pe teritoriul unei baze militare daneze părăsite.

Data înființării: 1971.

Locuitori: aproximativ 1.000 (900, după unele surse).

Moneda națională: Løn (1 løn = 50 coroane daneze = aproximativ 30 lei), introdusă în 1997, înainte a existat Feny. Se bat aproximativ 200 de bucăți la fiecare emisiune anuală.

Limbi oficiale: daneza și engleza.

Reguli: sunt interzise armele de foc, cuțitele și vestele antiglonț, automobilele și... bandele de motocicliști (știi ei ce știi – a existat în 1984 o invazie a unei bande de bikeri numiți *Bullshit* care au încercat să controleze piața de cannabis; au izbucnit violențele și într-un final au fost alungați!). Sunt interzise artificii, pocnitorile și orice formă de violență.

Steagul: cele trei puncte de pe cele trei litere i din numele orașului. Se pare că alegerea roșului și a galbenului a fost întâmplătoare – acestea au fost culorile de vopsea găsite în cantități mari în baza militară.

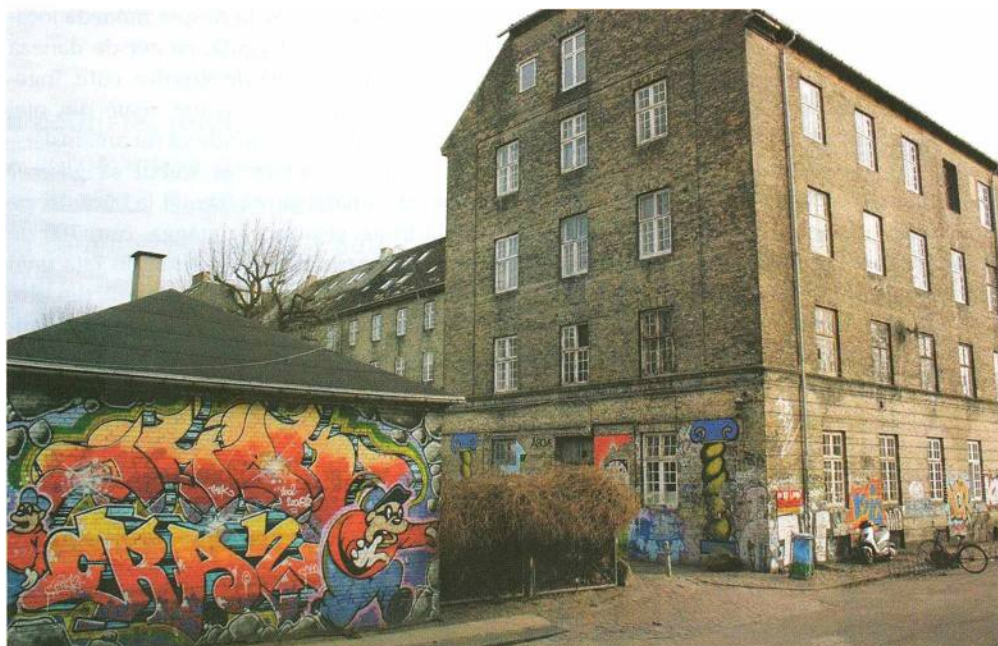
Administrare: Orașul este organizat în 15 mici unități administrative având între 80 și 9 persoane, o clădire sau un grup de clădiri. Adunarea ordinară are loc săptămânal și cea generală o dată pe lună. Există responsabili pe domenii ca într-un guvern.

Economie: chioșcuri de suveniruri și gustări, câteva cafenele și restaurante, mâncare eco și asiatică, o brutărie non-stop, o celebră manufactură (nu pot spune fabrică!) de biciclete *Christiania & Pedersen Bikes* (le poți vedea peste tot în Copenhaga; un fel de triciclete cu un fel de cutie uriașă în față – se pot transporta alimente și, bineînțeles, copii!), un fel de en gros într-un depozit uriaș, băcănie.

Cheltuieli: Orașul plătește la bugetul primăriei apa și electricitatea, transportul gunoierului și alte servicii sociale.

Presă: un post local tv și unul de radio

Divertisment: sală de cinema, sală de concert, orchestră de jazz, cinema, mai multe scene în aer liber.

Fredens Ark, clădirea cedată comunității pentru 1 coroană daneză

Îl întreb pe vânzător ce reprezintă. Îmi zice că e o parodie la adresa poliției – POLITI în daneză. *Și se vând bine?* îl întreb din nou. *Ohhoo și ce multe,* îmi răspunde.

La ieșire mă opresc la un alt butic cu suvenire și cumpăr câteva mici cutii de chibrituri imprimate cu steagul roșu cu trei puncte galbene. Vânzătoarea e o persoană în vârstă cu aer de pensionară care tricotează. În timp ce îmi dă punguța, răspunde unei ferme voci masculine care se aude dintr-o stație de emisie-recepție ascunsă undeva în spatele tejghelei. Vocea ei este tot fermă și puternică. Apoi îmi zâmbeste și îmi dă restul. Ies, intrând din nou în UE. N-aș zice că am înțeles...

Episodul 4 (concluzii) – Și așa grăita... Ben Lownik

Am vrut să fiu cât mai obiectiv. E greu să compari Copenhaga cu orice loc din București. Atunci am încercat să văd ce zic și alții

despre cel de-al treilea cel mai important obiectiv turistic din capitala Danemarcei – Christiania, după Mica Sirenă și parcul Tivoli. Un e-mail trimis la o organizație care susține un proiect socio-cultural în Christiania a rămas fără răspuns. Oamenii – localnici danezi și străini – pe care i-am întrebat, așa, ca din întâmplare, mi-au dat răspunsuri în doi peri de genul *interesant, de vizitat o dată, nu am fost acolo etc...* Mă întreb dacă seamănă cu spiritul de la Vama Veche. Cred că da, acolo însă a cam fost distrus. Aici e încă intact. Dar găsiți aici părerea unui împătimit al mersului pe două roți: <http://benlownik.wordpress.com/2010/07/08/christiania/> Ben Lownik a intrat întâi prin partea verde, patriarhală și mult mai puțin comercială a zonei. A vizitat întâi partea așa-zis rurală și abia apoi s-a ciocnit cu nasul de mirosurile afrodisiace din Pusher Str. Norocul lui, poate... Christiania e un oraș danez, tot așa cum Vama Veche e românească. Pot semăna, dar sunt diferite. Spiritul și specificul le sunt particulare fiecăruia. Adică, mai pe limba noastră, iarna nu-i ca vara! Cu siguranță, voi încerca să revin în septembrie, când Orașul liber va aniversa 40 de ani.

Ultima oră: Vineri 18 februarie, Curtea Supremă de Justiție a Danemarcei a dat mână liberă guvernului pentru a prelua controlul asupra Orașului liber, Christiania. Decizia susține hotărârea unui tribunal inferior din 2009, prin care cei 900 de rezidenți nu au dreptul irevocabil de a folosi fosta bază militară. Rezidenții au declarat că vor rezista oricărei încercări de evacuare.

**„Thriller în adevăratul sens al cuvântului!
Perfect credibil. Terifiant.**

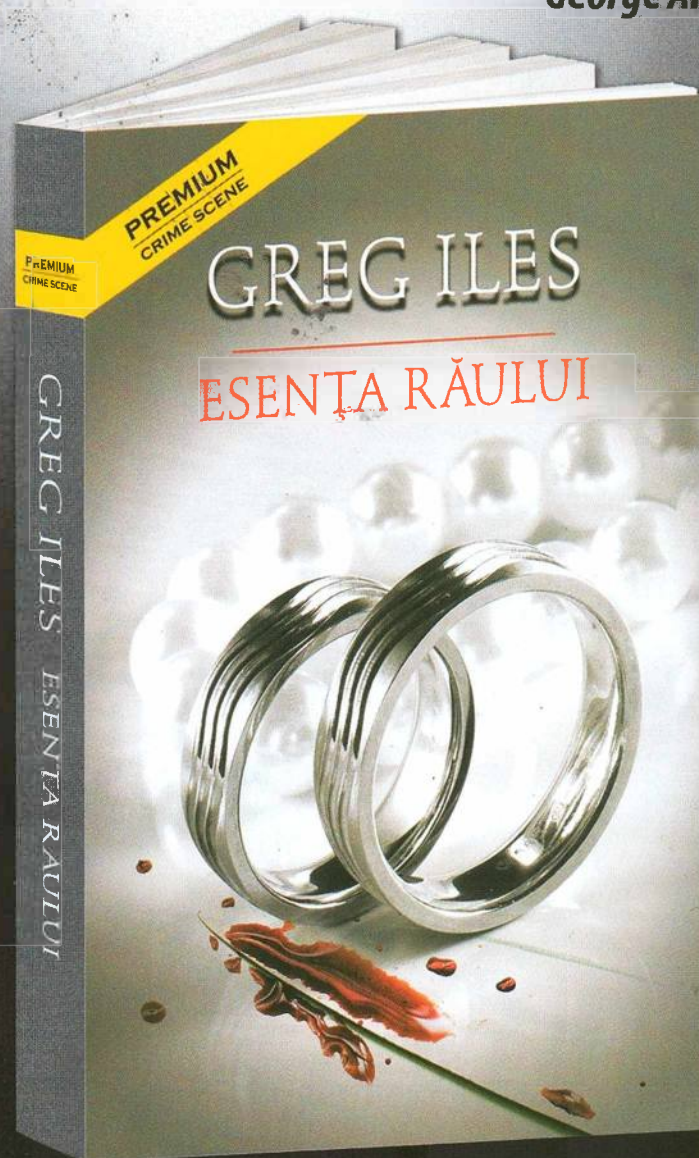
O conspirație în căutarea crimei perfecte și un agent FBI
decis să lupte până la capăt pentru a dezvălui esența răului.
Un roman care investighează latura întunecată a naturii umane
scris de un maestru al suspansului și al răsturnărilor de situație.”

George Arion

Crimescene Publishing

FLACĂRA

t...
TRITONIC

Comandă acum

**și primești
un volum cartonat de
400 de pagini cu
40 de lei reducere!**

**Preț întreg: ~~55 lei~~
Preț redus: 15 lei**

Talonul completat se trimite la SC Publicațiile Flacăra SA,
Piața Presei Libere nr 1, sector 1, Cod poștal 013701,
București până la 25.02.2011

Datele dv. personale vor fi folosite de Publicațiile Flacăra SA
numai în scopul declarat al acestui talon de comandă.

Publicațiile Flacăra SA se obligă să nu facă publice
și să nu vândă baza de date referitoare la datele dvs.

Taxe de poștale vor fi achitate de cititor, la ridicarea coletului.

TALON DE COMANDĂ

Doresc să comand volumul Esența Răului de Greg Iles la prețul de 15 lei

Nume

Prenume

CNP

Strada

Nr.

Bloc

Scara

Etaj

Sector/Județ

Cod poștal

Localitate

Număr telefon

ZOOM

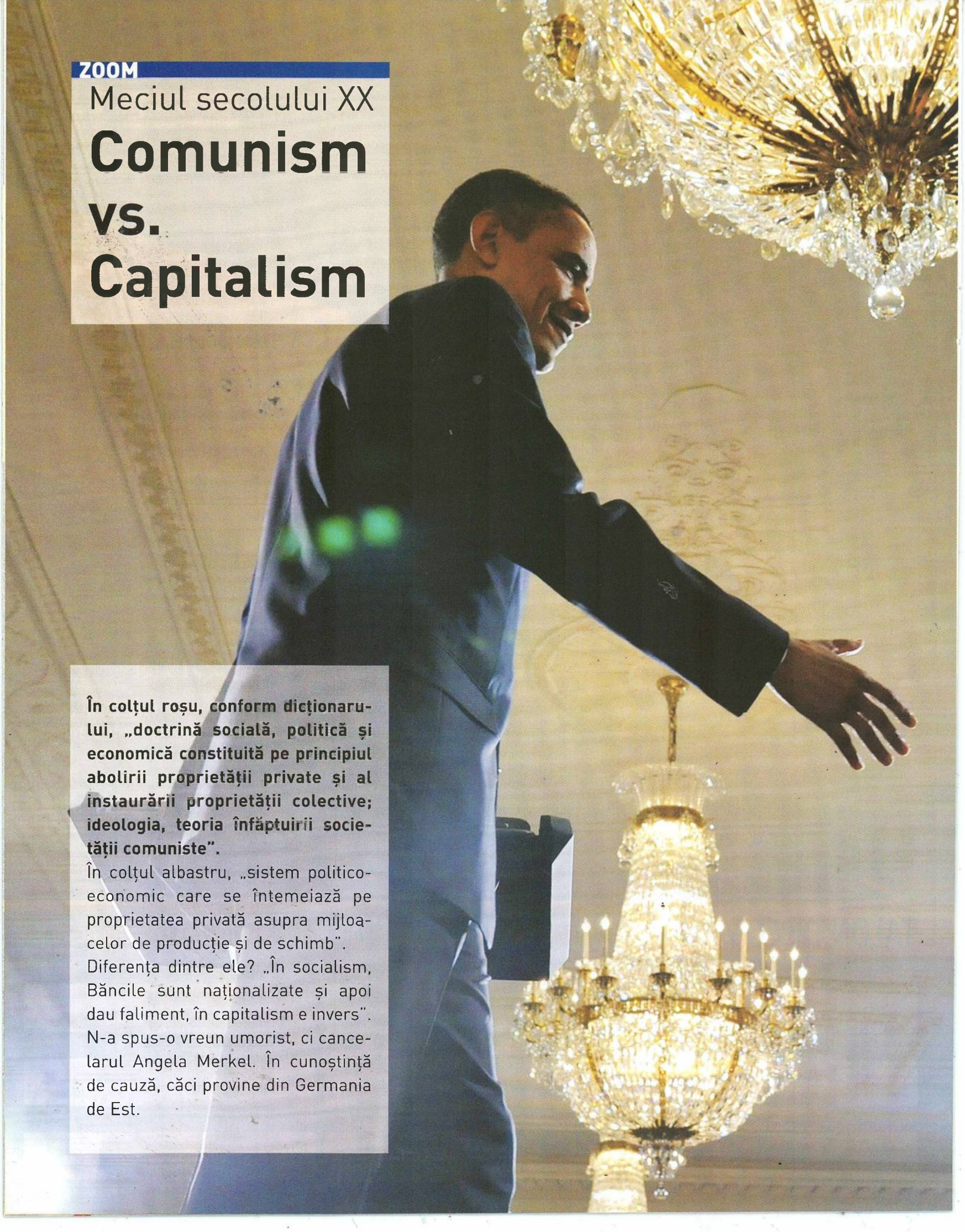
Meciul secolului XX

Comunism vs. Capitalism

În colțul roșu, conform dicționarului, „doctrină socială, politică și economică constituită pe principiul abolirii proprietății private și al instaurării proprietății colective; ideologia, teoria înfăptuirii societății comuniste”.

În colțul albastru, „sistem politico-economic care se întemeiază pe proprietatea privată asupra mijloacelor de producție și de schimb”.

Diferența dintre ele? „În socialism, Băncile sunt naționalizate și apoi dau faliment, în capitalism e invers”. N-a spus-o vreun umorist, ci cancelarul Angela Merkel. În cunoștință de cauză, căci provine din Germania de Est.

O întâlnire diploma-
tică între capitalism
și comunism, la cel
mai înalt nivel –
președinții SUA și
Chinei

Să muncim ca-n socialism și să trăim ca-n capitalism

După 21 de ani, încă nu ne-am lămurit care-i treaba. Nici noi, nici Occidentul. În ceea ce ne privește pe noi, e evident: Noi visam să muncim ca-n socialism și să trăim ca-n capitalism. Deocamdată ne-a reușit doar prima parte. În ceea ce-i privește pe vestici, e și mai simplu: nu i-a interesat atunci, nu-i interesează nici acum. Când s-a propus la CE condamnarea comunismului, s-au cutremurat. Nu! Când s-a propus – într-o paralelă normală cu Holocaustul – să se incrimineze negarea crimelor comunismului, de asemenea au dat din mâini că nu. Înainte, aveau o grijă principală: bieții estici nu au dreptul să circule liber. După, au tot una: esticii circulă prea mult.

Confuziile pornesc, ca de atâtea ori, de la insuficienta definire a termenilor. Care comunism? Care capitalism? Unora li se strânge atât de tare inima să zică oarece despre comunism încât nici nu-l pomenesc, preferând „ceaușism”-ul. Dar, dacă Nicolae Ceaușescu a avut obsesia dementă a unei industrializări fără miză și fără materii prime, care ne-a costat lumina, căldura și apa din case (între multe altele), nu el a băgat în pușcării aproape două milioane de oameni, dintre care vreo sută de mii și-au lăsat oasele acolo. Alții observă – corect – că România nici nu s-a aflat în comunism, căci utopia asta nu s-ar fi putut realiza decât simultan la scara întregii planete, de vreme ce presupunea dispariția valorilor materiale. Nu cântam „spre comunism în zbor!”? Deci nu eram încă acolo. Și noi și toți ceilalți ne-am aflat sub cizma unor regimuri de *ideologie* comunistă. Nu e o consolare, dar e o precizare. Alții susțin – la fel de corect – că dacă ăla încă nu era comunism, ăsta sigur încă nu e capitalism!

Din confuziile primare înfloresc cele secundare. Au murit

Una dintre explicațiile nostalgicilor ante-decembriste este schimbarea termenilor de comparație. Cel mai bogat demnitar comunist avea nesemnificativ mai mult decât un român mediu. Azi, diferențele sunt uriașe, greu de suportat.

oameni nevinovați și-nainte și după 1989. Deci, ambele regimuri sunt criminale! Sofism jenant. Victimele dinainte erau *sistematice*, cele de acum sunt accidentale și rareori provocate de sistem.

Ce era rău în ideea ca oamenii să fie egali? – se-ntreabă și acum destui. Unii ipocrit, căci știu răspunsul, alții însă sincer. Răspunsul e simplu: exact ceea ce este greșit în ideea ca toate plantele să aibă aceeași înălțime. Cu un corolar devastator: cum acest lucru nu se poate obține în mod natural, promotorii ideii se străduiesc să o impună cu forța.

Ce era rău să fie cât mai multe lucruri (unelte, ogoare, fabrici și uzine) în comun? Răspunsul se află în aproape orice bloc de locuințe: spațiile comune (holul, scara, liftul, ghenă) nu prea arată ca interiorul apartamentelor personale, nu? Ce-i al tuturor e al nimănu. Și e tratat ca atare. Culmea ironiei capitalismul, întemeiat pe libera concurență, adică – în viziunea stângii – pe „legea junglei”, a dat naștere unui puternic spirit comunitar, grație căruia, de pildă, reprezentanții locuitorilor din Boston au negociat la sânge, șase luni, cu primăria și constructorii, condițiile în care acceptau să se realizeze „The Big Dig”, una dintre cele mai mari provocări edilitare din istorie; în schimb, noi, cei ieșiți din ideologia care propovăduia „totul la comun”, nu reușim să adunăm cinci oameni la o ședință anuală a Asociației de Locatari din bloc.

Nici comunismul, nici capitalismul nu sunt de-un singur fel. După ce că s-a dovedit inept, comunismul mai are și enșpe variante. Ceea ce face eșecul lui cu atât mai usturător. Căci – cel puțin teoretic, există sau au existat *stalinism*, *troțkism*, *maoism*, *lăoxhaism*, *titoism*, *luxemburgism*, *Calea Prachanda*, *anarhocomunism*, *comunism creștin* (iartă, Doamne!), *eurocomunism* etc.

Cât despre capitalism – ce asemănări se pot găsi între sistemul social-economic din Emiratele Arabe Unite și cel din Chile, să zicem (ca să nu spunem România)? Sau între Indonezia și Germania? Dacă vă consolează cu ceva, există și *anarhocapitalism*, după cum

Pe vremea comuniștilor, românii „ieșeau în stradă” ca să stea la cozi. Cu orele și cu zilele.

Pe stil nou, toată lumea protestează, inclusiv polițiștii. Nu că manifestanții și-ar face mari iluzii legate de eficiența protestelor, dar – după 21 de ani – încă mai avem energie și curaj neconsumate în cei 45 de ani anteriori.

există *mercantilism*, *capitalism de piață liberă*, *capitalism social*, *etatist*, *corporatist* și *mixt*. Mai alex mixt!

În absența unor definiții unanim acceptate, să ne uităm la nume: comunismul presupune cât mai multe lucruri în comun, iar capitalismul presupune capital (privat). De altfel, toate documentele PCR subliniau că baza sistemului era proprietatea socialistă. Asta trebuia să determine primele mișcări de după 1989 (și la alții chiar le-au determinat): dacă vrei cu adevărat să schimbi un sistem, atunci desființezi ceea ce el însuși consideră a fi baza sa. Logic. Dar n-a fost să fie. Ce-a făcut Cehia în doi ani, noi n-am făcut în 20.

Cum se explică nostalgia după vremurile în care nu aveam apă caldă (uneori nici rece) și căldură, curentul electric se oprea cu orele în fiecare zi, trăiam într-o suspiciune generalizată, neștiind cine pe cine toarnă, ieșeam extrem de greu din țară, stăteam la interminabile cozi pentru cele câteva produse care se găseau din când în când, televiziunea avea program de două ore exclusiv cu și despre Ceaușescu, ne tâmpeam în ședințe de sindicat, UTC, Partid? Cum se explică halucinantul 78% al românilor care declară că n-au avut de suferit înainte de decembrie 1989? Foarte simplu: pentru cei maturi în decembrie 1989, a recunoaște că viața era o catastrofă înseamnă a recunoaște că ai acceptat să trăiești într-o catastrofă, 10, 20, 30 de ani – ceea ce, vrând-nevrând, spune ceva despre tine; cât despre cei mai tineri, pur și simplu nu li s-a povestit mai nimic, din același motiv. Încercați să-i spuneți unui adolescent că au existat vremuri în care se dădeau doar 250 g de parizer și asta numai dacă probai cu buletinul că ești rezident în localitatea respectivă! O să vă rădă-n nas.

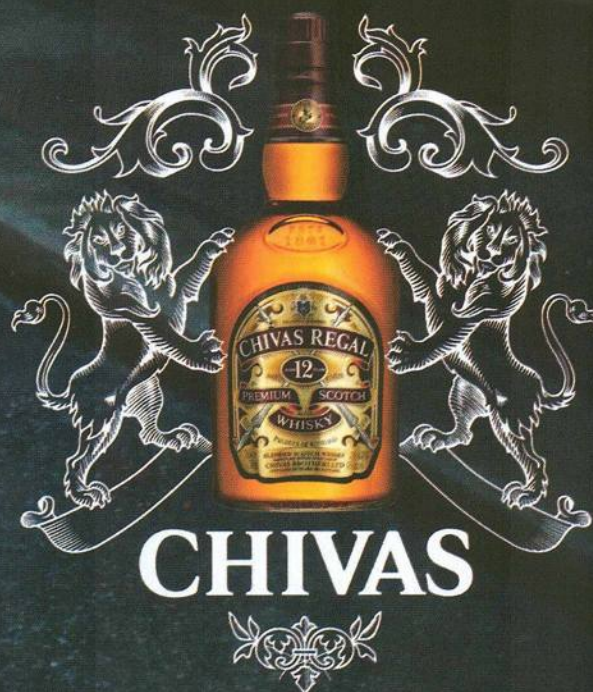
Și totuși, s-a făcut și ceva bun sub comuniști? Evident. O societate evoluează indiferent de forma de guvernământ, de sistemul politic, de vitregiile naturii, indiferent de orice. Și, cum bine spunea cineva, o economie națională funcționează și-n vreme de război. Întrebarea e însă „Cum?” S-au făcut multe lucruri – metroul, de pildă, mult invocat în acest sens –,

TO GALLANTRY

PLEASE DRINK RESPONSIBLY

CHIVAS

LIVE WITH CHIVALRY

dar nu le-a făcut Ceaușescu, ci noi, și nu le-am făcut pentru că ne-am gândit că e bine, ci pentru că așa ni s-a ORDONAT. Dacă ești dictator, e un fleac să construiești piramide.

Și totuși, una peste alta, am mers înainte, înapoi sau am stat pe loc după 1989? Din fericire, nu e nevoie de judecăți de valoare. Există cifre. În 1989, PIB-ul (totalitatea valorilor existente în țară) pe cap de locuitor era de 2.329 de dolari. În 2010 (după doi ani de criză financiar-economică mondială!), valoarea era de 7.450 de dolari, cu 220% mai mare.

Se face încă mare caz de banii pe care „ni i-a lăsat Ceaușescu” (drăguțul de el!) și pe care guvernarile postdecembriste i-au risipit. Să vedem. În Banca Națională, în acest moment, rezervele valutare sunt de circa 36 de miliarde euro, echivalentul a 30% din PIB, acoperind aproape 9 luni de importuri. În decembrie 1989, după cursa dementă de a plăti datoriile externe (făcute pentru investiții grandioase, dar nerentabile) – să amintim că statele care n-au putut plăti au fost iertate de datorii în mare parte! – România avea 2,7 miliarde de dolari, echivalentul a 5% din PIB sau 3,65 luni de importuri.

Înainte de toate astea, însă, perioada comunistă a însemnat circa două milioane de deținuți, câteva mii de morți în închisoare, nu se poate spune câți morți în munți și la graniță, anihilarea aproape completă a elitelor. În URSS, sub Stalin, se estimează că au fost 36 de milioane de morți, de șase ori mai mult decât victimele nazismului. Cu toate acestea, la nivelul UE a eșuat atât tentativa de condamnare a comunismului, cât și aceea de a sancționa *negaționismul* (negarea publică a faptului că aceste lucruri s-au întâmplat), similar cu Holocaustul.

Mai este anticomunismul de actualitate? Da – câtă vreme de fapt încă nu ne-am lămurit nici ce-a fost înainte, nici după decembrie 1989.

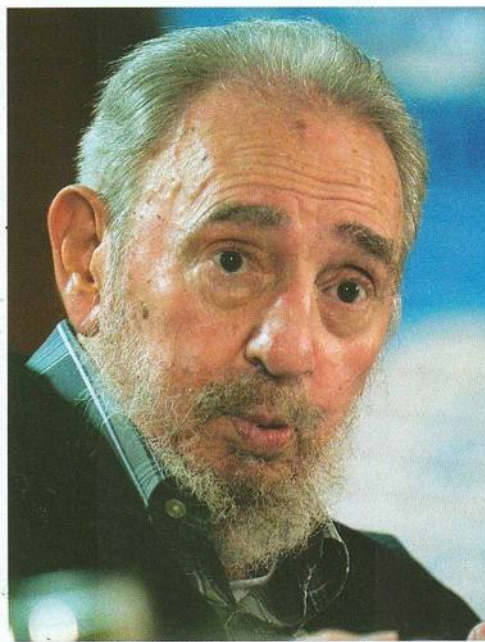
Este capitalismul Raiul pe Pământ? Nu – dar cel puțin deocamdată nu s-a inventat ceva mai bun. Libera concurență asigură progresul. Comuniștii propun ca alternativă dezvoltarea conștiinței, adică omul să ajungă să muncească din răspuțeri nu sperând că suplimentul de efort îi va aduce un supliment de venituri, de bunăstare, ci din motive de conștiință! Cum această „soluție” era și a rămas o utopie, în mod inevitabil a fost înlocuită cu forța și teroarea. Parafrazându-l pe Murphy, dacă nu poți să-i convingi, forțezi-i! Comunismul n-a fost greșit aplicat – NU PUTEA să funcționeze altfel, nici atât cât a funcționat.

Am o veste foarte tare: criza va trece. Prin unele părți a și trecut, prin altele nici n-a fost. Vezi China, proaspăt devenită a doua putere economică mondială, detronând Japonia după

Și totuși, nu putem să ne fie dor de asta...

După chinezi, până și Fidel Castro a lăsat-o mai moale cu comunismul, declarând: „Modelul cubanez nu mai funcționează nici pentru noi!”

42 de ani de secundare a SUA.

O să treacă și la noi, mai repede sau mai încet. Primele semne există deja – din nou la nivelul cifrelor, nu al speculațiilor: trimestrul IV din 2010 a înregistrat față de trimestrul III o creștere economică de 0,1%. Mică, dar reală.

Problema e că tot ceea ce era oarecum scuzabil în vremuri de restricte va deveni caduc după. Tăieri de salarii, pensii, alocații, creșteri de taxe și impozite, inventarea de noi dări, împrumuturi masive, bălbăieli, toate – din dureroase, cum sunt oricum, vor redeveni imposibil de scuzat. Competența administrativă a puterii politice (cea actuală sau cea viitoare) abia atunci se va demonstra. Sau infirma. La peste două decenii de la o revoluție (atât cât a fost revoluție) anticomunistă (atât cât a fost anticomunistă, dar oricum ducând în capitalism), e timpul să ne punem o întrebare simplă: E așa capitalism? Nu e o întrebare retorică, ci una cu o foarte mare greutate socială, pentru că TIPUL de capitalism pe care l-am creat – noi toți, nu doar liderii politici! – este explicația reacțiilor de tipul „Fi-v-ar capitalismul de răs să vă fie!” În același timp, este explicația locului și stadiului în care ne aflăm.

Bun. Și ce ne lipsește, totuși?

Unu: o clasă politică deșteaptă, competentă și determinată să facă bine. *Nota bene:* această definiție nu exclude interesele personale și de grup. Ne lipsesc politicienii capabili să-și apere aceste interese PE LÂNGĂ cele naționale. Firește, caracterizarea nu vizează pe toată lumea. În fiecare partid există oameni cu calitățile menționate – numai că nu prea au loc să urce în ierarhie.

Doi: un popor care să creeze, să propulseze și să susțină o asemenea clasă politică. Fără comentarii.

Trei: capacitatea de a ne organiza. Renunțarea treptată la spiritul național al improvizărilor și înlocuirea lui cu reguli și proceduri.

Patru: știința de a ne „vinde”, mai exact de a ne „vinde” scump. După ce în România s-a urlat pe străzi „Nu ne vindem țara”, nu numai că țara a fost vândută, dar a fost dată aproape gratis.

Cinci: curajul de a pune pe o listă cele două, cinci sau zece lucruri pe care știm să le facem bine și pe urmă să le facem doar pe alea. În mod normal, România ar trebui să HUZUREASCĂ doar din agricultură și turism, restul activităților fiind opționale, din pasiune, punctuale, „de frumusețe”.

Mai sunt destule, dar măcar atât de-am avea!

AXN CRIME®

www.axncrime.ro

VIETI CURATE SEZONUL 1

Din 7 martie,
de luni până vineri,
de la ora 01:00

CBS Broadcast International BV. All Rights Reserved.

RĂPIREA SEZONUL 1

Din 24 martie,
de luni până vineri,
de la ora 01:00

© 2006 Sony Pictures Television Inc. All Rights Reserved.

POLICE CRIME SCENE DO NOT CROSS POLICE CRIME SC

S-a creat deja uniunea care îl va învinge pe marinarul politicii noastre. Rar am înregistrat un fiasco mai mare cu un om de stat. Traian Băsescu va fi înscris, în arhiva de aur, la rubrica „ratări grosolane”. Aproape din penalty.

Uniunea care sapă scaunul lui Băsescu

Emil Boc era normal să plece cu mult mai devreme, întrebarea e: cine merită să vină în locul lui?

text Mihail Gălățanu
foto Intact Images și Agerpres

Neîncrederea în actualul președinte ales (cu mari suspiciuni de fraudă, în al doilea mandat) a ajuns la cote astronomice. La minus 88%. Suntem curioși până unde mai poate să coboare. Carevasăzică, 88% din populație nu mai are încredere în acest rechin de apă dulce al apelor politicii românești, care a ajuns să înoate pe Dâmbovița: Instituția Prezidențială.

Și, dacă tot e să facem dreptate cuiva, trebuie să spunem că am avut în Emil Constantinescu cel mai bun (și cel mai fraier) președinte. Traian Băsescu nu mai are ce să ne propună. Ne-a propus destul. Trebuie să așteptăm încă vreo trei ani. Până atunci, în locul scaunului prezidențial de la Cotroceni, va fi, mai mult sau mai puțin, o „gaură neagră”.

O apariție care vine, parcă, din epoca de piatră este toată povestea asta a lui Bercea Mondialul. Faptul că acum apar agresii, benzi video care le dovedesc (la distanță de multe luni!), atacurile asupra oamenilor din presă care își asumă riscul de a se duce în Slatina pentru a relata, ne arată că Poliția și, în aceeași măsură, Justiția nu erau străine de caz – și nu sunt nici acum. Dimpotrivă, aveau un teanc/o droaie de dosare, în care interlopul era prezent. Sigur, organismele statului vor pretinde că au fost timorate de pretinsa prietenie dintre Mondial și Mircea Băsescu, fratele Președintelui. De fapt, adevăratele motive țin mai degrabă de lășitate, mită, neimplicare, lipsă de atitudine, crasă indolență civică.

Instituțiile chemate să facă ordine în cazul Bercea Mondialul, cu mult înainte ca Bercea să ajungă... mondial, au stat cu capul în nisip. Dacă ar fi intervenit, Bercea ar fi fost atât de mic încât nici nu se vedea, n-ar fi fost nici măcar... olimpic.

Revoluțiile „maure” au zguduit lumea arabă. Incredibil. Și totuși adevărat. Aproape ca în 1989. Egiptul, bunăoară, este de înțeles. Cine a fost acolo și a văzut știe că acolo era/ și este multă mizerie. Nu ne mirăm, în concluzie, de revoluția de la piramide.

Băsescu
la -88% încredere

Dar ne mirăm de revoluțiunile din Bahrain, unde s-a amânat până și raliul. Acolo, în Emirate, în Yemen, unde țâșnea din pământ norocul țiteiului în valuri, e greu de priceput de unde s-a acumulat atâta nemulțumire.

În Tunisia, lucrurile erau mai curând de așteptat. Tunisia era un stat polițienesc, o dictatură, dacă nu o semi-dictatură. Acolo, lucrurile trebuiau să se regleze. Nu este de mirare nici rebeliunea din Libia, unde Ghadafi rămăsese la putere din vremuri imemorabile.

Și ar mai fi încă un lucru de remarcă: că, peste tot, cei care ies în stradă, ajung să moară ori sunt șifonați în bătaie sunt tinerii. Și foarte tineri: adolescenți, aproape copii, semn că acolo unde copiii se ridică la luptă nu prea mai e nici o speranță de mai bine.

Deocamdată, este numai o premisă. Dar a polarizat lucrurile. A împărțit PDL în mai

Bercea Mondialul și-a schimbat, aici, între Balcani și Carpați, porecla în renume

multe secțiuni. Secțiunea „intransigenților”, care militează neaș pentru schimbare îi are înăuntru pe senatorul Marius Necula și eterna și fascinantă Elena Udrea. Sunt și unii care se arată nedumeriți sau se opun, iar aici ar fi de inclus Theodor Stolojan, care se întreabă, pragmatic, CUI PRODEST? Restul, ca de obicei, tabere de nehotărâți – sau pline de politicieni care tac mîlc, vrînd să vadă cum se așază apele.

Oricum, sacrificarea lui Emil Boc este foarte tardivă și nu îl mai poate salva și pe președintele Traian Băsescu. Sondajele și anchetele de opinie consemnează prăbușirea absolută a lui Emil Boc ca premier și, deopotrivă, a încrederii în Președintele Băsescu și în instituția prezidențială, pe ansamblu.

Sigur, discuția poate fi dusă și mai departe. Ce fel de premier s-ar cere în locul lui Emil Boc? Un tehnocrat. OK, dar atunci ar fi ca și cum Partidul Democrat Liberal nu și-ar mai asuma o prea mare răspundere în privința guvernării. Ar putea, la o adică, peste un an și două-trei luni, atunci când vor fi localele – sau, mai târziu, la parlamentare și prezidențiale, să ridice din umeri: nu noi am guvernat. Au guvernat, mai cu seamă, competențele tehnocrate, noi am fost doar... democrați – și am acceptat. Tehnocrații sunt, deci, de vină.

Iar dacă viitorul premier s-ar profila din afara PDL, atunci aceeași ecuație s-ar putea reitiera, chiar dacă ar fi un sofism. Singura soluție „morală” este: un premier din interiorul PDL. Da, dar aici e întrebarea. Cine? Elena Udrea? Prea multe animozități strânse împotriva ei. Vasile Blaga? Și pe el se pare că îl pîndesc niște dosare la cotitură. Și atunci? Theodor Stolojan, eternul plîngăcios? Nici nu poate fi vorba. Din această dificultate, PDL nu prea pare să iasă. În nici un caz cu ușurință.

CHIVAS CHIVAS CHIVAS

Deși au trecut ani, și acum este percepută uneori ca „Mona Nicolici de la televiziune”. După ce a devenit cunoscută publicului român ca jurnalist de televiziune, doamna Nicolici a făcut o schimbare importantă în cariera sa, devenind unul dintre managerii companiei „Petrom”.

text Radu Pocovnicu
foto arhiva Mona Nicolici

Mona Nicolici:
„Nu am calitățile unui corporatist, deși am învățat multe”

„Dacă atunci când tragi linie, îți dă cu plus, rămâi! Și asta este ceea ce mi se întâmplă în această companie.”

Ca Manager Comunicare la Petrom încercați să transmiteți un mesaj legat de responsabilitatea socială. Mai mult, proiectele CSR ale companiei au rezultate concrete. Care sunt dificultățile în a convinge oamenii că lucrurile pe care le faceți sunt dezirabile?

– În primul rând, vreau să precizez că până anul trecut am fost manager de comunicare pe proiecte de CSR, iar începând de anul acesta noua poziție pe care o ocup este de Head of Community Relations & Social Affairs, ceva tot de bine, dar mai complicat. Întorcându-mă la întrebarea dv., în urmă cu patru ani, când am început să lucrez în Petrom în proiecte de responsabilitate socială, am știut că lucrul cel mai greu în munca mea va fi să-i conving pe oameni că e posibil! N-am făcut niciodată un proiect fără să-i întrebăm pe cei pentru care construim lucruri, de ce au nevoie mai mult, cum vor să arate acel lucru, în ce fel se vor implica ei. Am fost obișnuiți prea mulți ani să credem că anumite lucruri ni se cuvin, că e mai simplu să te plângi decât să construiești ceva și să stai să privești, în loc să te implici. În același timp, un obiectiv personal a fost acela de a-i face pe oamenii de presă să fie parte a acestor schimbări și, pentru asta, era nevoie ca ei să iasă din „bârlogul” lor. I-am adus în proiectele noastre, nu ca să scrie, ci pentru a înțelege realitatea din mijlocul oamenilor și au scris pentru că așa au simțit. În patru ani, câteva sute de ziariști de presă locală și centrală au participat în proiectele noastre, fie că au ajutat ca voluntari la construcția de case pentru sinistrați, fie au plantat în Țara lui Andrei sau i-au învățat pe copiii din Țara lui Andrei să devină jurnaliști.

Sunt câțiva ani de când ați hotărât să faceți trecerea de la televiziune la mediul corporatist. Care a fost motivul și cât de mulțumită sunteți că ați luat această decizie?

– Simțeam nevoia să mă dezvolt, să trec într-o altă etapă profesională, iar familia mea m-a ajutat mult pentru a lua acea decizie. Pentru ei nu conta că sunt „acea Mona Nicolici de la televiziune.” Acum, după atâta vreme, pot spune că a fost o decizie foarte înțeleaptă. Și spun asta, pentru că mult timp mi-a fost extrem de dor de munca mea din televiziune, de echipa mea, de ceea ce simțeam atunci când eram *on air*. Dar, cu ajutorul unor oameni deosebiți care au crezut mult în mine am reușit să-mi fac o nouă echipă, să construiesc altceva, cel puțin la fel de important ca în televiziune.

Vă regăsiți mai bine în acest mediu profesional? Care sunt calitățile care vă avantajează în această poziție?

– Nu am calitățile unui „corporatist”, deși am învățat multe în acești ani despre regulile unei corporații. Cred, însă, că am venit cu creativitatea și dorința de explorare pe care o are orice jurnalist, la care s-a adăugat cunoașterea realității „din cealaltă parte a baricadei”. Cunoșteam felul în care gândește presa, luașem contact cu mediul politic, dar și cu oamenii simpli și nevoile lor. Nu în ultimul rând, notorietatea de care m-am bucurat în anii de televiziune m-a ajutat foarte mult în derularea proiectelor noastre și, mai ales, în relația cu oamenii din Petrom.

Am fost obișnuiți prea mulți ani să credem că anumite lucruri ni se cuvin, că e mai simplu să te plângi decât să construiești ceva și să stai să privești, în loc să te implici.

Care este marele avantaj de a lucra într-o corporație? Există și dezavantaje?

– Oriunde ai lucra sunt și avantaje și dezavantaje. Important pentru mine este să-mi placă ceea ce fac, să vin cu plăcere la birou, să învăț mereu lucruri noi, să interacționez cu oamenii, să las în urma mea lucruri bune, să pot face diferența în domeniul meu, să fiu respectată și recompensată pentru ceea ce realizez. Dacă atunci când tragi linie, îți dă cu plus, atunci rămâi! Și asta este ceea ce mi se întâmplă în această companie. Sigur, pentru toate aceste lucruri trebuie să și lupti, dar și asta e o parte a jocului...

A contat capitalul de imagine pe care l-ați avut când ați ajuns la Petrom?

– Cu siguranță, da.

Există și o schimbare în ceea ce privește stilul de viață? O vedetă de televiziune e mai tot timpul în centrul atenției, e atentă la imagine, se ferește de paparazzi... Cum e pentru un manager Petrom?

– Nu m-am ferit niciodată de paparazzi. Mergeam cu soțul meu la cumpărături, iar zia-rele scriau: „Mona Nicolici la cumpărături cu un blond.” E adevărat că acum e ceva mai puțin stresant din acest punct de vedere, mai ales pentru Mihai și pentru copii. Pe mine nu mă deranja să fiu fotografiată sau să stau de vorbă cu fiecare persoană care mă oprea pe stradă. Era parte din viața mea ca om de televiziune. Îmi plac oamenii și stau de vorbă cu ei și acum. Diferența e că acum vorbesc mai mult cu cei din afara Capitalei, în zonele în care avem operațiuni sau unde derulăm un eveniment. În ceea ce privește imaginea, e o chestiune pe care am învățat-o de la mama și am desăvârșit-o în televiziune. Nu cred că o să fac vreodată rabat de la reguli... Chiar dacă a rămas o chestiune importantă doar pentru mine, nu și pentru ziare.

Vă mai asociază cineva cu vedeta TV de altădată?

– Ăsta e un lucru care încă mă uimește! Da, oamenii mă asociază cu „doamna de la televiziune”, numele meu le e încă foarte bine înțipărit în minte, ba unii chiar știu încă detalii despre copiii mei sau noul meu loc de muncă. Și asta mă bucură. Amuzant e atunci când mă întreabă ce face „domnul Coșarcă”, de parcă abia am terminat jurnalul.

S-a schimbat cu ceva zona valorilor dv. de când activați în acest domeniu? Apreciați mai mult unele lucruri, în dauna altora?

– Când eram în televiziune, mă străduiam să simt oamenii, dincolo de cameră. Încercam să găsesc mereu ceva util pentru ei în ceea ce le transmiteam, indiferent că era o informație sau o stare anume. Nu știu dacă telespectatorul de astăzi consideră că asta mai reprezintă ceva de valoare în presă. Dar nu asta m-ați întrebat... M-am schimbat mult în ultimii ani, dar cred că valorile mele au rămas aceleași, iar prima pe lista mea este familia. Am aceiași prieteni puțini, dar vechi, am rămas la fel de directă și sinceră, încă nu-mi plac și nu tânjesc după petrecerile mondene.

Politica? Mai e de actualitate pentru Mona Nicolici?

– O, nu!

Mai sus de atât se poate ajunge? Aveți vreun ideal în privința carierei?

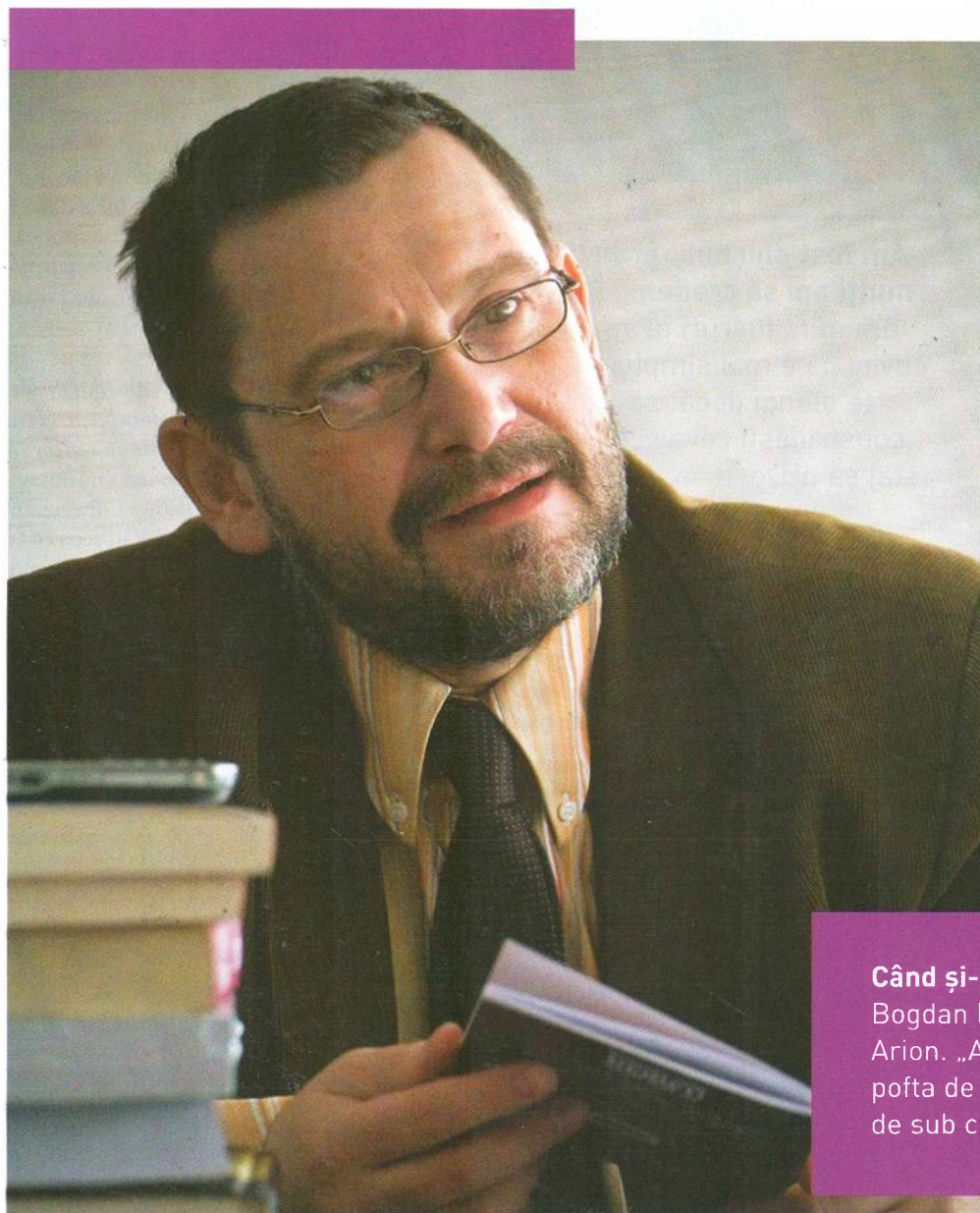
– Cu siguranță, da! Dar, pentru mine „mai sus” nu înseamnă o poziție mai înaltă. Și, din acest punct de vedere, încă mai caut să înțeleg ce înseamnă, pentru mine, acest mai sus. Sunt, totuși, un Capricorn!

Când e vorba de un autor de romane polițiste, totul e suspans. Și cine știe dacă nu cumva și realitatea curge într-o direcție prestabilită... Interviu pe care i l-am luat scriitorului Bogdan Hrib a avut parte de aventurile lui, până să iasă așa cum îl vedeți acum. Poate că el ar spune că a fost sub incidența misterului...

interviu realizat de
Radu Pocovnicu
foto Octavian Tibăr

Bogdan Hrib:

„Între Bine și Rău este doar o apăsare pe trăgaci”

Ucideți generalul – De ce acest titlu?

Cel mai rapid răspuns ar fi: Ca să se vândă bine cartea! Americanii au un set de cuvinte (vreo 1.000) care sunt recomandate pentru a fi folosite în titlu. Au impact mai mare după o analiză statistică și probabil psihologică. Și totuși aceasta este povestea romanului – un general care știe prea multe vrea să-și publice memoriile, un general care a ocupat o poziție importantă în jocurile din '89. El trebuie să fie oprit pentru că sunt în joc interese foarte mari... Așadar, un asasin cvasi-profesionist, o armă cu lunetă și... fraza de pe copertă – *Între bine și rău este doar o apăsare pe trăgaci*. Oare modelul autorului mort înainte de apariția cărții, modelul Stieg Larsson e de succes? Cu cinism vorbind, se pare că da... Dacă totul nu a fost doar un joc de marketing. Și atunci, revenind la povestea romanului, în mintea personajului principal Stelian Munteanu se derulează amintirile legate de acest om, amintiri care datează din 1985... Dar dacă va apăsa sau nu pe trăgaci... îi rog pe cititori să afle. Și să judece unde este Binele și Răul?...

Când și-a lansat „Filiera grecească”,

Bogdan l-a cunoscut pe scriitorul George Arion. „Așa s-a născut „Crime Scene” și pofta de a scrie mystery & thriller a scăpat de sub control.” – Bogdan Hrib.

■ **Ajung vreodată Binele și Răul să se confunde în cartea ta?**

Am să spun o platitudine acum – noțiunile de bine și rău sunt relative... Binele și Răul se confundă întotdeauna în funcție de unghiul din care privești... Există multe valori morale, universal recunoscute, dar câteodată mai pot fi evitate, uitate sau anulate de împrejurări! Totuși, cred că în roman, cu chiu cu vai, după multe peripeții și victime (colaterale sau nu!) personajele își găsesc drumul cel bun... N-aș zice chiar că binele învinge răul, dar... ca să-l parafrazez pe Bogdan Teodorescu și al lui roman *Băieți aproape buni*, tot așa și Binele... aproape învinge Răul... Până data viitoare, când, cine știe... Dar să rămânem optimiști!

■ **De la romanul SF, la romanul polițist, spre – iată, mai nou – cel cu tendința psihologică. Povestește-ne ceva despre acest traseu...**

Am început să scriu un fel de poveste cu pretenții de roman prin clasa a VI-a, când, internat într-un spital de adulți pentru o operație de apendicită, mă plictiseam de moarte de atențiile celor mari care îmi tot ofereau mâncare, bomboane, sfaturi și tot felul de altele... M-am apucat atunci să scriu de mână pe un caiet dictando un roman despre o navă de cercetări care colinda mările și are tot felul de aventuri. Era la modă serialul cu Jacques-Yves Cousteau și vaporul lui, *Callypso*... Așadar, un fel de plagiat. Nu știu pe unde mai am acel caiet. Apoi am scris un roman care imita Robinson Crusoe, cu toții ne dorim la un moment dat al copilăriei să fim naufragiați pe o insulă pustie... Au trecut anii și prin '80 și ceva cochetam cu povestirile SF pe la Cenaclul *Solaris* de la Casa de cultură a studenților. Fără prea mare succes. O schiță de-a mea a fost citită de Florian Pittiș pe Radio România Tineret la *Exploratorii lumii de mâine*. Cam acesta a fost debutul meu. Apoi Alex Ștefănescu mi-a publicat în *SLAST* două foarte scurte schițe, ca încurajare... Și a intervenit o lungă pauză, foarte lungă, până prin 2006, când a apărut *Filierea grecească* din dorința editorului Bogdan Hrib de a publica romane polițiste românești... Au urmat *Blestemul manuscrisului*, împreună cu Răzvan Dolea, în 2008 și *Somalia, mon amour*, în 2009... *Ucideți generalul* e al patrulea roman din seria Stelian Munteanu. Mă bucur că pare mai psihologic, eu nu m-am gândit la asta... M-am gândit doar că Stelian nu avea un trecut. Acum îl are. Cel puțin o parte din el...

■ **Ucideți generalul are și o parte autobiografică: armata. Care sunt amintirile?**

Multe amintiri. Înrolarea, primul tuns, garda în schimbul doi, somnul în frig cu sticla

„Personajul principal, Stelian Munteanu, se află în fața unei mari dileme, să ucidă acel om care este și autorul unui volum pe care tocmai i-l publică?”

de vodcă ținută strâns în brațe, o poștă (știți la ce mă refer?!), APV-iști de tot felul, Cernobil, AMR-ul și eliberarea... Toate sunt amintiri! Unele ale mele, altele ale altora! Sic! Acum, fără să glumesc pot să-ți spun că nu mi-a fost ușor să re trăiesc pentru a scrie / descrie unele momente destul de grele. De exemplu, cele trei săptămâni când am dormit îmbrăcați noaptea pentru că în dormitorul comun erau -5 grade în timp ce afară erau -25 sau cam așa... M-au trecut fiori reci atunci când am scris acea scenă. Sau momentele când am descărcat o garnitură cu vagoane pline cu cărbuni... Brrr...

■ **Unde îl vezi pe Stelian Munteanu peste zece ani?**

Pe Stelian mi-e cam greu să-l văd. Sper să nu-l abandonez la un moment dat... Poate va apărea un alt personaj principal, cine știe... Aș vrea să scriu și povestea unui personaj care a apărut în toate romanele și care a rămas foarte misterios – Mihail Sergheevici Pușkin, zis și Mișa..., ex-KGB, ex-FSB, un tip care apare exact când e nevoie, în fond un pensionar simpatic, rus cu aere de britanic. Sau poate că nu-l voi abandona, că e prea din mine... Visul secret zice că ar trebui să aibă o casuță pe malul unei mări, poate că un pic mai departe, Mediterana, Atlanticul, Capul Bunei Speranțe... Hi-hi, cine știe?...

■ **Scriitor, editor, jurnalist, fotoreporter, profesor... Ce-ar mai fi de spus despre tine?**

Simplu. Tată și soț. Scriitor – sper să ajung, deocamdată bat la porțile afirmării... Parcă așa se zicea. Editor? Da, de 18 ani mă lupt cu *Tritonicul* și am cam ostenit. Fotoreporter? Da, dar întâi am fost fotograf prin anii '80 când am dat admitere în Asociația Artiștilor Fotografi. Era prin ianuarie '88 când am fost admis și eram tare mândru... Jurnalist? Pe apucate și pe unde am putut, de un an și un pic constant la *Flacăra*. Profesor? Cochetez cu ideea, dar se zice că nu se câștigă bine... Studenții mă ajută să mă simt foarte tânăr.

■ **Spune-mi, te rog, și câteva cuvinte despre piața de carte polițistă de la noi...**

Simplu, traduceri la greu și, de ceva vreme, mulțumită unui grup de „nebuni” reuniți în *Romanian Crime Writers Club*, o gașcă de autori români care luptă din greu cu numele grele de afară... Îi știți, George Arion, Lucia Verona, Oana Stoica Mujea, Monica Ramirez, Ivona Boitan și încă vreo câțiva... Luptăm din greu pentru a ne cuceri, fideliza și îmbogăți publicul... Sperăm cu toții să câștigăm, ba chiar să începem ofensiva și peste hotare. Deocamdată e un pic cam devreme de spus cum, când și dacă vom reuși!

E ca un bulgăre de zăpadă care se rostogolește și devine tot mai mare. Valurile pe care le-a făcut aduc aminte de „O-zone”. Astăzi, Inna este cel mai popular artist român în lume, din Occident, până în îndepărtata Asie.

text Radu Pocovnicu
foto arhiva personală Inna

Inna: „Sunt prea sinceră. Am avut de pierdut din cauza asta!”

Inna concurează cu cele mai tari vedete din lume pe pagina de Facebook, având nu mai puțin de 2.087.000 de admiratori.

Inna a devenit un nume inseparabil de muzică. Și de succes. Mulți îl caută, dar puțini îl găsesc. Să se ascundă vreo rețetă specială în spatele acestui brand? „Multă muncă, în primul rând. Și talentul e la fel de important atunci când îl cultivi, când îți dorești foarte mult să-ți îndeplinești visele. Eu mi-am dorit să cânt încă de mică și am avut mereu lângă mine oameni care m-au susținut în ceea ce fac. Practic, îmi trăiesc visul!”, mărturisește Inna, care este în acest moment cel mai cunoscut produs al muzicii românești de export. Dar *Noblesse oblige* – spune o vorbă și, vrea, nu vrea, artista a devenit un reper în ochii străinilor și, implicit, un reprezentant al țării noastre în lume. Dacă un străin i-ar cere să povestească ceva esențial despre România, ce i-ar răspunde? „Mulți străini mă întreabă de România. Le-am recomandat să viziteze stațiunile noastre montane, care mie îmi plac foarte mult”, spune cântăreața, care și-a căpătat numele de scenă cu mult timp înainte de a deveni celebră, pe vremea când era de-o șchioapă, iar bunicul ei o alinta Inna. Și nu e singura amintire frumoasă. „Am foarte multe amintiri din acea perioadă. Am avut o copilărie frumoasă și mă simt legată de mare și locurile natale” (n.r. – artista s-a născut la Mangalia). Sau prietenii. „Am mulți prieteni din copilărie cu care mi-ar plăcea să mă văd mai des. Am un program aglomerat, însă de fiecare dată când am ocazia îmi place să mă întâlnesc cu ei și să depănăm povești.”

Inna e o artistă foarte cunoscută publicului român. Ce e dincolo de imagine, ce știm noi însă în realitate despre ea? Limita e impusă chiar de prezența sa în paginile media. „Se știe cam tot despre Inna”, închide discuția ea, mizând pe frecvența, autosuficientă, a aparițiilor sale. Tot de vizual se leagă o altă strategie de promovare în show-bizul de azi. Pentru că nimic nu e mai convingător decât ce se vede. Iar Inna, trebuie să recunoaștem, are ce arăta! Drept urmare, cântăreața acordă o importanță deosebită videoclipurilor sale. „Nu știu dacă imaginea este la fel de importantă ca muzica,

iesc chiar acum! Uneori nu-mi vine să cred câte lucruri extraordinare mi se întâmplă. Mă bucur de fiecare zi din viața mea!”

Faptul de a avea o carieră internațională duce, logic, centrul de greutate al intereselor dinspre interior, spre înafară. Preocupările se schimbă și ele, altele sunt prioritățile. De pildă, am vrut să știm dacă o interesează politica autohtonă. „Nu. Mă interesează imaginea României, dar nu politica.” Dar tinerii care studiază muzica ani de zile în școlile de artă și în

Inna a preferat gloria, în schimbul acestui mic sacrificiu, de a fi mai tot timpul pe drumuri. Mai e timp de viață personală în aceste condiții? „E adevărat că muzica îmi ocupă o foarte mare parte din timp, dar reușesc să le împac pe toate.”

universități, muncitori și talentați cât cuprinde, însă șansele lor sunt minime pe această piață ingrată a artei din România? Ce crede Inna că ar trebui să facă aceștia pentru a răzbi în viață? „Nu pot să le dau o rețetă pe care să o urmeze. Ce pot să fac este să-i încurajez să muncească pentru visul lor, să profite de fiecare oportunitate care le apare în cale și să nu renunțe. Fiecare dintre noi este liber să-și ia propriile decizii. Sunt foarte mulți tineri care reușesc să facă ce-și doresc în România, alții care vor să emigreze. Le doresc succes tuturor.”

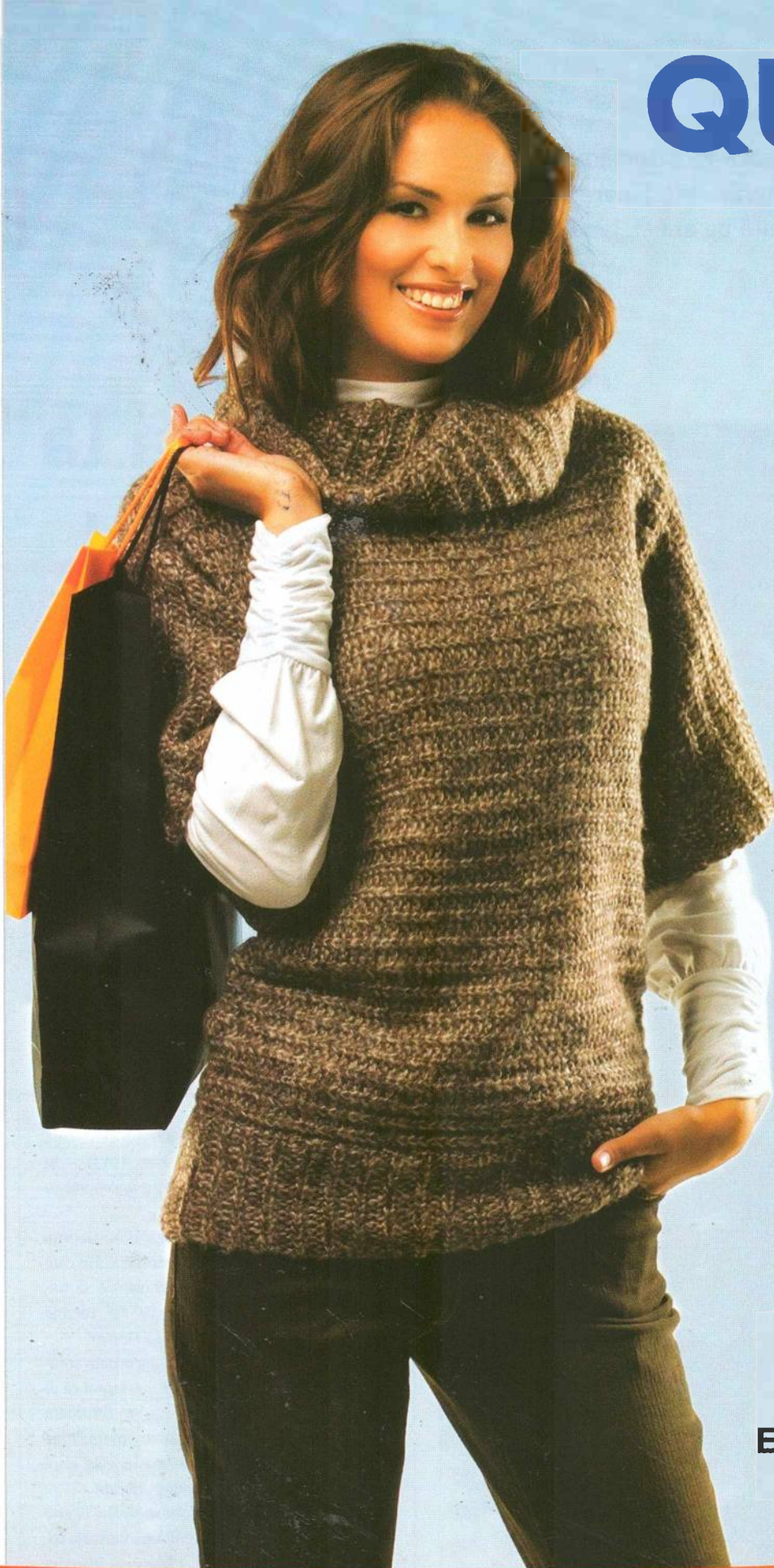
De curând, o prietenă aflată în vacanță în Asia spunea că melodiile Innei se aud până în Cambodgia, însă asiaticii nu știu că artista e româncă. E asta o problemă pentru artistă? „Nu e neapărat o problemă. Cred că e mai mult o chestiune de timp și poate de dorința de a afla mai multe despre mine. Totuși, mă bucur să aud că sunt ascultată și acolo.” Ce alt gen de muzică ar cânta? Dar ce gen nu ar cânta vreodată? „Primul meu proiect muzical a fost pop-rock. Am înregistrat câteva melodii, dar, din păcate, nu au prins și am renunțat. Nu știu ce gen de muzică nu aș cânta, însă îmi place foarte mult ce cânt acum.”

Ipoteză. Inna se plimbă prin Mangalia și constată că o stradă a primit numele ei. Care ar fi reacția? „Cred că, de uimire, aș rămâne fără cuvinte. M-aș simți foarte măgulită.”

dar, cu siguranță, este un aspect foarte important din cariera unui artist. Într-adevăr, am acordat o atenție deosebită imaginii și ne bucurăm că rezultatele au fost pe măsură”, recunoaște Inna, un „cocktail” de frumusețe, talent, faimă. Atâtea calități! Dar defectele?... Unde se află Călcâiul lui Ahile în ce-o privește pe artistă? „Sunt prea sinceră. De multe ori am avut de pierdut din cauza asta.”

La începutul anului, interpreta și-a mai adăugat un trofeu în palmaresul său deja impresionant. A mai câștigat un premiu, Eurodanceweb Award. Ce valorează toate aceste distincții pentru ea? „Mă simt onorată de fiecă-

re dată când primesc un premiu, înseamnă o recunoaștere a muncii depuse atât de mine cât și de întreaga mea echipă. De asemenea, e un mod prin care fanii îmi arată că mă susțin și că sunt alături de mine. La urma urmei, ei sunt cei care contează.” Și că tot veni vorba de fani, cântăreața are admiratori pe tot globul, de toate națiile și culorile, pentru că muzica ei s-a propagat cu viteză... sunetului. De unde și solicitările de concerte pe care le primește peste tot prin lume. Doar în luna februarie a avut un turneu de nu mai puțin de opt concerte în Franța.” Ce și-ar mai putea dori, poate exista un vis mai mare ca acesta? „Cel mai mare vis al meu îl tră-

QUICK 24

www.quick24.ro

Convingeți-vă de
atributele esențiale
ale serviciilor noastre:

- ✓ PREȚURI ATRACTIVE
- ✓ CALITATE EXCEPȚIONALĂ
- ✓ OFERTĂ VARIATĂ
- ✓ CUMPĂRĂTURI COMODE
- ✓ RAPIDITATE ÎN
TOATE DOMENIILE

Str. Parc Industrial Sud, nr.15,
440247 Satu Mare

Tel.: 0361.403.403

Email: service@quick24.ro
www.quick24.ro

Un click - cumpărături fără limite - **www.quick24.ro**

Începând cu acest număr al revistei noastre vă aruncăm într-un tunel al timpului. Unul jurnalistic și literar. Mari personalități despre care „Flacăra” a scris în ultima sută de ani și, bineînțeles, opiniile celor de azi.

În vizită la maestrul Coșbuc

Revista *Flacăra* – pe cale de a fi centenară (primul număr a apărut în oct. 1911) – își redescoperă trecutul și-l re trăiește împreună cu cititorii săi. Frumoasă inițiativă!

Interviul luat de P. Locusteanu lui George Coșbuc îl surprinde pe poet în momentul în care revizuieste și refăcuse integral magistrala sa traducere din „Divina Commedia” și tocmai încheiase traducerea „Odysseii” lui Homer.

Merită să reținem, pe lângă „încordata atitudine de muncă intensă” a poetului, faptul că el scria „numai cu creionul”, și că se considera „leneș” spre a se conforma – ironic – mentalității epocii care măsura hărnicia sau lenevia unui autor după numărul volumelor publicate.

Au trecut 100 de ani de atunci și mi-e teamă că și astăzi lumea noastră literară gândește la fel.

Mircea Martin

Stăm pe aceeași stradă. În fiecare zi, – și dimineața, și la prânz, și seara, – îl văd, prin fereastra largă, la biuroul său de lucru, în aceeași încordată atitudine de muncă intensă. Câteodată, poetul râde. Îl văd lămurit din stradă. Mă opresc. Fața toată i se contractează brăzdată de dungi adânci de veselie. Ce-o fi citind Coșbuc de râde cu atâta poftă? Vreo poveste scandalosă scrisă de vreun umorist secesion? Vreun almanach de glume ocazionale? Sau interminabila conferință pe care d. Donar Munteanu a ținut-o la banchetul scriitorilor?

Intru.

– Ce citești, maestre, de te face să râzi atât de mult? – îl întreb în loc de bună ziua.

– Ia, năzdrăvăniile ticălosului ăla de Ullyse, – îmi răspunde foarte simplu autorul baladelor și idilelor, într-o vorbă sacadată ce pare chiar un vers scândat.

Încremenesc. Dinainte-i, Coșbuc avea deschis în adevăr textul grecesc al Odyseei lui Homer. Niciodată nu mi-aș fi închipuit că o carte grecească – acest modern instrument de tortură inchizițională al sburdalnicei noastre tinereți de liceeni – ar fi în stare să distreze atât de mult pe un om. Credeam până acum că limba grecească nu poate oferi alte distracții decât aceea de-a face pe elevi să rădă de profesorii cari o predă. M'am înșelat însă. Coșbuc m'a învățat că te pot face să râzi și literile acelea scute, cu învârtituri de burghiu, ce chinuesc mințile școlariilor fără să poată intra în înțelegerea lor deplină. Cât ar câștiga învățământul nostru clasic, când pedagogia modernă ar înțelege că mai folositor ar fi dacă profesorii de grecește s'ar sili să facă pe elevi să rădă de frumusețile pe cari le ascunde, în forme atât de nepătrunse, limba grecească, în loc de a se mărgini să-i facă să rădă cu strășnicia incompetenței lor clasice.

Aceasta nu însemnează însă că propunem pe Coșbuc pentru o catedră de limba grecească. Și nu însemnează nici că vrem să pogram pe profesorii noștri de grecește. Observațiunile noastre privesc numai învățământul clasic din... apusul Europei.

Azi îl vizitez pentru a zecea oară pe Coșbuc în săptămâna aceasta.

– Vrei poezia pentru Flacăra?

– Da.

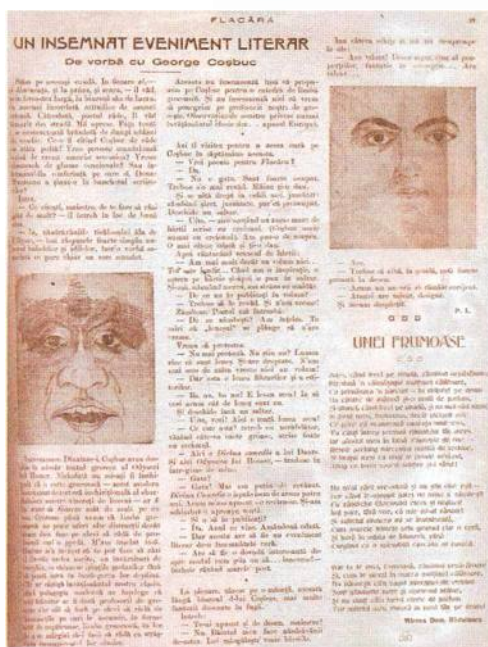
– Nu e gata. Sunt foarte ocupat. Trebuie s'o mai revăd. Măine ți-o dau.

Și se uită drept în ochii mei, jumătate zâmbind șiret, jumătate, par'că preocupat. Deschide un saltar.

– Uite, – zice scoțând un teanc mare de

Un însemnat eveniment literar: De vorbă cu George Coșbuc

hârtii scrise cu creionul. (Coșbuc scrie numai cu creionul). Am pus-o de asupra. O mai citesc odată și ți-o dau.

Apoi vânturând teancul de hârtii:

– Am mai mult decât un volum aici... Tot este inedit... Când am o inspirație, o aștern pe hârtie și-apoi o pun în saltar. Și-așa, adunând mereu, am strâns un maldăr.

– De ce nu le publicați în volum?

– Trebuie să le revăd. Și n'am vreme!

Zâmbesc. Poetul mă întreabă:

– De ce zâmbești? Am înțeles. Te miri că „leneșul” se plânge că n'are vreme.

Vreau să protestez.

– Nu mai protestă. Nu știu eu? Lumea zice că sunt leneș. Și-are dreptate. N'am mai scos de atâta vreme nici un volum!

– Dar asta e lenea librărilor și a editorilor.

– Ba nu, ba nu! E lenea mea! Ia să vezi acum cât de leneș sunt eu.

Și deschide încă un saltar.

– Uite vezi! Aici e toată lenea mea!

– Ce este asta? Întreb eu nerăbdător, văzând câte-va caete groase, scrise toate cu creionul.

– Aici e *Divina Comedie* a lui Dante. Și aici *Odyseea* lui Homer, – traduse în întregime de mine.

– Gata?

– Gata! Mai am puțin de revăzut. *Divina Comedie* o isprăvisem de acum patru ani. Acum m'am apucat s'o revizuesc. Și-am schimbat-o aproape toată.

– Și o să le publicați?

– Da. Anul ce vine. Amândouă odată.

– Dar acesta are să fie un eveniment literar de-o însemnată rară.

– Are să fie o dovadă interesantă despre modul cum știu eu să... lenevesc! – încheie râzând marele poet.

La plecare, zăresc pe o măsuță, așezată lângă biuroul d-lui Coșbuc, mai multe fantazii desenate în fugă.

Întreb:

– Te-ai apucat și de desen, maestre?

– Nu. Băiatul meu face năzdrăvăniile de-astea. Îmi mășgălește toate hârtiile.

Iau câteva schițe și mă uit de-aproape la ele:

– Are talent! Desen sigur, simț al proporțiilor, fantazie în concepție... Are talent...

– Are.

– Trebuie să aibă, la școală, notă foarte proastă la desen.

– Acum un an eră să rămâie corijent.

– Atunci are talent, desigur.

Și ne-am despărțit.

Scriitorul Mike Phillips s-a născut în Georgetown, Guyana. A venit, încă din copilărie, la Londra. A studiat la Universitatea din Londra și la cea din Essex. După absolvire, a lucrat ca jurnalist la BBC. Din 1992 s-a dedicat integral scrisului, în special compunerii unor romane polițiste care s-au bucurat de un mare succes.

interviu realizat de George Arion

Mike Phillips: „Romanul polițist umple un vid moral”

Aveți un nume extraordinar pentru un detectiv. Nu v-a tentat să practicați meseria asta? Și înfățișarea vă ajută – inspirați și încredere, și forță. Dacă – Doamne ferește! – aș avea nevoie, n-aș ezita să fac apel la serviciile dv.

– Cred că înfățișarea și stilul meu s-au dezvoltat într-un context diferit. Probabil că imaginea pe care o impun vine din experiențele mele din tinerețe, și vă voi povesti două dintre ele, care au pus o amprentă puternică asupra personalității mele.

„Am rezistat presiunii de a scrie despre Guyana, America de Sud și Insulele Caraibe. În viitor, s-ar putea să recurg la amintirile din copilărie și să încep să mă gândesc la cum să scriu despre ele.”

! **Vă ascult.**

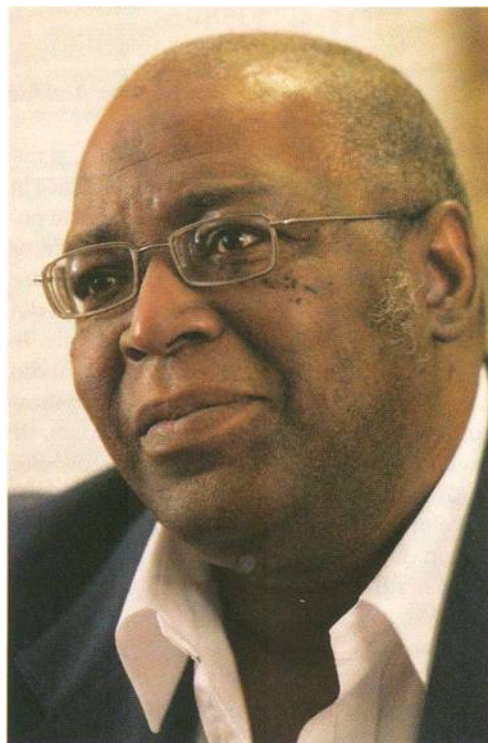
– Prima este din perioada în care am terminat facultatea și când, cu diploma în mână, eram în căutare de lucru. Pe atunci diploma aceea nu valora mai nimic, din cauza culorii pielii mele. Așadar, am fost șomer pentru ceva vreme și chiar am ajuns să dorm pe străzi la un moment dat, pentru câteva luni. N-am uitat niciodată acea experiență și am căpătat o mare simpatie pentru cei care se află în situații similare. Câțiva ani mai târziu, am reușit să conving autoritățile locale londoneze să îmi permită ocuparea unei case părăsite, pe care am transformat-o într-un adăpost pentru tineri. În acea situație trebuia să mă impun, să am autoritate, așa încât să pot acționa ca un tampon între tineri și autorități. Și trebuia, de asemenea, ca aceia pe care îi ajutam să îmi acorde deplină încredere, mulți dintre ei fiind deja implicați în situații dificile, până să ajungă la mine. Aveam numai 22 de ani și, în timp ce colegii mei își petreceau nopțile dansând, eu mi le petreceam prin secții de poliție, încercând să salvez vreun tânăr, sau învățându-i pe adolescenții analfabeți cum să scrie și să citească. Cred că eram mult prea tânăr pentru o astfel de muncă – foarte grea, foarte solicitantă – și acest lucru și-a lăsat amprenta asupra personalității mele – și în bine, și în rău.

! **A doua experiență?**

– Cea de-a doua a fost aceea de jurnalist la radio. Diferența față de jurnalismul scris ține de personalitate. În mod ironic, am ajuns la radio când am fost solicitat de BBC pentru a realiza un material documentar despre munca mea cu tinerii delincvenți. Câțiva ani mai târziu, lucram deja ca prezentator al unei emisiuni BBC, intitulată *Meridian*, despre artă și cultură. Prezentam, în medie, câte trei interviuri *live* în fiecare emisiune. În acest context, te puteai trezi în situația de a discuta acum cu un tânăr solist de muzică pop, iar jumătate de oră mai târziu – cu un politician de marcă. Perioada de documentare, memoria și atenția la detaliu erau absolut necesare; dar adevăratul talent era să reușești să pătrunzi în spațiul psihologic al fiecăruia dintre cei intervievați. Acest lucru necesita un anumit limbaj corporal, o gestică și o expresie facială aparte, un anumit ton al vocii, precum și abilitatea de a controla, modela și conduce conversația într-o anumită direcție, fără a părea dominant și agresiv. După un timp, aceste tehnici au devenit parte din personalitatea mea, fiindcă trebuia să fiu foarte bine pregătit și spontan pentru a reuși ca, în câteva secunde, să pornesc discuția pe făgașul potrivit și să realizez un material de valoare.

! **Extrem de solicitant!**

– Câteodată, această intensitate devenea puntea dintre viața din studio și viața reală. Mi-aduc aminte că aveam, la un moment dat, ca invitată, o actriță de cinema, și relația stabilită atunci, în cele cincisprezece minute de emi-

„Oamenii trăiesc cât pot mai bine și le doresc succes celor care pot găsi un ajutor în viață. E posibil să te simți mai în siguranță trăind după un set sau altul de reguli, dar adevărul este că în viață nu există nici o garanție. Așa cum văd eu lucrurile, suntem într-o situație fără ieșire.” – din

„An Image to Die For”

[„O imagine pentru care merită să mori”].

siune, a continuat apoi ani buni, de parcă ar fi fost un fel de fascinație la prima vedere. Era, de fapt, efectul acelui interviu. Ca o mică digresiune, aș vrea să vă spun că, din această cauză, m-am identificat complet cu începutul relației dintre Mladin și Mihaela, personajele cărții dumneavoastră *Atac în bibliotecă*. Știam cât de reală era situația.

! **Mulțumesc pentru digresiune!**

– În sfârșit, v-am vorbit despre toate acestea bănuind că dumneavoastră vă referiți la detectivul fictiv – un detectiv privat, ca în romanele lui Chandler, Hammett ș.a. În viața reală, detectivii sunt, în mod obișnuit, angajați la stat, iar prioritatea lor este, indiferent de înclinațiile lor personale, aceea de a impune și întări prerogativele sistemului justițiar, lucru care – după cum știți – poate fi uneori influențat de politica zilei într-o măsură destul de mare, indiferent de cât de democratică este societatea respectivă. Sper că detectivul pe care îl identificați dumneavoastră în personalitatea mea este unul cu o moralitate personală, unul care este interesat de înțelegerea problemelor diferiților indivizi, și care are o viziune proprie asupra societății.

! **Experiența de jurnalist a lui Mike Phillips și-a pus amprenta asupra scrisului autorului Mike Phillips?**

– Da, cu siguranță. Acest lucru se datorează, în parte, timpului petrecut ca ziarist, dar și ideilor pe care le consideram importante în arta scrierii unui roman. În momentul în care am început să mă gândesc la trecerea în domeniul romanului, modelul meu literar era Honoré de Balzac. Mi s-a părut că felul în care a scris despre Franța este exact acela în care ar fi scris un bun ziarist, asimilând și folosind elemente de sociologie și antropologie. În *Comedia umană*, Balzac și-a propus să exploreze viețile oamenilor din toate păturile sociale ale Franței vremurilor sale. Acest lucru m-a inspirat și, când am început să lucrez la primul meu roman – „*Blood Rights*” (*Dreptul sângelui*) – mi-am propus să examinez toate nivelurile societății engleze din punctul de vedere al unui imigrant. Cred că, în momentul acela, îmi propusesem să scriu douăzeci de volume, dar intențiile mele s-au schimbat după apariția celei de-a treia cărți. Deci, aș putea spune că, în cazul meu, trecerea de la jurnalism spre roman s-a datorat ambiției de a-l egala pe Balzac.

! **O ambiție nobilă!**

– În același timp, tranziția a fost posibilă datorită faptului că există două aspecte legate de lumea jurnalismului pe care le consider importante pentru orice romancier.

! **Care anume?**

– Primul: jurnaliștii au ocazia de a se întâlni cu persoane de toate felurile și de toate profesiile și, de fiecare dată, au obligația să le asculte

opiniile până la capăt, să le studieze comportamentul și să încerce să înțeleagă mediul din care acești oameni provin și în care trăiesc, precum și obiceiurile sau tradițiile lor. Aceste întâlniri neașteptate sunt folositoare și la un alt nivel. La începutul carierei am lucrat în redacția radio a BBC Manchester. Sarcina mea era să aduc două știri zilnic, fiecare cu interviuri înregistrate pe bandă. Astfel, îmi începeam munca pe la cinci și jumătate dimineața, petrecându-mi ziua alergând de la o școală la alta, apoi pe la fabrici și prin alte locuri de muncă, intervievând diferite persoane și lucrând la rezumate pentru buletinele de știri care se transmiteau de-a lungul zilei.

Cam extenuant chiar și pentru un jurnalist!

– Pe vremea aceea, Manchester încă era o zonă industrială foarte activă, plină de oțelării, fabrici de tot felul și mine de cărbune. Fiind străin atât de locuri cât și de oameni, faptul că eram jurnalist a fost singurul lucru care mi-a permis să observ și să redau viața din Manchester.

Și ce-ați constatat?

– Am fost foarte mirat să văd că majoritatea tinerilor romancieri pe care i-am întâlnit abia ieșiseră de pe băncile facultății, începând să scrie înainte de a fi avut vreo experiență de muncă, sau să fi reușit să înțeleagă oameni precum cei care lucrau în uzine. Astfel, mulți dintre tinerii scriitori nu aveau nici cea mai vagă idee despre cum munceau, cum trăiau, cum vorbeau sau cum își petreceau vremea mulți dintre conaționalii lor. Mă aflu într-o situație diferită de a lor și munca de ziarist deja mă făcuse să am o altă relație cu diferite grupuri de oameni despre a căror existență nu aș fi aflat dacă nu aș fi fost reporter. Odată cu trecerea timpului, spațiul meu de lucru s-a schimbat și m-am familiarizat cu mediile în care se învârt oamenii de cultură, politicienii, lorzii, sportivii, afaceriștii și membrii marilor corporații. Când am început să scriu primul meu roman, aveam deja la îndemână imaginile precise ale multor tipuri de personalitate, precum și caracteristicile lor.

Al doilea aspect?

– Al doilea element important din experiența de jurnalist, care poate fi de folos romancierilor, este buna înțelegere a modului în care schimbările sociale – politicile sociale, chiar – pot fi influențate de către anumiți indivizi sau de către unele grupuri de persoane. Ca romancier, m-am trezit punându-mi întrebări venite din experiența mea anterioară ca ziarist. De exemplu: care este legătura dintre unele clădiri noi și anumiți politicieni? Cum este influențată infrastructura unui oraș de obiceiurile unui grup social? Și așa mai departe.

Ați văzut lumina zilei în Guyana. Acel loc e reflectat în literatura dv.?

– Răspunsul meu trebuie să fie și da, și nu. Am scris un singur eseu despre copilăria mea în Guyana, publicat în volumul de eseistică și povestiri intitulat „London Crossings” (*Felii de Londra*). În același timp, în romanele mele de început se găsesc ecouri ale stărilor sufletești din vremea când am ajuns în Marea Britanie, în 1956. Foloseam multe imagini care veneau din copilăria în Guyana și care erau puse în contrast cu mediul înconjurător din Anglia. Scriam, de exemplu, despre ploaie și culorile penelor păsărilor, despre comportamentul diferit al oamenilor de aici. Bineînțeles, aceste lucruri le scriam din reflex și îmi dau seama doar acum, după mulți ani, de aceasta. O explicație ar fi că

„Ca editor, sunt interesat să public romane polițiste care să ofere informații despre societatea din care provin, care să fie în același timp niște ferestre spre lumea respectivă, dar și niște scrieri interesante și amuzante. La mijloc se află și o dorință – comună cu dorința colegilor și partenerilor mei – de a oferi cititorului occidental mai multe resurse în încercarea lor de a înțelege cultura unor țări precum România.”

am început să scriu în momentul în care a fi un imigrant de culoare te transformă în ochii multor oameni într-un străin – un străin perfect, cineva venit de pe alte meleaguri. Astfel, lumea se aștepta să scriu despre locul unde m-am născut, despre Guyana, nu despre Londra, locul unde am crescut. Bineînțeles, în acele momente nu știam multe despre Londra și aveam o mare dorință să explorez în scrierile mele toate evenimentele și împrejurimile acestui oraș.

Ce urmărește seria care îl are ca protagonist pe Sam Dean?

– Scopul seriei mele de romane cu Sam Dean l-am precizat, mai mult sau mai puțin, în răspunsurile anterioare. Am început prin explorarea mai multor aspecte ale societății britanice din punctul de vedere al unui imigrant. Am vrut să arăt cum se vedea lumea din perspectiva mea.

Pentru un motiv sau altul, după câteva cărți, lumea a început să pară mult mai mare și mai complexă decât mi-am imaginat inițial. Dar, de fiecare dată când revin la Sam Dean – revin la intenția mea de bază, luând lucrurile de acolo de unde le-am lăsat în cartea anterioară.

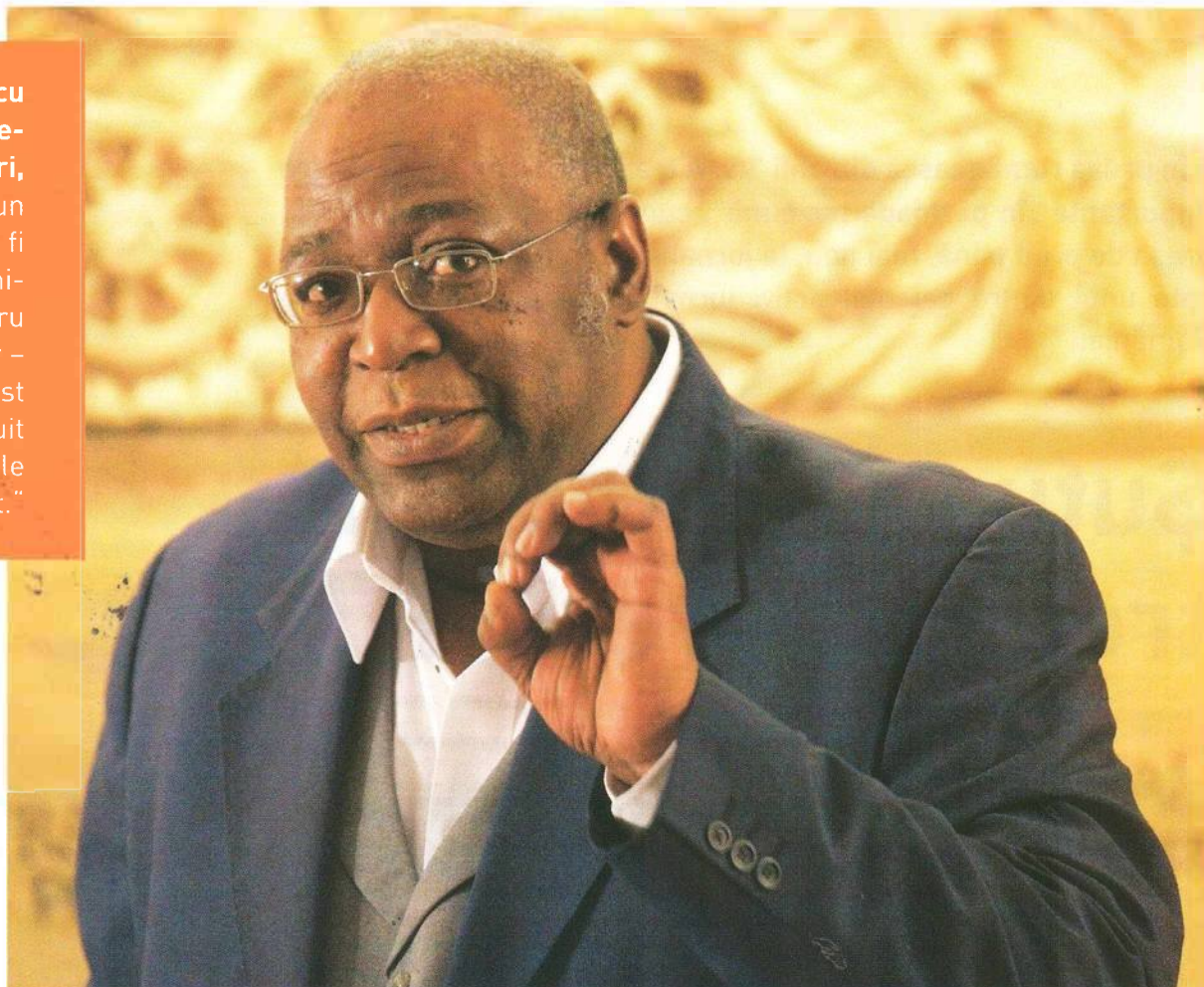
Cum l-au primit cititorii pe acest erou?

– Primul roman în care a apărut Sam Dean este „Blood Rights” (*Dreptul sângelui*), ecranizat de BBC și transmis ca mini-serial în trei episoade, la ore de vârf. Am fost primul autor de culoare – în orice gen literar – care să fie adaptat pentru televiziune de către BBC. Bazat pe acest fapt, aș spune că Sam Dean a fost bine primit. Fiecare dintre cărțile în care a apărut are drepturile de ecranizare vândute și beneficiază de traduceri în mai multe limbi. Deci, în termeni comerciali, am putea spune că Sam este o poveste de succes. Problema a fost cu limitele în care acest succes a fost posibil. S-a întâmplat, de prea multe ori, ca, parcurgându-mi cărțile, cititorii care nu erau de culoare să își proiecteze prejudecățile asupra personajului Sam, văzându-l ca pe un echivalent al polițistului Chester Himes, care îi ia cu sine într-un tur brutal al mahalalelor de culoare, de exemplu. De asemenea, s-a întâmplat și invers: pentru unii cititori, Sam a fost o dezamăgire pentru că nu a fost pe măsura prejudecăților lor. Sam era mult prea inteligent, mult prea bine înfipit în mediul său și în politicile locale, pentru a fi tipul de om pe care și-l imaginau a fi.

Ce explică această înflorire extraordinară a romanului polițist pe plan mondial?

– Nu cred că succesul internațional al romanului polițist este ieșit din comun. Dimpotrivă, mi se pare foarte logic ca lucrurile să se fi întâmplat așa cum s-au întâmplat. În primul rând, trebuie să ținem cont de faptul că poveștile polițiste tind să fie coerente, ușor de înțeles și incitante. Narațiunea de la conturul unui mister pe care cititorul trebuie să-l rezolve prin urmărirea poveștii până la final. În acest mod, romanul polițist îl atrage pe cititor într-un plăcut vârtej al uitării – o îndepărtare instantanee de grijile vieții de zi cu zi. În al doilea rând, o mare parte a narațiunii romanelor polițiste are de-a face cu viața oamenilor obișnuiți, care reprezintă o plajă largă a societății, în încercările lor zilnice de a-și crea o nișă sigură pentru ei și familiile lor în lumea în care trăiesc. Romanul polițist prezintă, de asemenea, pasiunile ieșite din comun și greșelile provocate de acestea, precum și eforturile pe care oamenii trebuie să le facă pentru a se menține de partea dreaptă a liniei de demarcație impusă de societate, pentru a se menține de partea dreaptă a graniței dintre siguranță și pericol. În al treilea rând, romanul polițist creează aproape întotdeauna intrigi și personaje care sunt ușor de recunoscut de către orice om obișnuit. De asemenea, polițierul folosește voci, peisaje, medii

„Aștept cu nerăbdare, împreună cu alți autori, ziua în care un roman polițist va fi inclus în lista nominalizărilor pentru Premiul **Booker** – vă asigur că acest lucru ar fi trebuit să se întâmple demult.”

fizice și sociale pe care oricine le poate recunoaște. Într-un anume punct, indiferent de calitatea scriiturii și natura intrigii, cititorul se va recunoaște într-un aspect său altul al cărții.

■ *Constat că ați meditat îndelung asupra virtuților și servituților genului. Ar mai fi ceva?*

– În al patrulea rând, aș spune că romanul polițist oferă explicații instantane pentru misterele de mică amploare care apar în cursul vieții. Mulți dintre noi trăim într-un peisaj care, literalmente, ne înnebunește. Ne ascundem în apartamentele și casele noastre ca într-o peșteră, înconjurați de evenimente pe care nu numai că nu le putem controla, dar nici măcar nu le putem explica. Uneori, ni se pare că auzim împușcături în miez de noapte, undeva, departe, iar răspunsul reflex este să ne întoarcem pe partea cealaltă, să ne îngropăm capul în pernă și să adormim din nou. Cu toate acestea, misterul este ceva care ne deranjează, ceva greu de uitat. Undeva, în mintea noastră, suntem conștienți că în jurul nostru se întâmplă o mulțime de lucruri despre care nu știm nimic. Același lucru este adevărat și în cazul evenimentelor curente – știrile. Romanul polițist ne oferă o legătură directă și rapidă cu evenimentele neobișnuite și brutale care se întâmplă în orice cartier și în orice zonă, în ziua de azi. Dacă deschizi un ziar la întâmplare, ești asaltat de știri despre crime, furturi, violență.

Romanul polițist oferă explicații pentru cele mai ciudate întâmplări și ne ajută să restaurăm un simț al controlului personal, dându-ne iluzia cunoașterii despre această lume ascunsă, misterioasă și periculoasă.

■ *Frumos spus!*

– În ultimul rând, romanul polițist este parte a unei încercări de a umple un vid moral. În mod tradițional, policierul a fost întotdeauna structurat în jurul a trei puncte: 1) – un atac asupra unui fel de ordine, 2) – perturbarea ordinii respective și 3) – restaurarea ordinii sub bagheta unui detectiv. În societatea europeană și americană de acum o sută de ani, ordinea publică era aproape indivizibilă de cea religioasă, dar, de atunci, s-au schimbat multe. Ordinea socială (a se citi o ordine organizată și apărută de către stat) nu mai este susținută în mod automat de moralitate și religie. Religia nu mai poate fi sigură de rolul de unic arbitru moral al societăților noastre secularizate; în plus, chiar și în societățile în care factorul spiritual este în continuare important, funcționarii Bisericii nu mai pot să își asigure rolul de arbitru moral. Cu toate acestea, romanul polițist aduce o platformă accesibilă, unde moralitatea poate fi discutată, iar relația schimbătoare cu noțiunile de crimă și justiție pot fi explorate continuu. În acest tip de carte, știm sigur că omorul și furtul sunt greșite, că manipularea

și oprimarea unor persoane cere investigare și judecată, că avem dreptul să testăm conceptul de justiție în contrast cu simțul nostru personal al moralității. Știm, de asemenea, că avem dreptul să definim natura nedreptăților în funcție de efectele pe care le au asupra unor oameni la fel ca noi înșine.

■ *Concurența e acerbă – există un secret ca să te impui?*

– Ce n-aș da să-l cunosc... Totuși, pot ghici acest secret. Aș putea spune că este vorba de o măsură îndelungată de timp – cititorul trebuie cultivat îndelung prin menținerea unui anume standard al literaturii prezentate. Un alt secret ar putea fi acela de a-i oferi cititorului un protagonist consistent, ușor de plăcut. Problema adevărată este cum să-i faci pe oameni să te citească – acest aspect având de-a face cu magia specifică marketing-ului, cu disponibilitatea scriitorului de a-și vizita cititorii, de a-i întâlni față în față. Dacă oamenii simt că îți pasă de ei, îți vor cumpăra cartea. Simplu. Bineînțeles, avem de-a face cu multe pericole legate de prezentarea cărții și de reacția în mass-media. Aceste aspecte pot fi controlate și, din timp în timp, apare câte un autor care să aibă o poveste personală interesantă, sau care să fie, într-adevăr, charismatic. Dacă există un secret al succesului, mărturisesc faptul că nu-l cunosc.

E în presa românească din anii '90. A trecut pe la mai multe ziare importante „în perioada lor bună”, cum îi place să spună. De la presa de print până, mai nou, la jurnalismul on-line, Cristian Țuțu este unul dintre cei mai activi jurnaliști de presă politică din România.

text Radu Pocovnicu
foto Octavian Tîbăr

Țuțu: „Un blog bun trebuie întreținut”

„Cu o zi înaintea alegerilor din 2009, mi-am mutat site-ul pe un alt server. Am intuit că mediul on-line va fi perturbat, că vor cădea site-uri, urma o zi plină pentru hackeri. Drept dovadă, așa s-a și întâmplat...”

Șuțu a fost omul zilei în 2009 – fiind mai căutat decât mulți politicieni români faimoși –, în ziua alegerilor prezidențiale din 22 noiembrie 2009. Site-ul său, împreună cu alte două platforme media on-line, au furnizat datele exacte ale exit-poll-ului, în confruntarea din turul doi dintre Traian Băsescu și Mircea Geoană. Cu toate că are, azi, unul dintre cele mai apreciate bloguri de specialitate, Cristian a rămas un romantic al printului. Acum, lucrează pentru ziarul *Puterea*. „În acest moment, pot să număr pe degetele de la o mână ziarele de calitate din România. Dar nu cred că printul va dispărea vreodată. Diferența e dată de conținut”, spune jurnalistul, care recunoaște, totuși, că informația on-line are atuurile ei. Este redată mai rapid, e mai variată, dar, sub rigorile imediatului și vitezei de acțiune pe care le presupune internetul, pierde în substanță. „Am făcut presă la *Cotidianul*, vreo 8-9 ani, apoi la *Evenimentul zilei*, dar am lucrat și în zona jurnalismului TV. Am colaborat și cu *Antena 1* și *Antena 3*, ca reporter pe politic. Acolo am învățat ce înseamnă imaginea, cât de importantă este ea.” Colaborarea cu televiziunea se întâmpla pe la începutul anilor 2000, povestește Cristian, care își aduce aminte și de o situație amuzantă din vremea aceea. Era Revelionul, iar el a propus în redacție un material despre discursul președinților români de-a lungul vremii. De la Ceaușescu, la Iliescu, Constantinescu... „Mi-a luat ceva timp documentarea aceea. Nu mare mi-a fost surpriza să văd cât de bine semănau discursurile lui Nicolae Ceaușescu și Ion Iliescu. Știrea mea a fost expediată la un jurnal de seară, târziu, dar când șefii cei mari au văzut-o, au luat foc și au spus: Asta trebuia să fie știrea zilei!”

Tot în perioada când lucra în televiziune a devenit pasionat și de fotografie, Cristian Șuțu trăgând zeci de cadre prin locurile pe care le străbate. Cum am intrat în biroul său de la Casa Presei, a și început o discuție de „specialitate” cu Tibi, fotoreporterul nostru, despre fotografie, aparate și ultimele apariții în domeniu... „Un jurnalist bun trebuie să facă de toate, și presă scrisă, și fotografie, chiar să filmeze. Pe scurt, trebuie să transmită o informație mai departe. Și nu cred că, după ce a plecat de la serviciu, încetează să se mai gândească la presă. Un jurnalist adevărat funcționează 24 de ore din 24.” Așa s-a întâmplat și atunci când l-a văzut într-o zi pe Petre Roman bătând potecile munților de unul singur. O știre inedită din vacanță, dar preluată

Visul său, pe care speră să-l îplinească anul viitor, este „cucerirea” Americii cu rulota.

Împreună cu soția sa și niște prieteni, Cristian Șuțu vrea să închirieze un trailer și, timp de o lună, să străbată coasta de vest a SUA, pentru a cunoaște viața americană cât mai nealterat.

Montaniard convins, Cristian a urcat până acum pe multe vârfuri, ultima țintă pe care și-a propus-o fiind la nu mai puțin de 6.000 de metri altitudine! Dar, pentru a ajunge la o asemenea înălțime, trebuie să se antreneze...

apoi de mai multe ziare... În ultimă instanță, fotografia ar putea fi, în cazul că nu ar mai face jurnalism, o meserie alternativă. O alternativă asociată călătoriilor, un alt hobby.

Cu toate că, dacă ar fi să aleagă între print și on-line, preferă prima variantă, jurnalistul consideră blogul un instrument foarte puternic în ziua de azi. Recent, undeva într-o „țară civilizată”, s-a vândut un blog cu peste 200 de milioane de dolari. Stați liniștiți, nu e cazul să ne gândim că se poate întâmpla așa ceva și în România... Totuși, ce sume de bani se pot încasa de pe urma unui blog politic? „Activitatea pe un blog poate fi atât o pasiune, cât și o afacere. Sunt oameni care investesc serios în zona asta. Cât se câștigă? În România sunt câțiva bloggeri care au venituri de peste 1.000 de euro lunar de pe urma activității on-line.” De unde vin banii? „Din publicitate”, ne spune Șuțu, care, întrebat dacă are cunoștință să existe și alte surse, mai puțin transparente, din care ar putea proveni banii, spune: „Nu știu...”

Dar, ca să se ajungă aici, e nevoie de a înțelege clar cum stă treaba cu blogurile. Prima condiție pentru un jurnalist care vrea să intre în competiția din on-line – ne spune Cristian Șuțu – este să aibă un blog bine întreținut. Asta presupune activitate constantă și înțelegerea exactă a ceea ce faci. Cu alte cuvinte, pe lângă competență, să știi ce vrei, pentru ca percepția cititorilor să fie limpede. De aceea pledează el pentru blogul specializat, de nișă. „Cred că doar dacă te dedici unui lucru, poți să-l faci bine. Tentația de a deraia către alte zone, suficiența de a considera că te pricepi și la altele, este mare pentru personalitățile media.” O tentație sancționată uneori de publicul rațional, care are nevoie de informații și repere clare, și nu de struțocămile.

Mediul on-line scoate la suprafață tot felul de comportamente periferice, datorită interacțiunii, uneori pătimașe, dintre autorul articolelor și cititorii săi. Condiții în care prietenii și dușmăniile devin precum sarea în bucate pentru știrile zilei. Pentru spectatorii de pe margine, totul e, astfel, mult mai „gustos”... Cristian preferă să creadă că nu are nimic cu nimeni, cu toate că e conștient că uneori e înjurat sau invidiat... Însă on-line-ul i-a dat ocazia să cunoască și oameni interesați. De fapt, recunoaște el, acesta este unul dintre marile avantaje: faptul că știrea pe un blog nu reduce cititorul, ci îl presupune activ, așa încât, în ultimă instanță, stilul telegrafic, invocat mai devreme pentru mediul on-line, începe să fie compensat. Existența comentatorilor avizați pe un blog îmbogățește conținutul discuției, iar Cristian recunoaște că are de învățat din asta.

text Andrei Ichim
și Radu Pocovnicu

Discursul regelui

Una dintre principalele arme ale unui om politic este mesajul pe care îl transmite, iar dacă populația îl creditează prin acordarea de încredere, mesajul se va transforma într-o nouă realitate. Cu o condiție: politicianul respectiv trebuie să se bucure de autoritate pentru a inspira cetățenii...

Viitorul rege al Marii Britanii, George al VI-lea, are probleme în a articula cuvintele și, deseori, discursurile pe care le ține se transformă în poticneli rușinoase. Până la urmă, soția viitorului rege apelează la un logoped australian excentric, ce reușește să obțină rezultate nemai-pomenite, dar asta pentru că este mai mult un fin psiholog, care va merge la sursa bâlbâielilor și nu va trata doar cauza fiziologică. Defectul de vorbire al pacientului este născut din constrângerile și frustrările unui mod de viață

ultra-civilizat și încorsetat. Povara de a avea un tată rege al Regatului Unit și care nu accepta nici un fel de deviere, de ordin moral sau fizic, este mult prea grea. Cele două teme principale ale filmului, autoritatea unui om politic, care este dată de limbajul lui, și frustrarea pornită de o viață plină de constrângeri emoționale, sunt redată prin prietenia care se leagă între logoped și pacientul său. O prietenie spumoașă și nu lipsită de amuzament din cauza modului în care se ciocnesc cele două stiluri de a fi: un conformist total și un țăcănit care vrea să-i redea o parte din libertate viitorului rege. Aș mai spune că este o prietenie aproape democratică, mai ales că se va renunța la ritualul dintre un monarh și supusul lui. O poveste frumoasă inspirată de fapte reale.

Colin Firth este Regele George al VI-lea, logopedul trăsnit este fabulosul Geoffrey Rush, soția regelui este Helena Bonham Carter, iar Guy Pearce este regele playboy Edward al VIII-lea.

Regizor: **Tom Hooper**
Actori: **Colin Firth, Geoffrey Rush, Guy Pearce**
Durata: **118 minute**
See Saw Films,
Marea Britanie,
Australia

Oscar 2011 – pentru cel mai bun film

Recomandare: Un film destul de asemănător cu „Discursul regelui” este „The Queen”, din 2006. Când spun asemănător mă refer la această apropiere umană, „democratică”, de monarh.

Umilință

Filmul are la bază un scenariu finalist la Concursul Național de Scenarii – HBO România, semnat de Cătălin Apostol, povestea fiind plasată într-un sat potopit de ape, în anul 2005, când au avut loc inundații în foarte multe zone ale țării.

„Personajul principal, Dumitru – interpretat de Șerban Ionescu – a avut cândva o viață normală. A fost medic veterinar, însă un accident absurd îi demolează întreaga existență. Pornind de la o dramă individuală, filmul evocă spectacolul zguduitor al unei lumi care nu mai are nici un reper, îndepărtată total de orice fărâmă de umanitate” – aflăm din sinopsisul peliculei, în care îi mai putem vedea pe Valentin Teodosiu, Mitică Popescu și Costel Cașcaval. Locul unde clopotul nu bate niciodată este lovit parcă de un blestem colectiv: satul este devastat de cea mai mare catastrofă naturală din istoria sa. În aceste circumstanțe,

„Drama unui singur om crește, se contorsionează și capătă proporțiile unui spectacol zguduitor al unei lumi care nu mai are nici un reper moral, care pare uitată de Dumnezeu”, după cum spune și Cătălin Apostol. Într-un cuvânt, un film emoționant, cu imagini tulburătoare – este magnifică aceea când ploaia se prelinge pe o icoană, ca o rafală de lacrimi, sau bărcuțele de hârtie care se depărtează de mal, pe firul apei – ce amintesc de mari maestri ai filmului...

Pelicula a fost deja selecționată la Festivalul de film de la Cairo unde a avut parte de aprecieri elogioase: „Regizorul Cătălin Apostol împletește cu măiestrie firul filmului. Prezintă o imagine sumbră a vieții sătenilor: credința lor pierdută, pasivitatea lor în fața pericolului iminent de inundație și intoleranța pentru slăbiciunea omenească pe care o atacă cu ură, toate la un loc ucid orice speranță.” Sau: „Filmul își livrează perfect mesajul: într-o lume în care puritatea este fragilă și blamată, o inundație poate fi singura soluție pentru un nou început.”

Scenariul și regia:

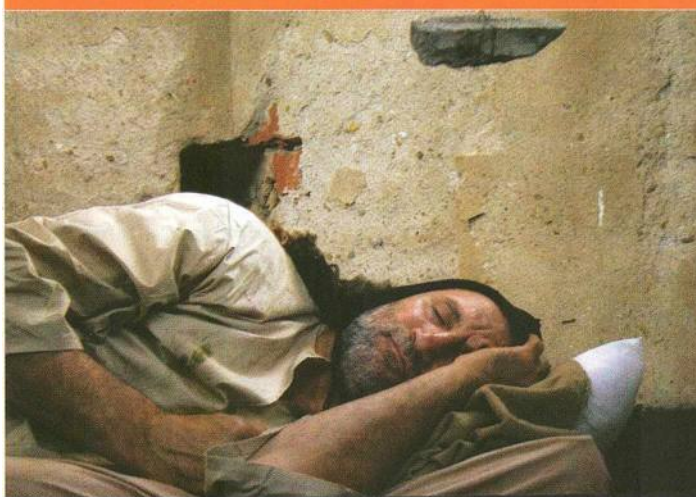
Cătălin Apostol

Actori: **Șerban Ionescu, Mitică Popescu, Valentin Teodosiu, Costel Cașcaval**

Durata: **90 minute**

Paradox Film

Un loc uitat de Dumnezeu

La sfârșitul lunii februarie, a avut loc lansarea lung-metrajului de debut al regizorului Cătălin Apostol, „Umlință”.

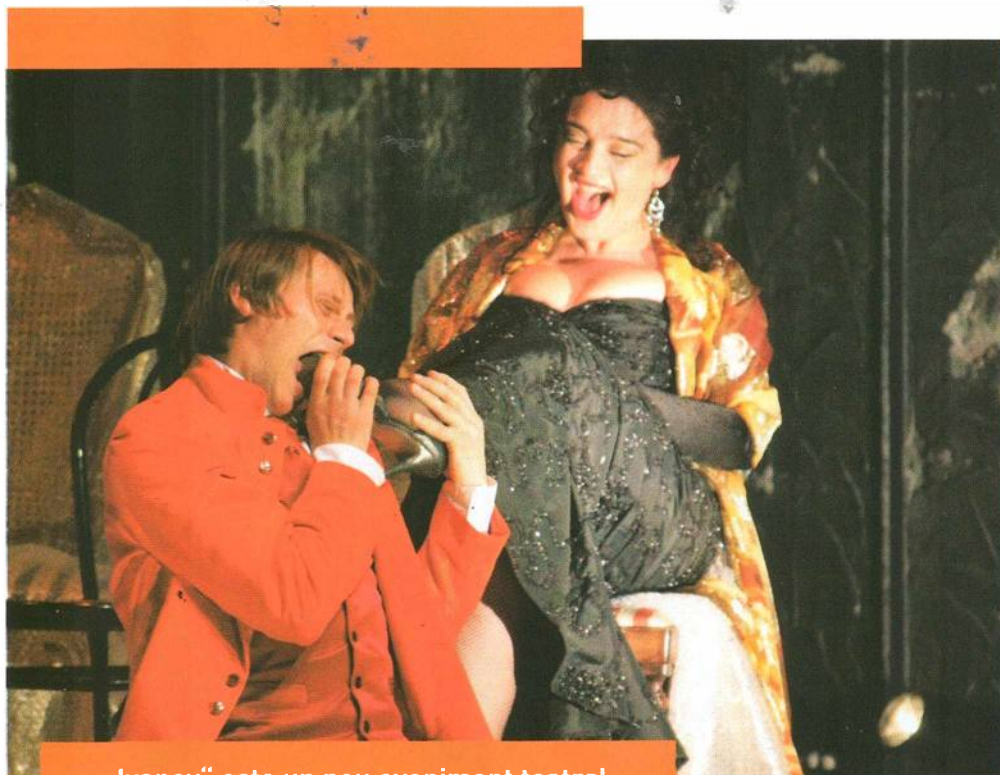

Cu o bogată experiență în presa scrisă (a publicat reportaje și anchete inclusiv în revista „Flacăra”) și în televiziune, Cătălin a pășit cu dreptul și în zona filmului artistic. Au demonstrat-o aplauzele la scenă deschisă din ziua premierei.

Anul trecut, a montat „Unchiul Vanea” pe una dintre cele mai mari scene de teatru din Rusia. La începutul anului, regizorul Andrei Șerban a recurs din nou la Cehov, punând în scenă la Teatrul „Bulandra” o altă piesă grea, „Ivanov”.

text Radu Pocovnicu
foto Teatrul Bulandra

Ivanov

„Ivanov” este un nou eveniment teatral, marca Andrei Șerban. Personajele din piesa lui Cehov, scrisă cu mai bine de un secol în urmă, traversează timpul, fiind tipologii etern valabile.

„Ivanov”, de A.P. Cehov

Regia: Andrei Șerban

Cu: Vlad Ivanov, Cornel Scripcaru, Victor Rebengiuc, Marius Manole, Mirela Oprisor, Maria Obretin

Locație: Teatrul „Bulandra”, Sala „Toma Caragiu”

Timpul în teatru tinde să se comprime. Lumea nu mai are răbdare ca altădată. Dar Șerban nu negociază timpul spectacolelor, are nevoie de întregul text pentru a spune povestea așa cum e ea. Fie că e vorba de *Lear* sau *Ivanov*, regizorul e atent cu firul evenimentelor, pentru ca dezvoltarea situațiilor să ofere toată complexitatea tabloului tragi-comic. *Ivanov* are ca temă existența individului lucid prins într-o societate degradată și aplatizată, în care obsesia banului devine primordială. Singurul fior e dat de o nestăvilită dorință de a trăi, mai puternică decât orice altceva, fie că e vorba de tineri sau bătrâni. De aici apare Ivanov – omul supus îndoielilor –, autoproclamat, ironic, Hamlet. Lipsa de sens a acestei vieți de pierzanie devine dramatică atunci când află că soția sa, pe care nu o mai iubește, este pe moarte. Dar ce greu e să menajezi sentimentele celui alt atunci când te numești Ivanov! Însă nu din cinism sau rea-voință nu vrea el să-și protejeze soția, mințind-o pentru a-i da iluzii, ci dintr-o acută nevoie de luciditate, de a-și depăși condiția. Pentru ca viața fără orizont în care a ajuns să se scalde să fie autentică, e nevoie de această sinceritate. Dar cine să-l înțeleagă, cine să înțeleagă omul de fapt, care e un angrenaj mai complicat decât lasă aparențele să se vadă... Reproșurile pe care i le face medicul curant al soției sale, îndrăgostit de ea și erijat în moralist, amplifică și mai mult dramatismul personajului. Nici măcar iubirea entuziastă pe care tânăra Sașa i-o demonstrează nu este în stare să-l salveze pe Ivanov. Nici sufletește, nici fizic. Ba mai mult, a ceda sentimentelor, dar și speranța că poate exista un nou început, dă prilej celorlalți să-l arate cu degetul: acum, că soția sa a murit, a pus mâna pe o altă zestre. Iar când accentele reprobatoare cresc, pot duce la sucombare. Este exact soluția pe care o alege Andrei Șerban – moartea subită a lui Ivanov, chiar în ziua căsătoriei sale cu Sașa.

După ce a făcut istorie cu montările din anii trecuți de la „Bulandra”, din Gogol și Cehov, acum, regizorul rus Yuri Kordonsky îi lasă pe clasici deoparte, dar rămâne în același univers dramatic îmbibat de înțelesuri despre condiția umană, proprii lumii rusești. Ultimul său spectacol, realizat în România la începutul acestui an, se numește „Îngropați-mă pe după plintă”, după o dramatizare de Pavel Sanaev.

Îngropați-mă pe după plintă

„Îngropați-mă pe după plintă”, de Pavel Sanaev

Regia: Yuri Kordonsky

Cu: Mariana

Mihuț, Marian

Râlea, Claudiu

Stănescu, Andreea

Bibiri, Marius

Florea Vizante

Locație: Teatrul

„Bulandra”, Sala

„Izvor”

De ce „Îngropați-mă pe după plintă?” „Când o să mor, să mă îngropați după plintă în casa mamei, ca să o pot vedea în fiecare zi.”

Apartinând stilistic „realismului magic”, *Îngropați-mă* e un spectacol cu imagini puternice, plin de poezie, dar cu un subiect dur. Bunica îi ia fiicei sale copilul și nu o lasă să-l vadă decât condiționat, deoarece o vede ca pe o degenerată care a eșuat în viață. Și să nu dea Domnul să te blesteme o mamă!... Pentru ea, rațiunea iubirii este să fie demonstrată, atunci când ceilalți dau greș. Dar e de înțeles. După ce îți pierzi băiatul, iar fiica te dezamăgește, în iubire nu mai este loc de concesi, te dăruiești cu totul până arzi. E un fel de a spune că dragostea ei este ca un meteorit, lovindu-l și copleșindu-l în același timp pe cel mic. Însă de abia de aici începe straniu!... „Idiotule, ia-ți pastilele!”, îi spune ea băiețelului, iar șocurile pe care le produce alternează cu fugare clipe de tandrețe. În ultimă instanță, este un spectacol despre iubire și comunicare într-o familie din Rusia comunistă, despre ce înseamnă copilăria și cum ne marchează ea pe fiecare. Ceea ce e magnific în *Îngropați-mă după plintă*, ca de altfel în marea dramaturgie rusă, este cum un conflict poate crește atât de puternic, detonând totul în jur, atunci când personajele sunt animate, în ultimă instanță, de un sentiment univoc. Pentru că băiețelul Sașa este centrul în jurul căruia gravitează toți: bunica, bunicul, mama, iubitul mamei... Mariana Mihuț și Marian Râlea fac două roluri excepționale. Iar ambii au *background* pentru personajele pe care le joacă. Mihuț – în rolul bunicii, iar Râlea – cum altfel? – în rolul copilului. Faptul că mintea noastră îl percepe pe Râlea în strânsă legătură cu cei mici, poate da o idee. Însă nu e de ajuns. Actorul nu recurge o clipă la imitație, ca soluție pentru interpretarea unui astfel de rol, construind din interior, organic, viața unui mic personaj, cu un suflet mare, un băiețel de nouă ani. Și cu câtă candoare!

Un spectacol pe cât de dur, pe atât de gingaș. Un spectacol cu adevărat copleșitor.

NON – FICTION

CIVILIZAȚIA ÎN TRANZIȚIE

Autor C. G. Jung,
Trei, 634 pagini, 14 x 20,5 cm.

Al X-lea volum al Operelor Complete. Unul dintre cele mai interesante eseuri din acest volum, dedicat analizei din perspectiva teoriei arhetipurilor a unor fenomene spirituale și sociale contemporane lui Jung, este cel despre fenomenul farfuriilor zburătoare.

EPURAREA CĂRȚILOR ÎN ROMÂNIA

Editor Liliana Corobca, Colecția Comunicare media, Tritonic, 380 pagini, 13 x 20 cm.

O antologie de documente inedite (1944–1964) din fondurile Arhivelor Naționale, despre prima operație importantă a cenzurii comuniste – epurarea cărților. Cele 130 de documente sunt aranjate cronologic, în trei capitole distincte: Defascizarea (1944–1948), Epurarea (1948–1951), Purificarea (1952–1964).

DOCUMENTAREA ÎN JURNALISM

Editor Ilie Rad, Colecția Comunicare media, Tritonic, 300 pagini, 13 x 20 cm.

Primul volum din România dedicat problemei complexe a documentării în jurnalism – reunește 24 de texte semnate de nume importante ale culturii și jurnalismului din România și de peste hotare. Dan Culcer, Nicolae Manolescu, Peter Gross, Alex. Ștefănescu, CT Popescu, Robert Turcescu, Lucian Ionică și mulți alții...

Top 10 FLACĂRA

1. *Gabriel Garcia Marques. O viață*, autor Gerald Martin, Litera Internațional.
2. *54+1/24*, autor Bogdan Teodorescu, Tritonic.
3. *Civilizația în tranziție*, autor C.G. Jung, Trei.
4. *50 de teste pentru a gândi creativ*, autor Charles Phillips, Flacăra.
5. *Cum am slăbit 70 kg mâncând 6 mese/zi*, autor Monica Ramirez, Tritonic.
6. *50 de teste pentru a gândi rapid*, autor Charles Phillips, Flacăra.
7. *Opus Dei*, autor Michael Walsh, Nemira.
8. *Coincidență sau hazard*, autori Martin Plimmer și Brian King, Bonton Nemira.
9. *Documentarea în jurnalism*, coord. Ilie Rad, Tritonic.
10. *Amurgul zeilor*, autor Erich von Däniken, Lifestyle.

MYSTERY & THRILLER

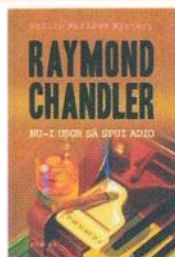
PRIN URECHILE ACULUI

Autor Ken Follett, RAO,
442 pagini, 11 x 18 cm.

A căuta acul în carul cu fân... Numai că acul este *Die Nadel* și este cel

mai periculos spion german care acționează pe teritoriul Marii Britanii. Suntem în 1944, invazia Europei se apropie. Deschiderea celui de-al doilea front ar fi fatală pentru al treilea Reich... Dar unde vor debarca aliații? Acul știe și atunci va trebui oprit cu orice preț.

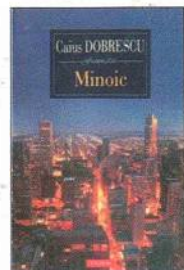

NU-I UȘOR SĂ SPUI ADIO

Autor Raymond
Chandler, Nemira, 414
pagini, 14 x 21 cm.

Chandler e un super-clasic, ce ar mai fi de spus despre el? *The Long Goodbye* e un roman de maturitate un pic mai sofisticat decât *Somnul de veci*. O Americă specială, plină de probleme și contradicții, o Americă doar a lui Chandler și poate a lui Steinbeck... Neapărat de citit!

MINOIC

Autor Caius Dobrescu, Polirom, fiction ltd., 690 pagini, 13 x 20 cm.

Shebango e un oraș american imaginar... Nicu, poet marginal și redactor la o revistă dedicată animalelor... Dinu, un guru academic de reputație internațională, nu e de găsit... Un roman neașteptat, o intrigă detectivistică, o lectură fascinantă... Un nou autor român sosit în lumea *mystery & thriller*...

Top 10 FLACĂRA

1. *Nu-i ușor să spui adio*, autor Raymond Chandler, Nemira.
2. *Locuri întunecate*, autor Gillian Flynn, Crime Scene.
3. *Crima de la Jubileu*, autor Lucia Verona, Crime Scene.
4. *Epitaf pentru un spion*, autor Eric Ambler, Cartea de buzunar, Curtea Veche.
5. *Turistul*, autor Olen Steinhauer, Rao.
6. *Ultimul Papă*, autor Luis Miguel Rocha, volumul 1, Crime Scene
7. *Sânge blestemat*, seria InterCrime 2, Crime Scene.
8. *Prin urechile acului*, autor Ken Follett, Rao
9. *Furor*, autor Markus C. Schulte von Drach, Rao.
10. *Crime sofisticate*, autor George Arion, Crime Scene Premium.

Dan Deșliu, care în a doua parte a vieții sale a devenit un personaj incomod pentru regimul comunist, era în tinerețe un activ susținător al aceluiași regim. O carte publicată în 1949, la Editura „Scânteia”, „Lazăr de la Rusca”, i-a adus poetului, aproape instantaneu, o notorietate de care ulterior avea să se rușineze.

text Alex. Ștefănescu
ilustrație Linu

Un monument de falsificare a realității

Cartea, scrisă în versuri, ca o epopee a vremurilor noi, este un monument de falsificare a realității. În paginile ei, poetul îl prezintă ca pe un erou pe un cântăreț popular, Lazăr. Acesta obișnuiește să cânte în casele unor prieteni, însoțindu-și glasul cu lăuta. Ce anume cântă? Nu doine sau balade, ci cântece propagandistice, care exprimă bucuria fără margini a țăranilor de a renunța la pământ prin înscrierea în gospodăria agricole colective. Țăranii care nu vor să renunțe la pământ sunt numiți de poet, ca și de oficialități, cu dispreț, chiaburi:

„Lazăr cântă-n glas de strună/ calea nouă, viața bună:/ soare-n suflet și-n ogoare/ țăranimii truditoare,/ celor harnici fericire/ și chiaburilor pieire./ Vorba, struna, zări deschid/ luminate de Partid”.

Într-o zi, pe drumul de întoarcere acasă, Lazăr este atacat în haită de chiaburi, caricaturizați într-un mod pueril de poet:

„Șase împrejur rotesc,/ îl lovesc, îl suduiesc,
/ șase vipere de stei,/ cu ochi de cucută grei,
/ șase rânjete nătânge/ îmbăloșate de sânge.”

Lazăr, bătut cumplit, nu urlă de durere, ci rostește un discurs patetic, inspirat din documentele de partid:

„— Alei, răilor, alei,/ strigă Lazăr spre mișei,/ slabă vi-i tăria, slabă/ nici cât jumătate boabă,/ nici cât fir, nici cât grăunte/ dar a noastră-i cât un munte:/ Noi cu țara, cu norodul,/ voi cu pulberea și glodul!”

În România, în acea perioadă, aveau loc răcoale țărănești, reprimare drastic de autorități. Țărănimia suferea un traumatism istoric ale cărui urmări dezastruoase se mai simt și azi. Iar Dan Deșliu găsea de cuviință să întoarcă realitatea pe dos, numindu-i pe cei nedreptățiți vipere de stei cu ochi de cucută grei și ridicându-i în slăvi pe adepții depozedării de pământ a țăranilor. Ar fi bine ca pe coperta volumului *Lazăr de la Rusca* să fie înscris un avertisment, pentru generațiile viitoare: „Această carte trebuie citită invers.”

Anatomia poetului

Petru Al. Vasilescu, autorul volumului de versuri cu un titlu obscur, *Translații oarbe, poate*, apărut recent, are aerul unui sacerdot care rostește solemn fraze indescifrabile.

„murind puțin,/ pe pleoapa cuvintelor/
m-am întâlnit/ cu personalitatea mea/ – poemul:/ era un pod imens/ pe care/ un ochi al

meu/ enorm și singur/ se cățărare/ și luneca mai sus/ pe ramuri”.

Deci: eu, poetul, am murit puțin (tot e bine, n-am murit mult!) și m-am întâlnit cu personalitatea mea. Asta se întâmplă pe pleoapa cuvintelor. E și asta un loc de întâlnire! Iar personalitatea mea era chiar poemul. Până aici, merge. Numai că poemul nu era poem, ci un pod imens pe care un ochi al meu, și el imens, se cățărare și luneca mai sus pe ramuri. Asta nu se mai înțelege. Imaginea unui ochi care se cățără pe un pod este grotescă. Nu ne rămâne decât să credem că ochiul a făcut un *coup de foudre* pentru pleoapa cuvintelor, cu care voia să se împecheze.

Autorul manifestă, de altfel, o predilecție pentru propria sa anatomie, pe care o descrie obsesiv-fantasmagoric, încercând să o valorifice poetic (ca Nichita Stănescu, dar fără farmecul lui). Colajele de organe pe care le imaginează sunt confuze și uneori scabroase:

„cu sexul crescut/ în urechea cea dreaptă/
văd tot ce e-n stânga”

După ce mărturisește că are sexul crescut în urechea dreaptă, personajul liric uită că a divulgat cititorilor acest secret și o îndeamnă, în alt poem, pe iubită:

„Iubito, șoptește-mi câteva ușoare cuvinte/
la urechea dreaptă, te rog”.

Știind ce o așteaptă pe biata femeie în urechea dreaptă a poetului, cititorii se îngrozesc...

Cunoscut pentru mașinile sale exclusiviste, producătorul italian Pagani și-a propus să țină capul de afiș la Salonul Auto de la Geneva cu unul dintre cele mai scumpe automobile din istorie.

text Mugurel Mărgărit-Enescu

Mașina de 1,4 milioane de dolari

Performanțele acestei mașini nu au fost încă prezentate, dar este destul de clar că vorbim de o viteză maximă de peste 350 km/h și de o accelerație de la 0 la 100 km/h în jurul valorii de 3 secunde.

P

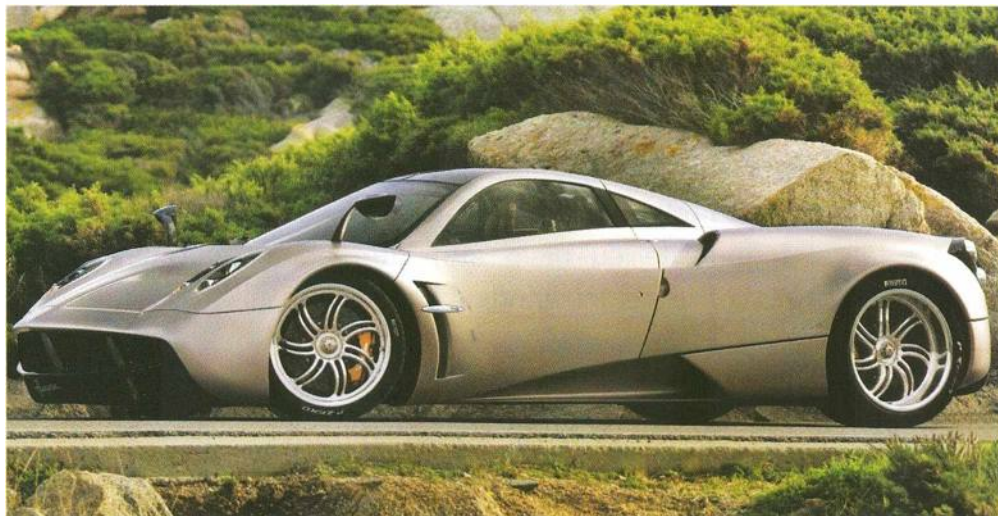
Pagani Automobili Modena este o companie creată de Horacio Pagani, care și-a făcut mâna prin colaborările cu diverși producători, cel mai notabil fiind *Lamborghini*. Experiența sa în design și materiale compozite l-a adus însă și alături de *Nissan* sau *Aprilia*. Ambiția sa l-a făcut să-și dorească o mașină proprie creată de la zero. Testele pentru automobilul ce trebuia să se numească *Fangio F1* au început în 1992, dar speranța sa a prins contur abia în 1994 când *Mercedes-Benz* a acceptat să-i ofere motoare V12. Lansarea oficială s-a produs abia în 1999 la Salonul Auto de la Geneva, iar numele mașinii a devenit *Zonda C12*. Între timp, Juan Manuel Fangio murise și s-a considerat că trebuie adoptat un nume nou. Prețul pentru un *Zonda C12* a fost fixat la 320.000 de dolari.

De atunci, Pagani a lansat mai multe versiuni ale modelului *Zonda*, toate în serie limitată, și a uimit pe toată lumea prin performanțele unei mașini exclusiviste, luxoase și foarte scumpe.

Automobilele sale s-au remarcat mereu prin design-ul extrem și tehnologia de ultimă oră utilizată în construcție și manifestată prin utilizarea unor materiale compozite bazate pe carbon. Practic, oricine a cumpărat o *Zonda* a beneficiat de cea mai nouă tehnologie care putea fi utilizată în construcția unei supermașini. Ultima creație notabilă a fost *Zonda Tricolore*, realizată într-un singur exemplar, care a celebrat a 50-a aniversare a Flotei Acrobatice Aeriene Italiene. *Tricolore* folosește un șasiu construit din carbon-titaniu, o transmisie secvențială și un sistem de evacuare din titaniu. Motorul este un Mercedes AMG de 7,3 litri ce produce 670 CP și propulsează mașina până la o viteză maximă de 349 km/h. Sprintul de la 0 la 100 km/h se realizează în doar 3,2 secunde.

Acum, la 12 ani după lansarea lui *Zonda*, Pagani vrea să uimească lumea și să încurce limbile cu *Huayra*. Probabil că italienii au considerat că o mașină exclusivistă trebuie să beneficieze de un nume pe măsură, iar rezultatul este greu de pronunțat de către „muritorii de rând”. În fond, dacă ai dat atâția bani pe o mașină, mai bine stai cu o poză în buzunar decât să le povestești prietenilor că ți-ai luat o Huuuaaiiiiiiiira.

Noul automobil nu mai păstrează nimic în comun cu *Zonda* și se bucură de un șasiu și caroserie construite integral din carbotitaniu. Ușile cu deschidere pe verticală au forțat constructorii să se concentreze pe materiale superioare care să asigure o rigiditate extremă în ciuda acestei „slăbiciuni” de design. Rezervorul de combustibil se găsește în cea

„Huayra” este cel mai ușor automobil din categoria sa, cu doar 1.350 kg.

Este greu să definești concurența pentru o astfel de mașină, dar la aceeași categorie de preț, lux și performanțe, „Huayra” poate fura clienți doar de la „Lamborghini Reventon” (1,35 milioane USD) și „Bugatti Veyron” (1,7 milioane USD).

mai protejată zonă din spatele scaunului șoferului și este ramforsat cu materiale compozite și rezistente balistic. Din dorința de a elimina orice greutate în plus, constructorii au reușit integrarea traseelor de ventilație în structura monococă și au eliminat astfel necesitatea folosirii unor țevi.

Inima automobilului este motorul celor de la Mercedes AMG, un V12 de 6 litri cu sistem twin turbo. Acesta oferă 700 cai putere și un cuplu de 1.000 Nm. Cele două turbocompresoare au fost reglate astfel încât să ofere putere indiferent de turația la care sunt solicitate și să nu dezamăgească niciodată pe cel ce apasă accelerația. Motorul M158 îndeplinește normele Euro 5 și este alimentat prin intermediul a două pompe de combustibil. Prima funcționează constant, în timp ce a doua intră în funcțiune abia atunci când se solicită un plus de putere.

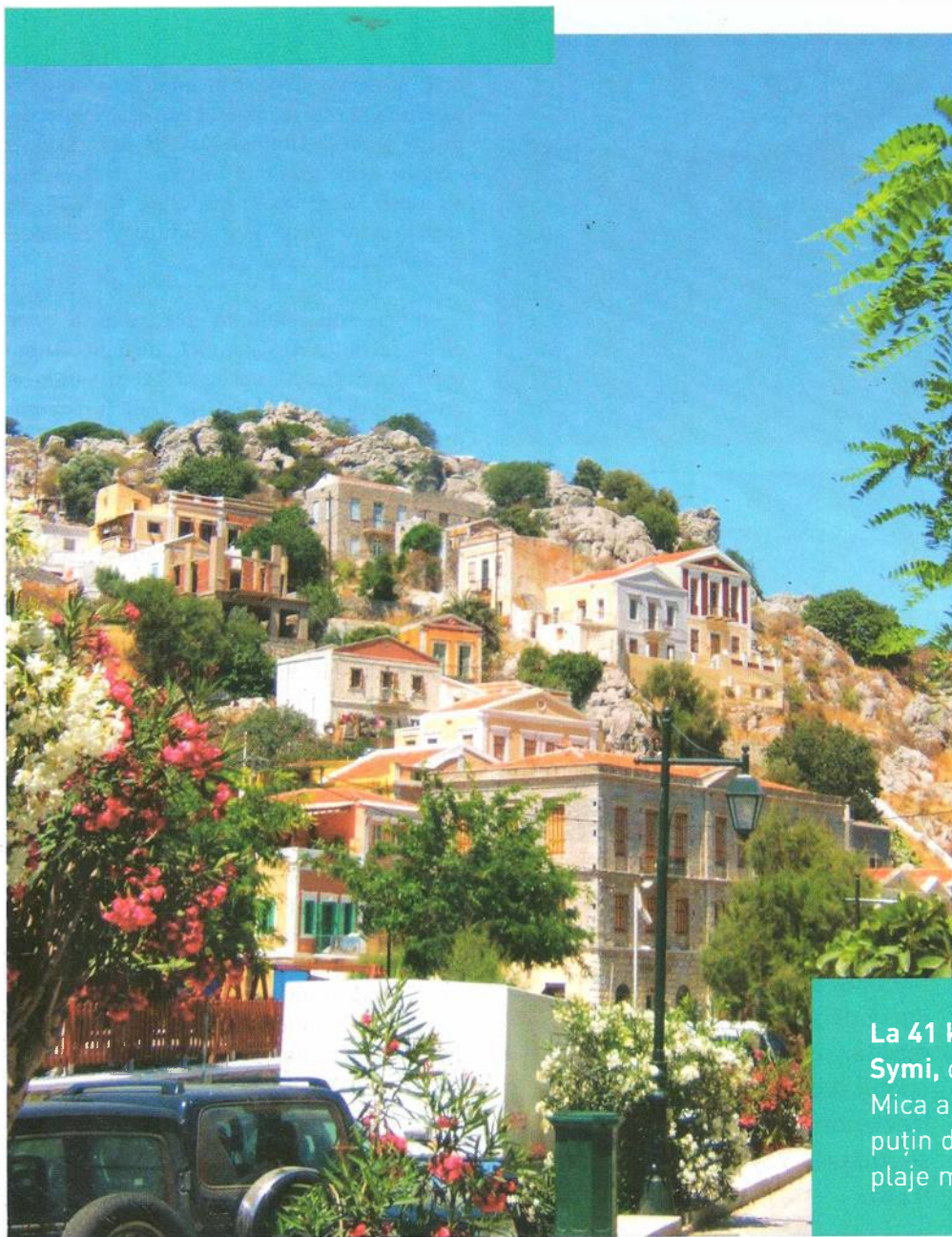
Dar cum 1,4 milioane te duc departe, interiorul este la rândul său o operă de artă creată de designeri care nu au făcut nici o economie la materialele luxoase. Totul a fost studiat astfel încât ocupanții să se bucure de confort, ușurință în utilizare, dar și susținere atunci când se folosesc de caracterul extrem al mașinii. Bordul cu cadrane de ceas elvețian oferă inclusiv informații despre performanțe, iar consola centrală este sculptată dintr-o singură bucată de aluminiu cu butoane ce urmăresc design-ul unui clarinet. Ecranul de înaltă definiție este o interfață pentru sistemul multimedia al mașinii.

Huayra se va produce inițial în 40 de exemplare și se pare că o bună parte dintre ele au fost deja comandate de cumpărători nerăbdători să dețină una dintre cele mai exclusiviste mașini ale ultimilor ani.

De la plajele stâncoase de pe coasta de nord-vest, unele neatrinse de turiști, la plajele nisipoase din sud, totul stă sub semnul soarelui. La fel și întinderile cu nisip alb, cum ar fi Tsambika și Prasonissi, sau locurile pentru windsurfing.

text Steluța Năstase
www.besttourism.ro

Explorează Insula Soarelui Rhodos!

Mitul insulei Rhodos spune că, după victoria lui Zeus împotriva Giganților, el a decis să împartă Pământul zeilor; singurul zeu care nu a primit nimic a fost Helios, zeul Soarelui. Acesta a fost absent și nimeni nu și-a amintit să-l includă în plan. Când s-a întors, Helios și-a cerut partea, dar Zeus i-a spus că nu poate să facă împărțirea din nou, deoarece nu ar fi de acord ceilalți. Atunci, Helios i-a cerut lui Zeus să promită ca pământul care se va ridica din mare să fie al lui. O insulă a apărut încet din apele albastre, iar Helios a scăldat țărâmul cu strălucirea lui și a făcut-o cea mai frumoasă insulă din Marea Egee.

Palatul Marilor Maeștri îți atrage atenția cu intrarea sa impunătoare, turnurile și crenele. Interiorul locașului sfânt a fost decorat cu neprețuite comori de către italieni, care au restaurat clădirea în 1940. În timpul zilei, orașul respiră în ritmul comerțului, iar mai pe seară e vremea poveștilor la fiecare colțișor de stradă, prin cafenele. Cei mai romantici aleg plimbările în portul Mandraki, în zonele Koundourioti și Eleftherias, sau admiră farul Sf. Nicolae și cele trei mori de vânt. Zidurile impresionante ale orașului medieval și numeroasele clădiri monumentale, Teatrul și Casa Guvernului, Piața Nouă, Palatul Arieepiscopal, care se învecinează cu portul, îi dau un aer grandios.

La restaurantul *Red* poți servi aperitive gustoase la micul dejun, sau salate delicioase, de la 3,90 euro. La prânz, poți opta pentru paste, de la 5,50 euro, dar și pentru diverse combinații de mâncăruri grecești, toate

La 41 kilometri de Rhodos se află Insula Symi, decupată parcă dintr-o pictură! Mica așezare se mândrește cu nu mai puțin de 300 de biserici și numeroase plaje minunate, deloc aglomerate!

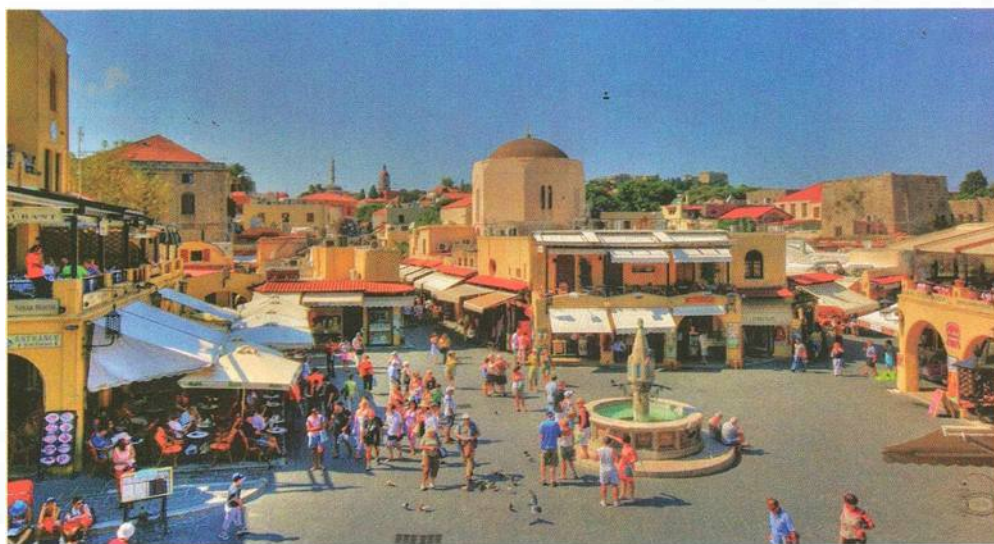
pregătite cu grijă deosebită de către bucătarii greci și italieni. Sosurile delicioase, friptura succulentă și deserturile de casă sunt de nota 10. După masă, poți alege să vizitezi Acvariul, o peșteră subacvatică cu roci poroase și scoici, unde întâlnești toate viețuitoarele din Marea Egee. Apoi, o poți lua pe urmele lui Iulius Cesar, Cicero și Pompei în parcul Rodini, un paradis cu leandri, chiparoși și arțari.

Seara, distracția poate continua în clubul *Sticky Fingers*, unde se dansează pe ritmuri rock and roll, sau în centrul de divertisment *Colorado*, unde sunt mai multe baruri. Iar dacă v-ați încins de la atâta dans, puteți să vă răcoriți la piscina unde se află și o corabie de pirăți din clubul *Laguna Albastră*. La *Casino Rhodes*, într-o atmosferă desprinsă parcă din *Agentul 007*, vă puteți încerca norocul la ruletă sau să asistați la concerte.

La trei kilometri vest de orașul Rhodes se află o stațiune cosmopolită, în care hoteluri de top au grădini și piscine uriașe. Spre deosebire de coasta de est, la Ixia adie o briză plăcută, preferată mai ales de windsurferii care vin aici deseori pentru a se aventura pe mare. Plajele sunt mai lungi și mai înguste, cu pietricele, dar foarte cochete, cu șezlongurile și umbrelute din stuf sau pânză în nuanțe de galben cu albastru. Sesiunile de răsărit la soare pot fi alternate cu înotul în marea turcoaz, cu apă translucidă, de unde zărești munții Turciei.

La doar patru kilometri de Lindos, departe de zarva din Rhodes și Ixia, se află un loc liniștit, Pefkos. În limba greacă, acest cuvânt înseamnă pin, pentru că zona din jurul vechiului sat de pescari și plajele sunt înconjurată de pini falnici. Locuitorii din Pefkos se mândresc că au una dintre cele mai pitorești plaje din țară, dar și cu spiritul viu al satului. Pretutindeni în aer simți miresmele plantațiilor de măslini, portocalilor, smochinilor, iar pinii fac o răcoare mult-așteptată. În această stațiune te poți caza la una dintre vilulele cochete pe care localnicii le-au transformat în case de vacanță.

Clădirile medievale, moscheile, fântânile tradiționale, bisericile bizantine și gotice, cafenelele sunt împrăștiate peste tot în centrul vechi al orașului Rhodes. Atmosfera tipic grecească, cu restaurante în aer liber și trafic zgomotos, îți face poftă de plimbare.

Oferte turistice

Christian Tour
www.christiantour.ro
 tel. 021.369.98.35

Ixia, Hotel Mareblue Cosmopolitan 4*+ – de la 469 de euro/pers., transport cu avionul, transferuri, 7 nopți cazare cu all inclusive, asistență turistică. Tariful include reducerea de 24% aplicată pentru înscrieri și plata integrală până pe 11 martie. Taxa de aeroport este de 95 de euro/pers.

Cocktail Holidays
www.cocktailholidays.ro
 tel. +021.317.84.55/56/57

Oraș Rhodes, Hotel Lomeniz 3* – de la 284 de euro/pers., transport cu avionul, transferuri, 7 nopți cazare cu mic dejun, asistență turistică. Taxa de aeroport este de 95 de euro/pers.

În București erau doar șase restaurante care ofereau un meniu alcătuit 100% din pește și fructe de mare. Al șaptelea este „Istria”. S-a deschis oficial în februarie anul acesta. Asociații Cornel Stănia și Marius Iliev și-au propus să realizeze un restaurant pornind de la istoria celui mai vechi oraș atestat pe actualul teritoriu al României – cetatea greacă Histria.

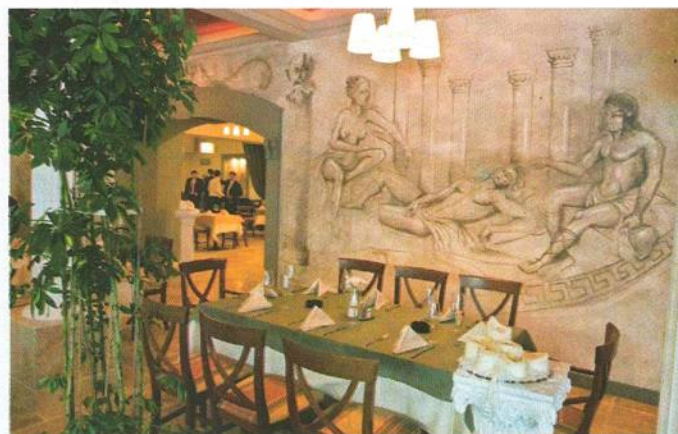
text Alice-Claudia Gherman
foto Octavian Tibăr

Istria, mon amour

Restaurantul „Istria” are un salon imens, cu 120 de locuri și cu un spațiu generos între ele. Decorul este creația tinerei designer Alina Vâlcu, inspirat din datele și arta vechii cetăți Histria, încercând să redea pe pereții salonului imagini din viața grecilor, romanilor și geților care au trăit odată în Histria.

Așa a început povestea restaurantului *Istria*, un local cu meniu declarat *în stil istrian*, mai exact, cu preparate după rețete mediteraneene și autohtone bazate îndeosebi pe pește și fructe de mare. În acest scop, au fost consultați circa 20 de bucătari francezi, italieni (pentru partea de preparate mediteraneene) și români (pentru partea de meniuri tradiționale specifice Deltei și Mării Negre). S-a creat astfel o direcție pentru meniul restaurantului, meniu care, spun proprietarii, diferă de tot ceea ce există pe piață. „Am dorit să fim originali în tot ceea ce facem. Înainte de a deschide oficial restaurantul am consultat un număr mare de maeștri ai artei culinare care au lucrat asupra gustului și designului preparatelor timp de șase luni. Adesea, am experimentat pe mine rețetele și astfel am ajuns la ceea ce vedeți în meniu”, povestește Marius Iliev, asociat al restaurantului *Istria*. „Avem în lista de preparate atât borș de pește ca în Delta, crap pe varză, plachie, saramură cât și pește în crustă *stil Istria*, salată *Istria* cu buratta de bivoliță (pe vremea grecilor existau zimbrii, asemănători bivolilor, care produceau laptele necesar acestui tip de brânză), creveți cu sos iute, soté de scoici cu sos de usturoi și vin – cel mai bun soté din București îl găsiți aici, este mândria casei”, precizează Marius Iliev. Preparatelor în stil istrian li se alătură lista cu peste 200 de sortimente de vin pentru toate gusturile și buzunarele: de la 60 de lei la 4.000 de lei/sticla de trei sferturi.

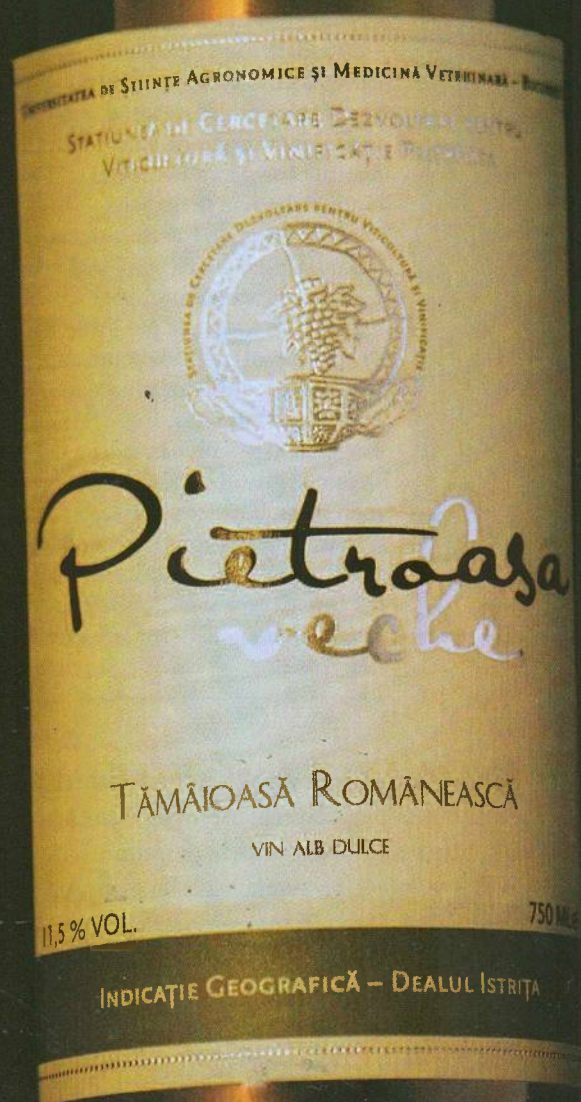

Pietroasa

Singurul vin... universitar din România!

Aromă de tezaur

UNIVERSITATEA DE ȘTIINȚE AGRONOMICE
ȘI MEDICINĂ VETERINARĂ – BUCUREȘTI

S.C.D.V.V. Pietroasa
Pietroasele – 127470, jud. Buzău
telefon +40(238)512317 fax +40(238)512318

www.usamv.ro

rețetă Viorel Copolovici
www.pranzuldincaserola.ro
recomandare vin
Cosmin Zidurean

Scoici simple

cu sos de vin și usturoi

- scoici întregi – o pungă (1 kg);
- usturoi – 5-10 căței;
- busuioc – câteva frunze;
- lemon grass – două fire;
- vin alb sec – 0.5 l;
- supă de pasăre – 1 l;
- ulei de măsline;
- sare.

Pasul 1. Pui la fierț o oală cu apă și, când a clocotit, opărești scoicile și le lași să se răcorească în timp ce te ocupi de sos. Pe cochilii vei găsi sedimente calcaroase. Nu te chinui să le scoți de-acolo pentru că: de principiu, nu vei reuși și mai riști și să spargi scoicile. De curățat ar fi eventualele urme de alge și alte ierburi care ar putea să le scape celor de la care le-ai cumpărat. Important: scoicile care sunt în continuare închise după opărire trebuie aruncate pentru că e posibil să-și fi dat obștescul sfârșit cu multă vreme în urmă. Deci sigur sunt stricate.

Pasul 2. Pui la încins câteva linguri de ulei. Cureți usturoiul, bețișoarele de lemon grass (folosești doar partea de jos, bombată). Le toci împreună cu frunzele de busuioc și pui totul la călit pentru câteva minute. Stingi cu vinul, amesteci și aduci din nou la fierbere.

Pasul 3. Când a clocotit, adaugi supa de pasăre și lași să fiarbă vreo cinci-zece minute. Pui un strop de sare. Scurgi apoi scoicile din zeama în care le-ai opărit, le pui într-o oală încăpătoare, torni sosul peste ele și pui oala pe foc, cu capac, pentru alte cinci minute. Cantitatea de sos nu trebuie să fie foarte mare. Scoicile trebuie, mai degrabă, să se scalde în sos. Le fierbi înăbușit ca să prindă gustul sosului. Aromele de usturoi, lemon grass, busuioc și vin trebuie să se combine și să devină, împreună, un singur gust final.

Rețetele lui Viorel Copolovici le puteți degusta la restaurantul Kopel's – str. Sirenelor 87, rezervări la 021.410.61.02.

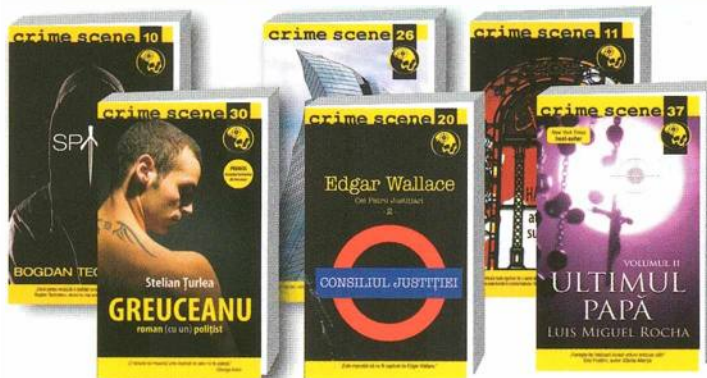

Sauvignon Blanc Bacanta 2009. Vin sec, proaspăt, fructos, bogat în arome.

Lipovenii de la noi, cei mai în măsură să inventeze rețete de scoici, își aruncă oala în care te-a pus necuratul să fierbi respectivele moluște. Așa că, dacă am învățat să mâncăm scoici de la francezi, musai tot de la ei trebuie să vină vinul și pentru găteală și pentru asortat la masă. La rețeta aceasta, agresivă și aromată nu pot gândi decât un *Sauvignon Blanc*. Și nu m-aș duce pe unul chilian sau franțuzesc cu celebra aromă de pipi de chat, ci pe un excelent vin din Vrancea. *Sauvignon Blanc Bacanta*, produs de Crama Girboiu are aroma tipică de flori de soc, combinată cu citrice, ardei verde, fructe exotice. Aciditatea bună, tăria alcoolică moderată și mineralitatea puternică îl fac un vin echilibrat, cu multă personalitate, capabil să însoțească gusturile puternice ale mâncării. Secretul unei bune asocieri este ca nici vinul să nu acopere aromele mâncării, nici invers, iar armonizarea să dea plusvaloare: unu plus unu să facă trei.

Ofertă specială!

- CS 1 - Zâmbet ucigaș - Lisa Sottoline - 5 lei
 CS 2 - Dansul morții - Linda Fairstein - 5 lei
 CS 3 - Filiera grecească - B. Hrib - 5 lei
 CS 4 - Crima zen - Oliver Bottini - 5 lei
 CS 5 - În gura presei - Robert B. Parker - 5 lei
 CS 6 - Sunetele morții - Alex Mihalea - 5 lei
 CS 7 - Atac în bibliotecă - George Arion - 5 lei
 CS 8 - Masca Morții Roșii - Edgar A. Poe - 5 lei
 CS 9 - Câinele din Baskerville - Sir Arthur Conan Doyle - 5 lei
 CS 10 - Spada - Bogdan Teodorescu - 5 lei
 CS 11 - Atingerea Sultanului - Hakan Yel - 5 lei
 CS 13 - Dreptate fără lege - Edgar Wallace - 5 lei
 CS 14 - Crima Lordului Savile... - Oscar Wilde - 5 lei
 CS 15 - Indicii anatomice - Oana Stoica Muișea - 15 lei
 CS 16 - Ziua Lupului - Carlo Lucarelli - 5 lei
 CS 17 - Casa secretă - Edgar Wallace - 5 lei
 CS 18 - Plăceri nevinovate - VT Morgan - 15 lei
 CS 19 - Fabrica de păcate - Richard Aleas - 15 lei
 CS 20 - Consiliul justiției - Edgar Wallace - 5 lei
 CS 21 - Cameleonul - George Arion - 5 lei
 CS 22 - Pactul roșu - Olivier Descasse - 20 lei
 CS 23 - Final Exit - Richard Aleas - 5 lei
 CS 24 - Parfumul văduvei negre - Oana Stoica Muișea - 5 lei
 CS 25 - Strada șobolanilor - François Forestier - 5 lei
 CS 26 - Hoții de timp - Ivona Baitan - 5 lei
 CS 27 - Almost Blue - Carlo Lucarelli - 5 lei
 CS 28 - Justițiarii din Cordoba - Edgar Wallace - 5 lei
 CS 29 - Asasin la feminin - Monica Ramirez - 25 lei
 CS 30 - Greuceanu, roman (cu un) polițist - Stelian Turea - 5 lei
 CS 31 - Crima de la jubileu - Lucia Verona - 5 lei
 CS 32 - Legea celor patru justițieri - Edgar Wallace - 9,9 lei
 CS 33 - Necuratul din Colga - George Arion - 15 lei
 CS 34 - Pasiuni primejdioase - VT Morgan - 20 lei
 CS 35 - Criminali în paralel - Denis Georgescu - 20 lei
 CS 36 - Ultimul Papă - Luis Miguel Rocha (vol.1) - 9,9 lei
 CS 37 - Ultimul Papă - Luis Miguel Rocha (vol.2) - 9,9 lei

TALON DE COMANDĂ
(cu plata ramburs)

F3-11

cod
carte

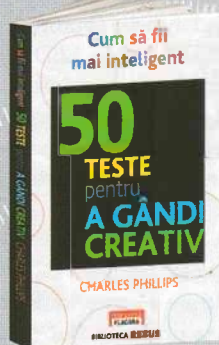
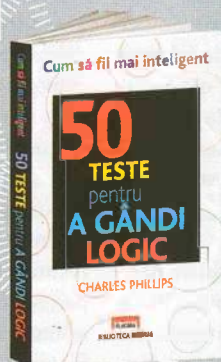
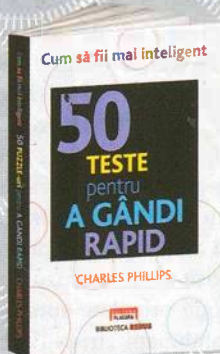
Nume prenume localitatea
 strada nr. bloc
 sc. ap. județ/sector cod
 telefon

Trimiteți talonul la: **S.C. Publicațiile Flacăra S.A., Piața Presei Libere nr. 1, cod poștal 013701, sector 1, București, O.P. 33, C.P. 12.** Menționați pe plic: **CRIME SCENE.**

Pentru orice detalii legate de comanda dumneavoastră vă rugăm să ne contactați la 004/021/224.60.53, persoană de contact: Camelia Neagu, e-mail: abonamente@publicatiileflacara.ro Ofertă valabilă până la 25.03.2011 data poștei.

OFERTĂ SPECIALĂ

Nr. bucăți	Preț
1	10 lei
2	15 lei
3	20 lei

Cum să fii mai inteligent

puzzle-uri care
te antrenează
să îți schimbi felul
în care gândești: **RAPID (1)**

CREATIV (2)**LOGIC (3)****VIZUAL (4)****TACTIC (5)****LATERAL (6)****talon de comandă**Vreau să comand edițiile ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3

nume

prenume

strada

nr.

bl.

sc.

ap.

sector / județ

cod poștal

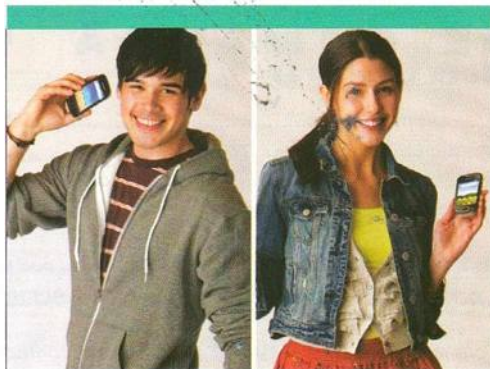
localitate

număr de telefon

Trimiteți talonul la: **S.C. Publicațiile Flacăra S.A., Piața Presei Libere nr. 1, cod poștal 013701, sector 1, București, O.P. 33, C.P. 12.**
 Pentru orice detalii legate de comanda dumneavoastră vă rugăm să ne contactați la 004/021/317.91.37, persoană de contact: Camelia Neagu, e-mail: abonamente@publicatiileflacara.ro
 Taxele poștale sunt suportate de editură. Datele dv. personale vor fi folosite de Publicațiile Flacăra SA numai în scopul declarat al acestui talon de comandă.
 Publicațiile Flacăra SA se obligă să nu facă publică și să nu vândă baza de date referitoare la datele dv.

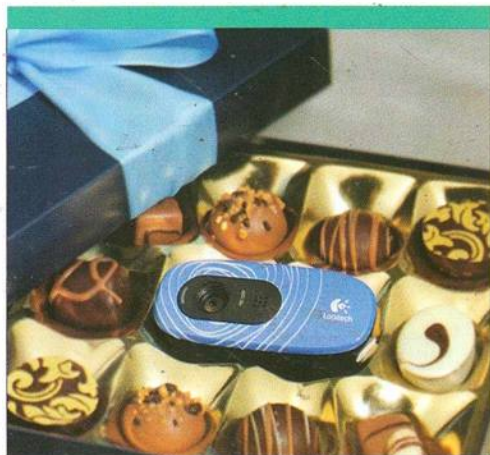
Dacă am actualiza o zicală veche românească, ar suna cam așa: ia-ți iarna aer condiționat și vara încălzire centrală, putând să comanzi aceste lucruri pe internet, chiar de pe iPhone, iPad, smartphone sau laptop. Și ne-am permis să folosim chiar numele de brand deoarece produsele respective chiar au căpătat valență de categorie.

Smart

Urmărind succesul fenomenal al modelului Samsung GALAXY S, noile smartphone-uri Samsung GALAXY vor veni în întâmpinarea cererilor actualilor și potențialilor utilizatori de smartphone-uri. Familia Samsung GALAXY dovedește faptul că smartphone-urile se pot plia oricărui stil de viață, prin experiențele multimedia sporite și aplicațiile avansate precum și prin aplicația Social Hub prin care utilizatorii pot relaționa permanent cu prietenii și familia. Utilizatorii au acces la o gamă nelimitată de posibilități de divertisment prin intermediul a peste 100.000 de aplicații disponibile pe Android Market™ și Samsung Apps, în timp ce comunicarea este foarte ușoară via QuickType prin funcția SWYPE de tastare rapidă. Gama cuprinde modelele: Galaxy Ace, Galaxy Fit și Galaxy Gio.

Camera colorată

Leduri la tv

Juriul EISA a declarat 42 Econova LED TV (42PFL6805) European Green TV 2010-2011. Lansat în această vară, Philips Econova LED TV este un televizor cu tehnologie LED orientat spre problemele legate de mediul înconjurător. Inspirat din viitor, Philips Econova LED TV consumă până la 60% energie electrică, față de modelul predecesor. Este fabricat parțial din aluminiu reciclat și consumă 0 W când este închis folosind funcția/butonul „Zero Power Switch”. Philips Econova LED TV este fabricat din PVC și materiale ignifuge, fiind conceput pentru reciclare ușoară. Telecomanda are sistem de alimentare solară, ceea ce înseamnă că se reduce și mai mult impactul asupra mediului.

Camera web Logitech C270 include tehnologia de filtrare a sunetelor RightSound™, ce izolează vocea utilizatorului de zgomotele de fundal, precum cele produse de coolerul laptopului sau de aerul condiționat, asigurându-vă că cel drag va auzi cu claritate maximă declarațiile dv. de dragoste. Tehnologia RightLight™ asigură fidelitatea maximă a imaginilor, prin menținerea unui nivel optim de luminozitate, realizând totodată balansul adecvat al culorilor, pentru a reda nuanța naturală a pielii. Astfel, vei putea fi alături de iubitul tău în HD, printr-o imagine cât se poate de naturală și de realistă. Modelul C270 este disponibil în patru variante de culoare, câte una potrivită pentru personalitatea ta și a celui drag ție.

text Andrei Ioan Dimulescu

Performanță în sistem

Pentru ca o performanță premiată să fie în armonie perfectă, este recomandat ca noile televizoare Philips să fie conectate cu sistemul Philips Home Theater Immersive Sound HTS9520 cu tehnologie 360Sound, de asemenea premiat EISA la categoria European Home Theater System 2010-2011. Acesta este dotat cu difuzoare poziționate inovator, care vor umple camera cu un sunet natural și autentic, ca și cum v-ați afla în primul rând la cinematograful. Fiecare boxă are trei difuzoare: unul orientat în față și două orientate spre lateral. Rezultatul acestei combinații „tri-pol” este un sunet care dă impresia că vă înconjoară din toate părțile, oriunde v-ați afla în cameră. Această senzație de „scufundare” în sunet vine din partea unui sistem incredibil de discret, dar totuși stilat. Sistemul Home Theater Philips Immersive Sound cu tehnologie 360Sound permite redarea discurilor DVD și Blu-Ray, precum și a muzicii și video-clipurilor stocate pe dispozitive portabile – cum ar fi playerele MP3. De asemenea, vă puteți bucura de conținuturi online și veți avea acces la o gamă largă de servicii online fie prin caracteristica Net TV a televizorului, fie cu ajutorul adaptorului wi-fi USB pentru HTS9520. Preț sistemul Philips Home Theater Immersive Sound HTS9520 cu tehnologie 360Sound: 4.199 lei.

Copiii din localitățile vecine Bucureștiului nu aveau nici un club sau centru „after school” care să vină în sprijinul lor și al părinților prin programe interesante, complementare celui de la grădiniță. Cineva s-a gândit și la acest aspect și a înființat, acum o lună, la Ghermănești, clubul „Atelier aici”, unde piticii iau lecții de engleză, pian, arte plastice și artă dramatică.

Atelier aici pentru pitici

„Mi se pare o idee minunată «Atelier aici», iar proiectul trebuie să aibă susținere din partea autorităților locale și pe mai departe. Cluburile de genul celui de aici oferă în schimb șansa de a asimila prin joc, elemente de cultură absolut necesare în dezvoltarea lor ulterioară.” – Niculescu Lucian, părinte.

text Alice-Claudia Gherman
foto Octavian Tibăr

O sală mare, cu pereții decorați cu buline multicolore și desene năstrușnice. Din tavan se lasă pe o ață norișori de vată albă. Felurite jucării, confecționate manual și frumos aranjate se odihnesc în rafturi. Câteva mese și scaune mici, foarte mici, așa ca pentru cei șapte pitici, își așteaptă stăpânii lângă fereastră. Într-un colț tronează maiestuos un pian. Creioane colorate, carioci, coli de hârtie stau cuminți pe mese. Gata, liniștea ia sfârșit, în hol e zarvă mare. Pe ușa clasei intră veseli, nu cei șapte pitici din poveste, ci vreo paisprezece preșcolari care s-au înscris în clubul *Atelier aici* din satul Ghermănești, comuna Snagov. Azi, au venit la cursurile de arte plastice ținute de doamna profesoară Madi Mironescu. Pici întreabă nerăbdători ce vor face azi. Află că vor colora. Până să înceapă lucrul câțiva îi acordă un interviu scurt și la obiect. „Mă numesc Victor, am șase ani, și-mi place să pictez. Doamna ne spune ce model să pictăm și noi pictăm. Eu fac și cursuri de limba engleză. Uite, în engleză la avion se zice *plain* și la mașină se zice *car*.” Sabina are cinci ani și mă trage de mânecă spunându-mi: „Dar pe mine nu mă întrebi? Mie îmi place cel mai mult să pictez și să cânt la pian.” Măriuca, un îngheraș de fetiță în vârstă de 3 ani și opt luni, îmi arată că știe chiar să-și scrie numele: MARIA. Gata, dna profesoară atrage atenția copiilor că vorbesc prea mult în loc să se apuce de lucru, zumzetului de la început îi ia locul concentrarea. Micuții se apucă să coloreze cu râvnă. Se așterne o liniște voioasă, întreruptă din când în când de câte un glăscior cristalin.*

Proiectul *Atelier aici* din Ghermănești aparține asociației *Eruditio*, născută din necesitatea resimțită de părinții copiilor din satele limitrofe Snagovului care au realizat că, la vârste fragede, micuții au o mare putere de asimilare a informațiilor prin joc, potențial pe care grădinițele de stat, prin programa oferită, nu-l valorifică așa cum trebuie. Pe de altă parte, să-și ducă copiii la cluburile și centrele *after school* din București reprezintă un dezavantaj, având în vedere că se pierd ore bune pe drum, iar micuții obosească peste măsură. Și atunci? *Atelier aici* vine în întâmpinarea tuturor acestor nevoi oferind picilor posibilitatea să învețe să fie creativi.

Valoarea unei școli este reflectată în personalitățile pe care le-a dat de-a lungul timpului. Facultatea de Medicină Veterinară din București (din cadrul USAMVB) a dat, în cei 150 de ani de școală veterinară românească, un număr impresionant de specialiști, profesori și cercetători de talie internațională.

FMVB, scurtă istorie cu personalități

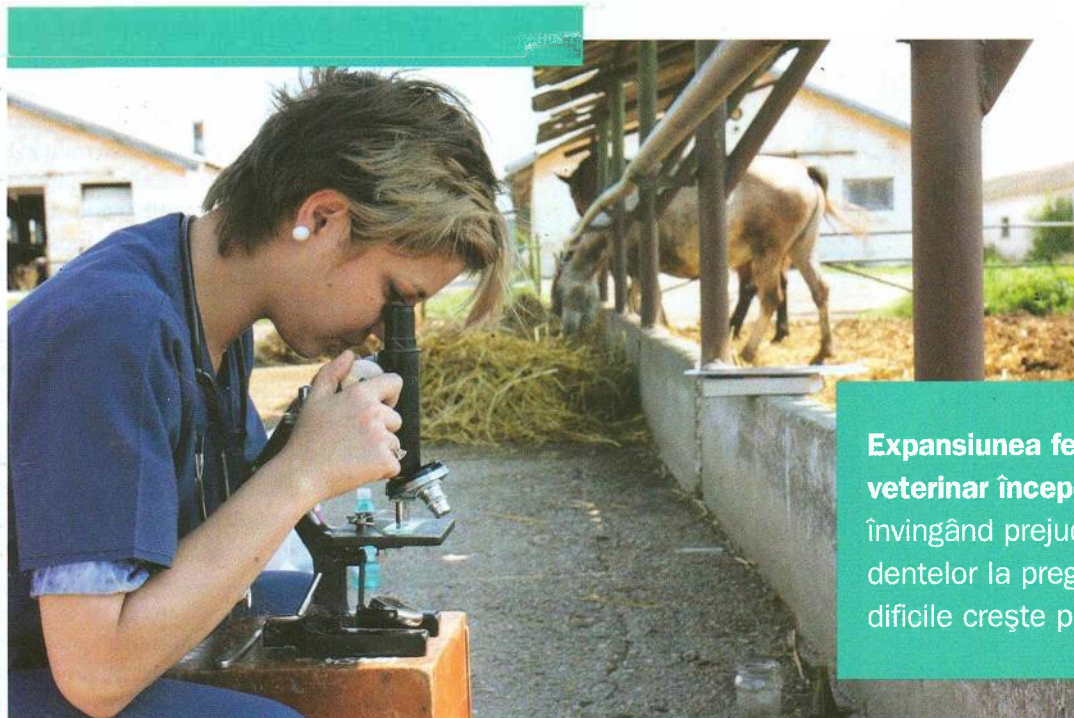
Într-un secol și jumătate de activitate pedagogică și științifică, *FMV București* este cea mai puternică școală de medicină veterinară din România și una dintre cele mai bune din sud-estul Europei. Privind către trecut, *FMV București* (1921–prezent), inițial numită Școala Veterinară (1861–1893), apoi Școala Superioară de Medicină Veterinară (1893–1921), a avut în fruntea sa nume celebre de profesori precum: Carol Davila (medic uman, primul director al

școlii), Mauriciu Kolben (1871–1883), Alexandru Locusteanu (1883–1885; 1890–1907), Ioan Athanasiu (1907–1910), Paul Riegler (1910–1919) și Montăș Constantin (1919–1920). Ultimii doi vor fi decani ai viitoarei Facultăți de Medicină Veterinară București, alături de Ioan D. Poenaru (1930–1936).

Sub toate aceste nume de mari profesori ai *FMVB* s-au format generații întregi de profesioniști ai artei de a vindeca pe cei ce nu cuvântă. În anii de început ai medicinei veterinare românești s-au remarcat o serie bogată de personalități, afară de cei numiți mai sus, precum: Nicolae Bădulescu, care a construit Spitalul

Militar Veterinar din strada Plevnei, Gheorghe Udrișchi sau Grigore Savu, șeful catedrei de Farmacie și Terapie la Școala de Medicină Veterinară. Acestei generații i-au urmat personalitățile din perioada 1930–1950: Gheorghe Ionescu-Brăila, președintele Societății de Medicină Veterinară în 1939 și decanul Colegiului medicilor veterinari, cel care a fondat premiile pentru susținerea tinerilor cercetători români în domeniul veterinar donând 300.000 de lei în acest scop. De numele său se leagă cel al lui Gheorghe K. Constantinescu, fondatorul geneticii românești moderne.

Generația de aur a absolvenților *FMVB*, care

Expansiunea femeilor în profesia de veterinar începe odată cu 1950, când învingând prejudecățile, numărul studenților la pregătirea acestei profesii dificile crește progresiv.

au marcat dezvoltarea științei veterinare în România este considerată a fi cea dintre anii 1950 și 1990. Urmași ai unor titani, aceștia au scris istoria veterinară la rândul lor. Astfel, au marcat a doua jumătate a secolului XX: Ilie Bădescu, cel care a inițiat cercetarea în culturi de țesuturi și endocrinologie animală în România, Vasile Ghetie, cel care a înființat Muzeul de Anatomie Animalieră și a expus *Vaca de sticlă* – un mulaj didactic transparent topografic, Nicolae Stamatini, care a adus contribuții valoroase prin cercetările sale în ceea ce privește antraxul, pasteureloza și stafilococii și a introdus în programa școlară disciplina imunologie, Ion Adameșteanu – părintele semiologiei și patologiei medicale moderne românești, contribuind la diagnosticarea anemiei infecțioase și leucozei limfoide bovine și mulți, mulți alții pe care doar o monografie dedicată *FMV București* îi poate enumera. Personalităților de mai sus li se adaugă o listă lungă de cercetători activi în diverse institute de cercetare de-a lungul timpului.

Încă din zorii medicinei veterinare, cursanții – îndrumați de prof. Alexandru Locusteanu – lucrau la primul vaccin pentru animale. De altfel, chiar din 1893, la Școala Superioară de Medicină Veterinară ia ființă un Institut Vaccinal. Până la dispariția sa, aici s-au preparat sero-vaccinuri utile diagnosticării și combaterii bolilor infectocontagioase, printre acestea *maleina* și *morvina* în 1892, *tuberculina* în 1896, iar în 1900 serul și vaccinul anticărbunos (la început pentru animale, apoi pentru oameni), vaccinul și serul antivariolic (inclusiv pentru oameni), serul antitetanic. În 1911, până la Primul Război Mondial va fi organizat, în cadrul școlii veterinare bucureștene, Institutul de Seruri și Vaccinuri, care după al Doilea Război Mondial va primi numele de Institutul *Pasteur* după numele celebrului savant Louis Pasteur și va funcționa până la finele lui 1948, când din institut se va desprinde o ramură, nucleu pentru noul *Institut de Patologie și Igienă Umană* – IPIA. În 1962, IPIA va fuziona cu Institutul de Seruri și Vaccinuri *Pasteur*, devenind Institutul de Cercetări Veterinare și Biopreparate *Pasteur*, iar baza de producție se va lărgi prin construcția secției de vaccin antiaftos. În 1991, institutul devine *Regia Autonomă a Institutului Național de Medicină Veterinară Pasteur*, iar din 1998 *Societatea Națională Institutul Pasteur*. Personalitățile marcante care au activat în cadrul institutului denumit generic *Pasteur*, toți absol-

**Astăzi, numeroase femei
practică medicina veteri-
nară, iar multe dintre ace-
stea sunt/au fost cadre uni-
versitare la „FMV București”
sau în alte facultăți de profil
din țară, ocupă funcții de
conducere în diverse
laboratoare.**

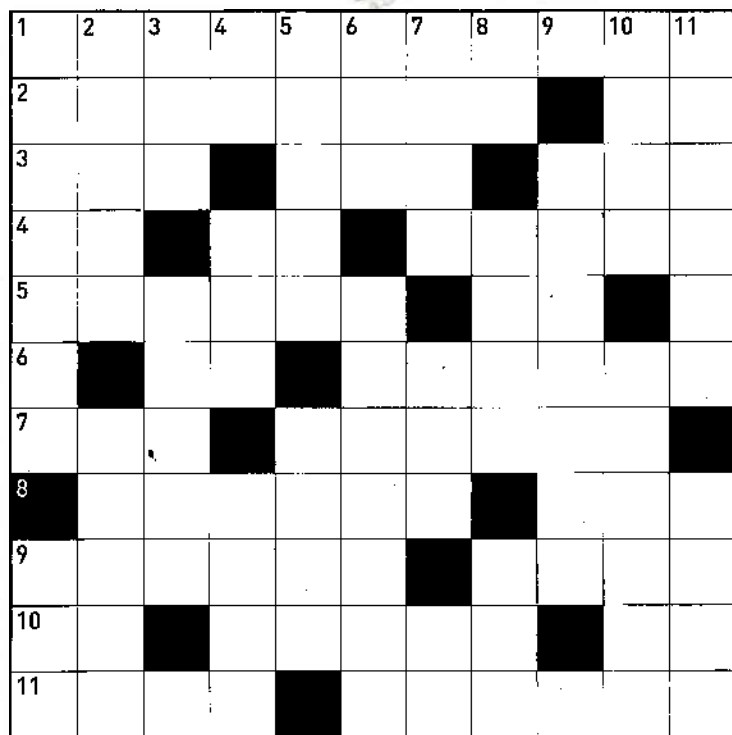
venți ai *FMV București*, au fost: Constantin Cernăianu (1890–1972), autorul operei fundamentale *Piroplasmă și piroplasmoză*; Lolica Pascu (1914–1998), care, după 16 ani de activitate în institut, a devenit primul director al Laboratorului de control științific al produselor biologice și medicamentelor de uz veterinar, Liviu Bran, Aurel Lupu, Nicolae Munțiu, Ion Suhaci ș.a.

De numele Alexandru Locusteanu, al treilea director al *Școlii de Medicină Veterinară*, este legată și înființarea Institutului Zootehnic (1895), care este însă desființat în 1900 și reînființat 30 de ani mai târziu ca Institutul de Cercetări Zootehnice și va fi înființat pe lângă *FMV București* până la desființarea sa în 1970. Primul director a fost Gh. K. Constantinescu, personalitate unanim recunoscută național și internațional în genetică și zootehnie. Printre marile personalități care s-au remarcat aici se numără Nicolae Filip, fondatorul zootehnicii moderne din România, Nicolae Teodoreanu, cel care a pus bazele noii rase de oi *Merinosul de Palas*, în 1956, Dumitru Contescu, Gh. Moldoveanu, Alexandru Furtunescu, Ion Fișteag, cu toții absolvenți ai *FMVB* și apoi profesori în cadrul facultății și cercetători la institut.

Considerată mult timp o profesie exersabilă numai de bărbați, probabil și datorită greutăților pe care un veterinar le întâmpina în îndeplinirea acestei meserii, la începuturile medicinei veterinare în România (mai ales că primele solicitări au apărut din partea armatei), afirmarea femeilor în acest domeniu a fost posibilă odată cu Zoe Drăgănescu, prima femeie veterinar care a absolvit cursurile Școlii de Medicină Veterinară în 1920. A doua femeie veterinar, care s-a evidențiat puternic în cadrul profesiei, a fost Olimpia Vechiu, care a urmat cursurile *FMVB* în perioada 1923–1926, fiind încadrată încă din timpul studenției la catedra de Farmacologie, apoi desfășurând o prodigioasă activitate didactică la catedra de Farmacodinamie a *FMVB*, ca șef de lucrări. Acestor două deschizătoare de drum le urmează Constanța Găzdaru-Adameșteanu, absolventă a facultății în 1937, care devine prima femeie medic veterinar profesor universitar în 1969, un prolific cercetător științific și fondator de școală în patologia veterinară și prima femeie veterinar onorată cu titlul *Doctor Honoris Causa* în 1993 la *FMV din Cluj-Napoca*.

careu realizat de Dan Popa

Inna – un star internațional

ORIZONTAL: 1) Numele real al Innei, interpretează de muzică dance și house (Elena Alexandra). 2) Localitatea în care s-a născut Inna, la 16 octombrie 1986 – Oana Niculescu. 3) Avantaj... la jocul de cărți – Clar – Cântec de greier. 4) Zina Oprea – Strigăt de nou-născut – Vitejesc. 5) Dezlănțuire – Aluminiiu (simb.). 6) Oana Coman – Moneda ungară. 7) Pastă de fructe – Titlu din discografia Innei (2 cuv.). 8) Cărți – Fire de urzeală. 9) Sluți – Deplasare pe jos. 10) Oana Turcu – Ajuns – Elena Kalman. 11) Impozite – Produs din caramelle.

VERTICAL: 1) Titlu din discografia Innei – Titlul albumului de debut al Innei. 2)

Entuziasm – A ocoli. 3) Organizația Națiunilor Unite (siglă) – Lejer. 4) Sorin Gheorghe – Cântec lacustru – Titlu din discografia Innei. 5) June – Plecate. 6) Încurajare la coridă – A feminiza. 7) Fire metalice – Lacuri de unghii – Ion Laiu. 8) Dânsa – Distanțată – Premii (... Europe Music Awards) la care Inna a obținut, în toamna anului 2009, trofeul la categoria „Cel mai bun interpret român”. 9) Căsuță de pasăre. 10) Umbre pe cer – Furaj. 11) Exemplar singular – Premii în cadrul cărora șlagărul „Hot” al Innei a fost nominalizat, în aprilie 2009, la categoria „Cea mai bună melodie internațională”.

Lumea viitorului

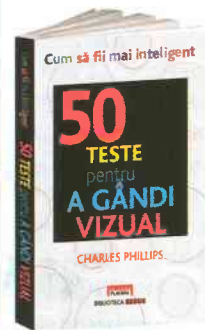
Iată problema cu care se confruntă Akinremi la nivelul 1 al jocului său video, Lumea viitorului. În acest joc, întregul glob este acoperit de gheață și el trebuie să descopere câte cuburi de gheață sunt necesare pentru a umple spațiul gol, în așa fel încât să poată traversa canionul și să ajungă în Orașul de Aur. Îl puteți ajuta?

Imaginați-vă că există toate blocurile de gheață care nu se văd din acest unghi. Desenul complet este format din câte patru cuburi pe înălțime, adâncime și lățime.

**cum să
gândim
INDICIU**

Încercați să numărați cuburile lipsă de pe fiecare dintre cele patru straturi.

VARA MALTA 2011

SUNCREST, avion + 7 nopti cazare
ALL INCLUSIVE

de la **499 euro**

**MARI REDUCERI DE EARLY BOOKING
PANA LA SFARSIT DE MARTIE !!!**

str. Pitar Moș nr. 29, et.1, ap. 23, sect.1, București
(în spatele Cinematografului Patria) tel./fax: 318.59.92 •
tel: 318.59.93, 0722.626.903 • maltaltd@malta.ro • www.malta.ro

CATENA

**Te așteptăm
în farmaciile Catena**
unde specialiștii noștri te vor consilia în
alegerea produsului potrivit

www.catena.ro

